

**OKULLARDA TERS-YÜZ SINIF MODELİNİN UYGULANMASINA
YÖNELİK BİR VAKA ÇALIŞMASI**

**BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

Büşra Gamze GENÇER

**EĞİTİM TEKNOLOJİSİ DALINDA
YÜKSEK LİSANS DERECESESİ İÇİN GEREKLİ ÇALIŞMALAR YERİNE
GETİRİLMİŞTİR**

OCAK 2015

Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün Onayı

Yrd. Doç. Dr. Sinem VATANARTIRAN
Enstitü Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans derecesinde bir tez olarak gerekli çalışmaları yerine getirdiğini onaylım.

Yrd. Doç. Dr. Yavuz SAMUR
Koordinatör

Okuduğumuz bu tezin Yüksek Lisans derecesinde bir tez olarak onaylanması, düşünçemize göre, amaç ve kalite olarak tamamen uygundur.

Doç. Dr. Tufan ADIGÜZEL
Tez Danışmanı

Komite Üyeleri

Doç. Dr. Tufan ADIGÜZEL

Yrd. Doç. Dr. Yavuz SAMUR

Yrd. Doç. Dr. Feyza DOYRAN

Bu tezdeki tüm bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak elde edildiğini ve sunulduğunu; ayrıca bu kuralların ve ilkelerin gerektirdiği şekilde, bu çalışmadan kaynaklanmayan bütün atıfları yaptığımı beyan ederim.

Ad, Soyad : Büşra Gamze Gençer
İmza :

ÖZ

OKULLARDA TERS-YÜZ SINIF MODELİNİN UYGULANMASINA YÖNELİK BİR VAKA ÇALIŞMASI

Gençer, Büşra Gamze

Yüksek Lisans, Eğitim Teknolojisi Yüksek Lisans Programı

Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Tufan ADIGÜZEL

Ocak 2015, 113 sayfa

Bu çalışmada, ev ödevi ile sınıf içi etkinliklerin yer değiştirmesi olarak bilinen ve öğrenciyi öğrenme sürecinde aktif hale getirdiği belirtilen “Ters-yüz” eğitim modelinin kullanımının Türk eğitim sisteminde nasıl uygulanabileceği tartışılmış ve sistem tanımına uygun şekilde kullanan bir okulda vaka çalışması yapılmıştır. Araştırmada, modelin kullanılma süreci, uygulandığı okula etkisi, öğrenme ve öğrenciyeye olan etkileri araştırılmış, elde edilen verilerle Türk eğitim sisteminde yer alan başka okullarda da kullanılabilirliği ve eğitim sistemini iyileştirici bir model olup olmadığı tartışılmıştır.

Araştırmada sonuç olarak, ters-yüz sınıf modelinin uygulanması süreci kapsamında modeli öğrenmeye ilişkin araştırmaların yapılması, ders materyallerinin hazırlanması ve öğrenciyeye sunulması gibi durumlarda öğretmenin iş yükünün arttığı, ancak öğrencilerin öğrenme sürecinde daha aktif rol oynamaları, kendi bireysel öğrenme sorumluluklarını almaları ve sıkıcı bulduğu ev ödevleri sürecinin dönüştürülmesiyle sınıf içi aktivitelere daha fazla zaman ayırmalarına olanak sağladığı için modelin kabul görüldüğü ve öğrenci başarısına önemli ölçüde katkı sağladığı bilgisine ulaşılmıştır.

Bu bilgiler kapsamında araştırmanın, model hakkında bilgilerin sunulması ve sürecin planlanması aşamasında modeli sınıflarında uygulamak isteyen öğretmenlere yol gösterici nitelikte olduğuna inanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ters-yüz Sınıf, Harmanlanmış Öğrenme, Eğitim Teknolojisi, Ev Ödevi

ABSTRACT

A CASE STUDY TOWARDS THE IMPLEMENTATION OF THE FLIPPED CLASSROOM MODEL IN THE SCHOOLS

Gençer, Büşra Gamze

Master's Thesis, Master's Program in Educational Technology

Supervisor: Assoc. Prof. Tufan ADIGÜZEL

January 2015, 113 pages

This study is aimed at providing suggestions by discussing the implementation of 'flipped classroom' model that is known as flipping homework with in class activities and believed to make the student more active during the process of learning. This research was conducted on how this model can be implemented to the Turkish Education System. Within the context of this study, the process of using this model and its impact on the implemented school and the learning of participating students. Also, there has been a discussion as to whether this is a good model to be used to and whether it is feasible to use it in other schools which are running under the Turkish Educational System.

It has emerged that, flipped classroom model has given the chosen school a good reputation, and the process of implementing the model was done by making students watch the video lecture and by making them answer the questions in the lecture follow-up sheets and by the approach of the teacher to the class as a discussion of the subject headlines, spending two hours of the class with activities. Although flipped classroom model increased the workload of the teacher, having students taking responsibility in the learning process and giving more time to in class activities caused this model fully contributed to the success of the student a great deal.

Research is believed to have provided a guideline about planning the process, help to those teachers who would like to implement this model in their classrooms.

Keywords: Flipped Classroom, Blended Learning, Educational Technology, Homework

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmasının hazırlanma sürecinde engin bilgi ve tecrübeleriyle bana yol gösteren, çalışmanın planlanma, araştırılma, geliştirilme ve yürütülme sürecine önemli bilimsel katkılarda bulunan ve benden desteğini esirgemeyen saygıdeğer hocam Doç. Dr. Tufan ADIGÜZEL'e; tez jürisi olarak davetimizi kabul eden ve görüşleriyle çalışmama katkıda bulunan değerli hocalarım Yrd. Doç. Dr. Feyza DOYRAN ve Yrd. Doç. Dr. Yavuz SAMUR'a; tezim ile ilgili düzenlemelerde benden yardımlarını ve manevi desteğini esirgemeyen değerli hocalarım Yrd. Doç. Dr. Derya TARBUCK ve Dr. Kenan SAYACI'ya teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca, hayatımın her evresinde olduğu gibi bu süreçte de bana destek olan babam Vadullah Mesut GENÇER ve annem Günay GENÇER başta olmak üzere ağabeyim Yasin Galip GENÇER ve eşi İlkay GENÇER ile kardeşim Abdullah Semih GENÇER'e; maddi ve manevi her türlü konuda yardımlarını benden esirgemeyen ve sürecin tamamında destekleriyle yanımda yer alıp beni motive eden değerli arkadaşlarım Dilek Özcan KÖSE, Esra Ateş SARICAOĞLU, Neslihan AKILOTU, Kübra ECE, Elif ALTUNDERE, Seher ÇOT, Başak BAKLA ve Güneş AKÇA'ya teşekkürlerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

İNTİHAL.....	iii
ÖZ	iv
ABSTRACT	vi
TEŞEKKÜR.....	viii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xi
ŞEKİL/RESİM LİSTESİ.....	xii
1. Bölüm: Giriş	13
1.1 Genel Bakış ve Teorik Çerçeve	13
1.2 Araştırmanın Problemi.....	15
1.3 Araştırmanın Amacı.....	16
1.4 Araştırmanın Önemi	17
1.5 Araştırmanın Soruları	19
2. Bölüm: Literatür Taraması	20
2.1 Uzaktan Eğitim	20
2.2 Harmanlanmış Öğrenme	21
2.3 Uzaktan Eğitim ve Harmanlanmış Öğrenme Yöntemlerinin Ters-yüz Model ile İlişkisi.....	25
2.4 Ters-yüz Sınıf Modeli.....	26
2.4.1 Ters-yüz Sınıf Modelinin Tanımı	26
2.4.2 Ters- yüz Sınıf Modelinin Avantajları	30
2.4.3 Ters-yüz Sınıf Modelinin Dezavantajları.....	31
2.5 Ters-yüz Sınıf Modeli ile İlgili Uygulama ve Araştırma Örnekleri	32
2.6 Türkiye’de Ters-yüz Sınıf Modeli	40
2.6.1 Türk Eğitim Sisteminin Yapısı	40
2.6.2 Türk Eğitim Sisteminde Teknolojinin Kullanımı	41
2.6.3 Türk Eğitim Sistemi ve Ters-yüz Sınıf Modeli.....	45
2.7 Türk Eğitim Sisteminde Ters-yüz Sınıf Modelinin Kullanılabilirliğini Etkileyen Faktörler İç Faktörler.....	47
2.7.1 Öğrencilerin Teknolojiyi Kullanma Becerileri	47

2.7.2 Öğretmenlerin Teknolojiyi Kullanma Becerileri	48
2.8 Türk Eğitim Sisteminde Ters-yüz Sınıf Modelinin Kullanılabilirliğini Etkileyen Faktörler Dış Faktörler	49
2.8.1 Ülkenin Sosyal, Siyasal, Ekonomik Koşulları	49
2.8.2 Okullarda İşleyiş	50
3. Bölüm: Yöntem	52
3.1 Araştırmanın Modeli	52
3.2 Evren, Örneklem ve Çalışma Grubu	53
3.3 Veri Kaynakları ve Verilerin Toplanması	55
3.3.1 Görüşmeler	56
3.3.2 Doküman İnceleme	60
3.4 Verilerin Analizi	60
3.5 Araştırmanın Güvenirliği ve Geçerliliği	61
3.6 Araştırmanın Sınırlılıkları	62
4. Bölüm: Bulgular	63
4.1 Ters-yüz Modelinin Uygulandığı Okulun Durumu	63
4.2 Ters-yüz Sınıf Modelinin Kullanılma Süreci	64
4.2.1 Ders Videoları	65
4.2.2 Ders Takip Yaprakları	66
4.2.4 Değerlendirme	69
4.3 Ters-yüz Sınıf Modelinin Kullanılmasında Ortaya Çıkan Avantajlar/Dezavantajlar	70
5. Bölüm: Tartışma ve Sonuçlar	74
5.1 Tartışma, Sonuç ve Öneriler	74
KAYNAKÇA	85
EKLER	101
DERS TAKİP YAPRAKLARI	101
ÖZGEÇMİŞ	121
İNGİLİZCE ÖZET	123

TABLÖLAR LİSTESİ

TABLÖLAR

Tablo 1 Harmanlanmış ve Yüz yüze Öğrenme Ortamının Ortak Etkinlikleri (Delialioğlu, 2004)	24
Tablo 2 Araştırma Bulgularının Veri Kaynakları ile Eşleştirilmesi	55
Tablo 3 Öğretmenle Gerçekleştirilen Birinci Görüşme Soruları	57
Tablo 4 Öğretmenle Gerçekleştirilen İkinci Görüşme Soruları	58
Tablo 5 Öğretmenle Gerçekleştirilen Üçüncü Görüşme Soruları	59

ŞEKİL/RESİM LİSTESİ

ŞEKİLLER

Şekil 1 Uzaktan Eğitim Kavramları (Urdan & Weggen, 2000).	20
Şekil 2 Harmanlanmış Öğrenme Ortamında Öğretmenin Rol ve Sorumlulukları Hakkında Öğrencilerin Düşüncelerine İlişkin Elde Edilen Bulgular (Geçer, 2013)..	23
Şekil 3 Geleneksel Eğitim Modeli ile Ters-yüz Sınıf Modelinin Karşılaştırılması ...	26
Şekil 4 Ters-yüz Sınıf Modeli (Gerstein, 2013).....	28
Şekil 5 Çoklu Ortam Sürecinde Bilginin İşlenmesi (Mayer & Moreno, 2003)	44

RESİMLER

Resim 1 Ters-yüz Sınıf Modeli Sürecinde Yapılan Etkinlikler	65
Resim 2 Ters-yüz Sınıf Modelinde Kullanılan Video Görüntüsü.....	66
Resim 3 Ters-yüz Sınıf Modeli Uygulamasında Kullanılan Ders Takip Yaprağı	68
Resim 4 KareKod ile Oluşturulmuş Ders Takip Yaprağı	68

1. Bölüm: Giriş

1.1 Genel Bakış ve Teorik Çerçeve

Teknolojinin ilerlemesi ile insanların yaşam şekilleri, öğrenim ihtiyaçları, öncelikleri, düşünceleri değişmiştir. Bir yandan değişen öğrenim gereksinimleri, bir yandan her yıl bir önceki yılı katlayarak ilerleyen öğrenci sayısındaki artış nedeniyle eğitimciler daha kolay yolla, daha çok kişiye ulaşmayı hedeflemiştir. Teknolojik aletlerin artışının dünya popülasyonunun artışı ile doğru orantılı olduğu bu çağda, günlük ihtiyaçların hemen hemen hepsi bilgisayarlar ve akıllı cep telefonları ile karşılanmaktadır (Çelik ve diğ, 2013). Öyle ki artık cep telefonları mail göndermek, fotoğraf çekmek, fotoğraf düzeltmek, paylaşmak, görüntülü arama yapmak gibi özelliklerle bilgisayarın bile önüne geçmektedir. Teknolojinin hayatımızı hızla şekillendirmesi ile eğitim sektörü de bu değişimden payını almıştır.. İnsanların her anında yanlarında olan teknoloji, sınıfların içine girmiş ve birkaç yıl öncesine kadar bir araçken günümüzde öğretim metodu haline gelmiştir.

Eğitim ve teknoloji toplumların yaşamında çok önemli role sahip olan temel öğelerden iki tanesidir. İnsanların sahip olduğu yetenek ve güçlerin ortaya çıkarılmasını sağlayan, onların daha güçlü, olgun ve yenilikçi bir birey olmasına olanak veren eğitim ile insanların kazanmış olduğu bilgi ve beceriyi bilinçli, verimli ve daha iyi uygulayabilmesini sağlayan teknolojinin birleşimi, eğitim ve teknoloji kavramlarının farkındalığını açıkça ortaya koymaktadır.

Aslında yeni gibi görünse de eğitim alanında yapılan teknolojik reformun temellerinin 19.yy sonlarında atıldığı söylenebilir. “Öğretilebilen şeylerin öğretilmesi gerekir ve bunlar başka türlü öğrenilemez. Ama öğrenilebilen şeylerin de öğrenilmesi gerekir ve bunlar öğretilmez.” düşüncesini savunan öğretim üyesi, yazar ve yönetim bilimci Peter F. Drucker’a (1999) göre bu teknolojik reform “Her şeyi nasıl öğreniriz?” sorusuyla başlamış, bu soru ile eğitim alanında yeni yaklaşımlar ve yeni düşünceler ortaya çıkmış ve öğrenme ile öğretmenin birbirinden farklı iki süreç olduğu anlaşılmıştır. Bu yeni anlayış ve teknolojideki yeniliklerin birleşimi ile eğitime yeni bir sistem getirilmeye çalışılmıştır. Öğrenme tercihleri sürekli değişmiş,

bilgiyi daha yalın ve kalıcı bir şekilde öğretebilmek için yeni etkinlikler ortaya konulmuş ve bugün gelinen noktaya varılmıştır. Birçok farklı yöntem denendikten sonra Keller'in bireyselleştirilmiş öğrenme sisteminin en iyi öğrenme yöntemlerden biri olduğu saptanmış, bu bireysellik anlayışının eğitim sistemine yepyeni bir soluk getirdiği vurgulanmıştır (Elçin, 2006). Eğitim denilince akla gelen sınıf, öğretmen ve öğrenci üçlüsü, yerini sadece sınıf ortamında değil, istenilen her yerde, istenilen her zaman diliminde kullanılabilen bir sisteme bırakmıştır. Böylece geleneksel eğitim olarak bilinen yüz yüze eğitim yaklaşımı yerine, son birkaç yıldır hem geleneksel hem yenilikçi eğitim sisteminin bir karması olarak düşünülebilen, bilgisayar destekli eğitim veya Web destekli öğrenme olarak adlandırılan başka bir sistem yaklaşımı ortaya çıkmış ve bu yaklaşım herkes tarafından benimsenmiştir. Günümüzde teknoloji sayesinde bilgi ağının çok hızlı bir şekilde yayılması ile de bu oluşum, öğrenme ve öğretme sistemlerinde yenilikler yaratmıştır. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelere bağlı olarak eğitim alanında ortaya çıkan ve iletişim teknolojilerinden etkili biçimde yararlanan Uzaktan eğitim sisteminin kullanımı da hızla yaygınlaşmıştır. Öğrenci ve öğretmenlerin farklı ortamlarda bulunarak öğrenme-öğretme faaliyetlerini yürüttüğü ve bu faaliyetleri bilgi ve iletişim teknolojileri yolu ile gerçekleştirdiği sistem olarak tanımlanan uzaktan eğitim sistemi yenilenerek ve gelişerek şimdilerde okul öncesi eğitimden üniversiteye kadar her alanda etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Bu teknolojiler ile zaman, mekân kavramlarını ve sınırlılıkları ortadan kaldıran, eğitime esneklik özelliği kazandıran bir sistem olarak görülen uzaktan eğitim, eğitimin ihtiyacına göre belirlenen farklı teknolojileri içinde barındırmaktadır (Antalyalı, 2004; Şimşek ve diğer, 2009).

Teknolojideki gelişmelerine paralel olarak kullanımı hızla artan uzaktan eğitim sistemi, eğitim alanında araç olmasından çok, öğrenme sürecini etkileyen ve her türlü yardımı içeren tamamlayıcı bir sistem olarak da kullanılmaktadır. Dijital öğrenme teknolojilerinin gelişerek yüz yüze öğrenme ortamlarında yerini alması ve eğitimde ihtiyaca göre yüz yüze ve uzaktan eğitim yöntemlerindeki avantajlı yönlerin birlikte kullanılması ile harmanlanmış öğrenme yöntemi ortaya çıkmıştır (Ünsal, 2010; Geçer, 2013). Kendi kendine öğrenmeyi destekleyerek farklı öğrenme şekillerine hitap eden, teknolojinin sınıf içi etkinliklerde destekleyici bir şekilde kullanılmasını öneren ve 21. yüzyıl becerilerini destekleyen bu yaklaşımın okullarda

kullanımı yaygınlaşmaktadır. Bu değişim ve gelişmelere bağlı olarak uzaktan eğitim ve harmanlanmış öğrenme yaklaşımını temel alan, öğretme-öğrenmeye yönelik yeni bir strateji olan ters-yüz sınıf modelinin eğitimde uygulanabilirliği gündeme gelmiştir. Ters-yüz sınıf modeli, öğretmenin anlatacağı konuyu teknolojiden faydalanarak önceden hazırlayıp öğrenciye bir öğrenme platformu üzerinden okul dışında sunması ve sınıf ortamında bu konular ile ilgili bireysel ve grup olarak problem çözme aktiviteleri yapılması olarak tanımlanabilir (Gençer, Gürbulak ve Adıgüzel, 2014). Başka bir ifadeyle, sınıf içi ders işleyişi ile öğrencilere konuyu pekiştirme amacıyla verilen uygulama ve ev ödevlerinin yer değiştirilmesi olarak tanımlanan, öğrencilerin bireysel öğrenmelerini destekleyen ve karşılaştıkları problemleri çözme becerilerini geliştirmelerini sağlayan bir sistemdir (Verleger & Bishop, 2013).

Bu tez çalışmasında, ters-yüz sınıf modeli tanımlanarak teknik ve uygulama açısından detaylı şekilde incelenmiştir. Bu bağlamda, konu ile ilişkili olan kavramlar tanımlanmış, modelin öğrenme-öğretmeye sağlayacağı avantajlar ve dezavantajlar üzerinde durulmuştur. Ters-yüz sınıf modelinin Türk eğitim sistemindeki sınıf içi kullanımlarda etkisi incelenmiş ve çeşitli eğitim seviyelerinde kullanımı ile ilgili örnekler değerlendirilmiştir. Ayrıca tez çalışmasının sonunda konuya ilişkin olarak bir vaka çalışmasına yer verilmiştir. Türkiye’de ters-yüz sınıf modelini ilk olarak kullanan İstanbul’da bir kolejde gerçekleştirilen çalışma ile ters-yüz sınıf modelinin Türk eğitim sisteminde etkinliği ve uygulanabilirliği, eğitim ortamına etkisi konusunda değerlendirmelerde bulunulmuştur.

1.2 Araştırmanın Problemi

Eğitimin amaçları arasında topluma gereksinimleri doğrultusunda faydalı bireyler kazandırma ve teknolojik gelişmelerden yararlanıp yenilikçi strateji ve sistematik dönüşümlerin benimsenmesi olduğu vurgulanmaktadır (Aydın, 2003). Bununla birlikte, gelişen ve değişen bilgi ve iletişim teknolojilerinin yaşamımızın her alanına girerek toplumsal, kültürel ve siyasi alanlarla ekonomi alanında insanları etkilemekte olduğu, ayrıca insanların iş ve eğitim faaliyetlerini yürütmesinde büyük önem taşıdığı belirtilmektedir (Çakır, 2011).

Literatürde yapılan araştırmalara göre; geleneksel eğitim sisteminde bazı sınırlılıklarının olduğu ve ders içeriklerinin fazlalığından dolayı sınıf içi etkinliklerin yürütülmesinde ve uygulanmasında zaman sıkıntısının yaşanmakta olduğu ortaya çıkmaktadır (Özer ve Öcal, 2013; Külekçi, 2013). Ayrıca geleneksel eğitim sisteminde okulda öğrenilenleri pekiştirmeye, öğrencilerin sorumluluk alabileceği ve kendilerini güvenli bireyler olarak yetişmesine yönelik ev ödevlerinin kullanılmasına olumlu bir bakış olmasına rağmen (Cooper, 2006; Halis, 2001); ev ödevlerinin öğrencilerde bıkkınlık yaratabileceği ve verimli bir çalışmada bulunup bulunulmadığının kontrol edilmesinde zorluk yaşanabileceği (Kapıkıran ve Kıran, 1999) ve ev ödevlerinin öğrencilerin öğretmenlere sorularını sormadıkları bir ortamda yapıldığı (Talbert, 2012) şeklinde olumsuz bakış açıları da mevcuttur. Bu çalışmada, bu düşüncelere alternatif olarak ortaya çıkan ve alışıl gelmiş eğitim sistemine farklı bir boyut getirmeyi hedefleyerek ev ödevi ile dersin öğrenilmesinin yer değiştirmesi olarak tanımlanan —dünyada uygulama örneklerine rastlanan— ters-yüz sınıf sistemini (Zownorega, 2013) Türkiye’de ilk olarak kullanan İstanbul’da özel bir kolejde uygulanması incelenmekte ve Türk eğitim sistemine entegrasyonu konusu tartışılmaktadır.

1.3 Araştırmanın Amacı

Bilgi ve iletişim teknolojileri, bilgi miktarının artmasına, bilginin hızlı dağılması ve paylaşılmasına imkân sağlarken, gelişmiş ülkelerin bilginin öneminin farkına varmasına da katkıda bulunmaktadır. Birçok ülke gibi Türkiye de bilgi toplumuna dönüşme evresinde farklı stratejiler uygulamakta ve küresel rekabetten başarılı bir şekilde çıkıp kendi değerlerini üreten bir toplum olmayı hedeflemektedir. Türk eğitim sisteminde kullanılan internet tabanlı öğrenme, mobil öğrenme, akıllı tahta uygulamaları ve benzeri teknolojilerle bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve işleme süreçlerinde öğrencilere zaman ve mekândan bağımsız öğrenme imkânlarının sunulmasının hedeflendiği günümüzde, bilişim teknolojilerinin bu şekilde eğitim alanında kullanımı uzmanlar tarafından sıkça yorumlanan bir konu haline gelmiştir (Sarıtaş ve Üner, 2013). Ayrıca, Türkiye’de gelişmiş teknolojik araçların vatandaşlar tarafından kullanılmasına yönelik 1980’lerden itibaren değişik projeler uygulandığı, 2010 yılında oluşturulmaya başlanan FATİH projesi ile de bu alanda köklü değişimi

hedefleyen ve yenilikçi servisler oluşturan kapsamlı çalışmaların yapılmakta olduğu vurgulanmaktadır (Ekici ve Yılmaz, 2013). Yapılan bu proje ve araştırmalarda teknolojinin eğitime olumlu ve olumsuz yönleriyle nasıl etkileyeceğinin derin bir şekilde araştırılması, değişimlerin eğitime yeterince yansıtılmaması konusunda eksiklikler yaşanmakta ve hep yeni stratejiler geliştirilen bir arayış içinde olunmaktadır.

Yeni arayışların hâkim olduğu Türk eğitim sisteminde sistemin yapısı ve teknolojinin kullanımı incelenerek yapılan bu çalışmada; -geleneksel eğitim sisteminin öğrenciye yaratıcılık imkânı tanımayan “ne öğretiliyorsa o” mantığında ilerleyen bir sistem olduğu, ters-yüz eğitim sisteminin ise gelişen teknolojiyi eğitim alanında kullanarak öğrencinin bilgiyi en kolay ve en pratik şekilde alıp en doğru zamanda kullanmasına olanak sağlayan ve öğrenciyi sınıf saatleri içinde yaratıcı olması için teşvik eden, ona problem çözme ve öğrenebilme becerisi konusunda kendini geliştirme bilincini kazandıran bir sistem olarak savunulduğunu göz önünde bulundurarak (Seaman & Gaines, 2013), (1) Ters-yüz sınıf modeli kullanımına ilişkin örneklere yer verilmesi, (2) bu modelin teknik ve uygulama açısından değerlendirilmesi ve (3) bu modelin İstanbul’da özel bir okulun 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde uygulanmasının incelenmesiyle Türk eğitim sistemine uygun olup olmadığına öğrenci, öğretmen ve uzmanların bakış açısı tarafından yorum getirilmesi hedeflenmektedir.

1.4 Araştırmanın Önemi

Günümüzde çocukların okuma yazmayı öğrenmeden bilgisayar kullanma becerilerine sahip olduklarını ve internet kullanımının 10 yaşın altına düştüğünü, çocukların cep telefonu ve dizüstü bilgisayar kullanımında karşılaşılan problemlerin rahatlıkla üstesinden geldiklerini belirten Palfrtey ve Gasser (2008), geleneksel eğitimin bu çağın çocukları için yetersiz olduğu düşüncesini desteklemektedirler. Bireylerin bilgi toplumunda yaşarken bilgiye ulaşmak, bunu kategorilere ayırıp diğer bireylerle paylaşmak ve değişen teknoloji ve şartlara uyum sağlamak zorunda olduklarını söyleyen Gürbulak (2013), eğitim sistemlerinin okul öncesinden yükseköğretime kadar her alanda sürekli gelişim ve değişim gösteren teknolojiye uyum sağladıklarını vurgulamaktadır. Demiralay ve Karataş (2014) ise, Türk eğitim

sistemindeki mevcut yapının daha çok geleneksel eğitim anlayışı ile uyumlu olduğunu, fakat içinde yaşadığımız çağın gereklilikleri nedeniyle geleneksel anlayışla teknolojik fırsatların bir arada kullanıldığını belirtmiş, ülkemizde henüz adı fazla duyulmamış olan yabancı literatürde “flipped classroom” ya da “inverted classroom” olarak söz edilen ve evde ders okulda ödev felsefesini savunan ters-yüz sınıf sistemini bir harmanlanmış öğrenme modeli olarak tanımlamışlardır.

Alanyazın taraması sonucunda Türk eğitim sisteminde teknolojik gelişmelere bağlı olarak bilgisayar destekli öğrenme, Web tabanlı öğrenme, uzaktan eğitim, gibi birçok öğrenme metotlarının kullanıldığı, ancak özellikle yüz yüze etkileşimin olmaması, sınıf ortamının yaşanmaması, sosyal çevreden kopma gibi nedenlerle bu metotların yeteri kadar kabul görmediği belirtilmektedir. Ders konusunu öğrenmenin ev ödevinden farkının kalmadığı, öğrencilerin ödevlerde de dersi öğrenme etkinliklerinde de motivasyon eksiklikleri yaşadığı da söylenmektedir (Demirer, 2009; Demirkol, 2012;). Bu noktada Türkiye’de böyle durumların etkilerini azaltmaya yardımcı olan ve son yıllarda oldukça önem kazanan bir sistem olan harmanlanmış öğrenme yönteminin kullanımı denenmeye başlanmıştır. Harmanlanmış öğrenme metotları kullanılarak yapılan araştırmalarda bu yöntemin öğrencilerin motivasyonları, bilgilerin kalıcılığı ve öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkileri incelenmiştir. Ortaya çıkan bulgular sonunda harmanlanmış öğrenme yöntemlerinin öğrenciler üstünde geleneksel öğrenme yönteminden daha etkili olduğu, bu yöntemle öğrenci motivasyonlarında ve akademik başarı düzeylerinde ciddi yükselme olduğu sonucu elde edilmiştir (Balaman ve Tüysüz, 2011; Korkmaz ve Karakuş, 2009; Kurt, 2012; Usta, 2007; Ünsal, 2012; Yapıcı ve Akbayın, 2012; Yıldız, 2011). Bu doğrultuda, harmanlanmış öğrenmenin pozitif etkisi düşünülerek, ülkemizde bu konu ile ilgili daha çeşitli ve derin araştırmalar yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Ancak, harmanlanmış öğrenme yöntemi olarak tanımlanan ters-yüz sınıf modeli ile ilgili ulusal ve uluslararası kaynakların azlığı dikkat çekmektedir. Türk eğitim sisteminin yapısı ile teknolojinin bu yapıdaki kullanımı incelenerek yapılan bu çalışmanın, yenilikçi eğitim sistemi olarak görülen ters-yüz sınıf sistemini kullanmayı düşünen ve sistemle ilgili daha fazla bilgiye sahip olmak isteyen okullara ve öğretmenlere fayda sağlayacak önemli bir kaynak olduğu düşünülmektedir.

1.5 Araştırmanın Soruları

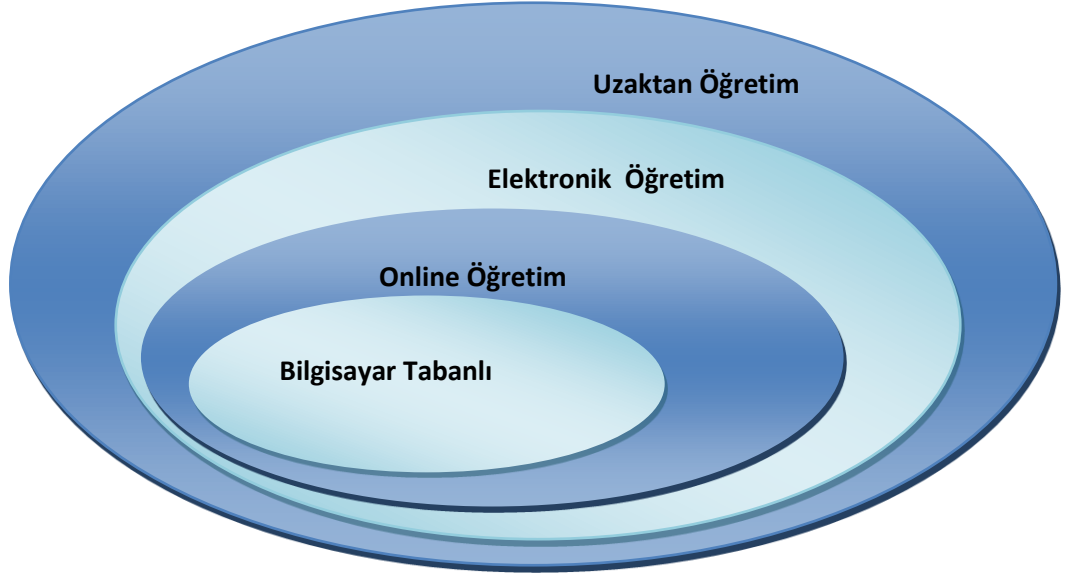
Bu araştırmada ters-yüz sınıf modelinin yapısının anlatılarak bu sistemi oluşturan kavramları ve sistemin ortaya çıkışı açıklanmış ve bu modelin kullanılmasına ilişkin örneklere yer verilerek hedeflendiği, sistemin teknik açıdan ve uygulama açısından incelemesi ve değerlendirilmesi üzerine çalışmalar yapılarak literatür incelemesi ve modelin bir okuldaki uygulamasının araştırılması kapsamında şu araştırma sorusuna ve onun alt sorularına cevap aranmıştır:

1. Ters-yüz sınıf modelinin Türk eğitim sisteminde yer alan bir okulda uygulanma süreci nasıldır?
 - a. Ters-yüz sınıf modelinin uygulanan okula etkileri nelerdir?
 - b. Ters-yüz sınıf modelinin öğrenme ve öğretme sürecine etkileri nelerdir?

2. Bölüm: Literatür Taraması

2.1 Uzaktan Eğitim

Bilgi; gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri ile farklı çoklu ortam araçları kullanılarak kitlelere yazılı, sesli, görüntülü gibi değişik biçimlerde materyal olarak sunulmaktadır (Ateş ve Altun, 2008). Gelişen teknolojinin öğrenme-öğretme ortamında değişikliklere sebep olması ile yeni teknik ve yöntemlerin kullanımını yaygınlaştırdığını belirten Daban (2012), bilişim teknolojileri konusunda internet temelli eğitim ve interaktif eğitim gibi kavramların yoğun olarak kullanılmaya başladığını ve eğitim sisteminin daha önce kullanılan yöntemlerden farklı olarak yeni nesil etkileşimli, öğrenci ve öğrenme merkezli uzaktan eğitim yapısına kavuştuğunu vurgulamaktadır. Şekil 1’de de görüldüğü gibi, bilgisayar tabanlı eğitimin ortaya çıkmasından sonra kullanılmaya başlanan çevirim içi öğretim ve bu öğretimin gelişen teknolojiye bağlı olarak değişmesiyle ortaya çıkan elektronik öğretim, uzaktan eğitimin kapsadığı en önemli kavramlardandır (Urdan ve Weggen, 2000).

Şekil 1. Uzaktan eğitim kavramları (Urdan & Weggen, 2000).

Uzaktan eğitimi, İşman (2005) artan nüfus yoğunluğuna paralel olarak ortaya çıkan eğitim ihtiyacının karşılanmasında ve toplumların gelişmelerini devam ettirmeleri için eğitimin kalitesini yükseltecek çözümler ararken kullanılabilir bir

sistem olarak tanımlarken, Altıparmak, Kurt ve Kapıdere (2011) herhangi bir sebepten dolayı eğitimden faydalanamayan kişiler için öğrenci ve öğretmenlerin zaman ve mekâna bağlı olmadan öğrenme sürecini oluşturdukları, eğitim ortamlarında aktif şekilde yürüttükleri sistem olarak tanımlamıştır. Ekren ve Akkul (2013), eğitimin öğrencilere ulaştırılması esnasında video, ses, grafik, çoklu ortam araçları, bilgisayar ve uydu kullanılarak geliştirilen özel iletişim metotlarıyla coğrafi uzaklıkların ortadan kaldırıldığı, verilen eğitsel kaynaklar ile öğrencilere yeni öğrenme becerilerinin kazandırılmasında ve bu alışkanlıkların pekiştirilmesinde kullanılabilecek sürekli gelişim gösteren bir model olduğunu vurgulamıştır. Uzaktan eğitim sistemini, aynı anda birçok öğrenciye ulaşabilen, esnek bir eğitim sistemi olarak tanımlayan Odabaş (2003), eğitimin çağın koşullarında yapılmasını desteklemek amacıyla öğrenilmesi ve kullanılması gereken bir sistem olarak belirtmiştir. Ayrıca uzaktan eğitimin, durumu okula gitmeye müsait olmayan kişilere, fiziksel engelli bireylere, bir işte çalışmak zorunda olan ve okula zaman ayıramayan ya da evlilik, çocuk sahibi olma gibi nedenlerle eğitimine ara veren kişilere bir eğitim fırsatı verdiğinden bahsetmiştir.

Her öğrencinin kendine göre farklı bir anlama düzeyi ve zamanı olduğunu belirten Ağgün (2014), yüz yüze eğitimde bu farklılık nedeniyle çoğu öğrencinin dersten belirli bir zaman sonra kopmakta olduğunu ve dersi anlamakta zorluk çektiğini, bu nedenle uzaktan eğitim sisteminin farklı anlama süreleri olan öğrenciler için çok yararlı bir sistem olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca uzaktan eğitim bilgiye kolay ve hızlı erişim sağlarken, mekândan bağımsız olarak internet erişiminin olduğu her yerde öğrenciye gün boyu istediği saatte dersi öğrenme olanağı sunmaktadır (Ertürk, 2010). Uzaktan eğitim, zengin bir içerik sunarak eğitimin niteliğini artırmayı hedeflemiş, kitle eğitimi fikrini benimseten, düşük maliyetli, bireysel öğrenmeyi destekleyici bir eğitim sistemidir. İnsanlara bağımsız öğrenme fırsatlarını sunarak aralarındaki fırsat eşitsizliğini kaldırmaya da olanak sağlayan bu sistemin yararları olduğu kadar bazı sınırlılıklarının olduğu da belirtilmektedir. Bireysel öğrenme ve sorumluluk alma konusunda yeterli yetkinliğe sahip olmayan öğrenciler açısından kullanılması, öğrencinin öğrenmede karşılaştığı sorunlara anında çözüm bulamaması, laboratuvar veya atölye çalışmaları gerektiren derslerden yeterince yararlanılamaması gibi durumların uzaktan eğitim sisteminde üzerinde durulup

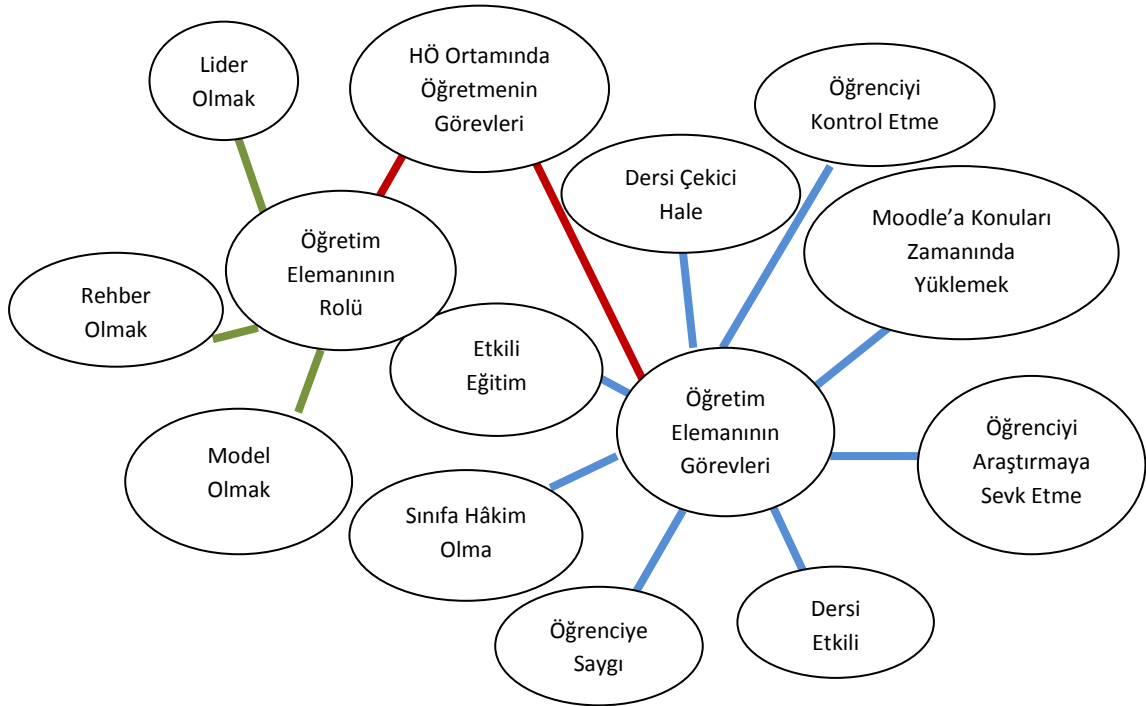
giderilmesi gereken sorunlar olarak belirtilmiştir (Aktaş, 2008; Kaya,2002; Yenal, 2009). Buna ek olarak Ersoy (2008), uzaktan öğretimi disiplinli ve kendi kendini ders çalışmaya ikna edebilecek, motivasyonu yüksek kişilere uygun bir sistem olduğunu; ancak belirli çalışma prensiplerine ulaşmamış, kendi bilgi ve becerilerinin farkında olmayan, sorumluluklarını yerine getirmekte zorluk çeken öğrenciler için uygun olmadığını belirterek uzaktan eğitimin her öğrenci için kullanılabilecek bir sistem olmadığını vurgulamaktadır. Bir başka dezavantaj olarak uzaktan eğitimde internet ortamına bağlı kalınması, dolayısıyla internete dilediği zaman ulaşamayan ve interneti kullanamayan kişiler için çok verimli olmayacağı belirtilmektedir (Ünsal, 2010).

2.2 Harmanlanmış Öğrenme

İngilizce’de “blending learning” olarak bilinen harmanlanmış öğrenme, yüz yüze eğitim ile uzaktan eğitimin birlikte kullanıldığı karma bir sistem olarak tanımlanmaktadır. Web tabanlı öğrenme ortamı, sınıf gerektirmeyen bir ortam sağlarken, yüz yüze eğitim ortamı öğrencinin anlamadığı konularda rehberlik yardımı almasına olanak tanır (Hughes, 2007). Harmanlanmış öğretimde öğrencilerin belirli bir müfredat çerçevesinde öğretmenlerinden sınıf ortamında bilgileri öğrenip, evde Web tabanlı öğretimle öğrendiklerini pekiştirdiğini belirten Driscoll (2013), öğrenciye olabildiğince doğru bir yöntemle, doğru beceri ve bilgilerin aktarılmasını hedefleyen harmanlanmış öğrenme sisteminde öğrencilerin başarı ortalamasının Web-tabanlı öğrenim görenlere oranla daha yüksek olduğunu belirtmiştir.

Öğretme-öğrenme süreçleri içinde olabilecek en etkili teknolojik yöntemlerden birinin harmanlanmış öğretim olduğu belirtilmektedir (Ağgün, 2014). Bunun nedenlerinden biri; her ne kadar kendi içinde mantıklı olsa da Web-tabanlı eğitimin, kaliteli bir öğrenim için gerekli olan ve yüz yüze eğitimde de kullanılan, öğrenciye bilgi aktarılırken beş duyu organına hitap etme özelliğinin olmamasıdır (Graham, 2006). Ayrıca, yüz yüze eğitimde gerçekleştirilen öğretmen-öğrenci ilişkisinin Web-tabanlı öğretimde bulunmaması bir dezavantaj olarak görülmekte, bu ilişkinin öğrencinin dersi daha iyi anlayabilmesi ve öğretmenin onu kontrol edebilmesi açısından önemli olduğu ve Web-tabanlı eğitimin bu yönden eksik kaldığı vurgulanmaktadır. Bu doğrultuda, harmanlanmış öğretimde de tıpkı geleneksel

öğretim yöntemi gibi öğretmenin varlığı çok daha fazla hissedilmekte ve önemli bir yer tutmaktadır (Geçer, 2013). Drucker (1999), öğretmenin akıl hocası durumunda olduğunu, öğrenciyi doğruya yönelten bir rehber olduğunu vurgulayarak sınıfta öğrenci ile iletişimi güçlü olan öğretmenlerin öğrencilerinin daha başarılı olduğunu savunmakta ve öğretmenin de bu iletişim sayesinde kendisini geliştireceğine dikkat çekmektedir. Harmanlanmış öğrenmede öğretmenin sorumlulukları yüz yüze eğitimden farklı olarak devam etmekte ve bununla birlikte öğrencilere de bireysel öğrenme yönünden daha fazla görev düşmektedir (bkz. Şekil 2).

Şekil 2. Harmanlanmış öğrenme ortamında öğretmenin rol ve sorumlulukları hakkında öğrencilerin düşüncelerine ilişkin elde edilen bulgular (Geçer, 2013)

Bire bir öğrenci-öğretmen katılımının olduğu ve interaktif teknolojik araçlarla pekiştirilen bir eğitim sistemi, öğrenciye kaliteli ve akılda kalıcı bir eğitim sözü verirken öğretmene de kendisini daha çok geliştirme, öğrencilere verebileceği bilgi miktarını anlama fırsatını vermektedir. Sınıf içi faaliyetlere çeşitlilik katan ve hatta eğitimcileri yeni aktiviteler bulmaları için zorlayarak onların yaratıcılıklarını artıran bir sistem olan harmanlanmış öğrenme sistemi, öğrenciye bu tarz bir eğitime tâbi tutulduğunda, hem verilen bilgiyi anında -yüz yüze soru sorarak- anlama fırsatı sunmakta hem de bireysel öğrenme becerisini geliştirmesine imkân vermektedir

(Picciano, 2014). Ülkemizde harmanlanmış eğitim üzerine birçok makale yazılmış ve araştırma yapılmıştır. Geleneksel eğitim ve harmanlanmış öğretim arasında birçok farklılık olmasına rağmen birbirinin devamı niteliğinde olduğunu belirten Delialioğlu (2004), harmanlanmış öğrenme ile yüz yüze öğrenme ortamının ortak etkinliklerini grup çalışması, kısa sınavlar, çalışma sayfaları, puanlama, proje ve sınıf içi etkinlikler olarak açıklamıştır (bkz. Tablo 1).

Tablo 1

Harmanlanmış ve Yüz yüze Öğrenme Ortamının Ortak Etkinlikleri (Delialioğlu, 2004)

Yüz Yüze Öğrenme	Ortak Etkinlikler	Harmanlanmış Öğrenme
Sınıfta Üç Saatlik Ders		Sınıfta Üç Saatlik Ders
PowerPoint Sunumlarının Öğretmen Tarafından Desteklenmesi	Grup Çalışması	Web Sitesi
	Kısa Sınavlar	Forum
	Çalışma sayfaları	Bilişsel araçlar
Kitaplar	Puanlama (Assignment)	Web kaynakları
	Proje	İzleme (log) sistemi
	Sınıf İçi Etkinlikler	

Yüz yüze eğitimde bilgiler kitap ve destekleyici sunumlar ile öğretilirken, harmanlanmış öğrenme de bilgiler forumlar, bilişsel araçlar, Web kaynakları ve log sistemiyle verilmektedir. Bununla birlikte ders süreleri yüz yüze eğitimde çok daha fazlayken ve bilgiler öğretmen tarafından desteklenmekteyken; aynı miktarda bilgi, harmanlanmış öğrenme sisteminde bilişsel araçlar sayesinde çok daha kısa bir sürede öğretilmekte ve öğrenci dersi öğrenme platformlarını kullanarak öğrenmektedir (Demirer, 2009).

2.3 Uzaktan Eğitim ve Harmanlanmış Öğrenme Yöntemlerinin Ters-yüz Model ile İlişkisi

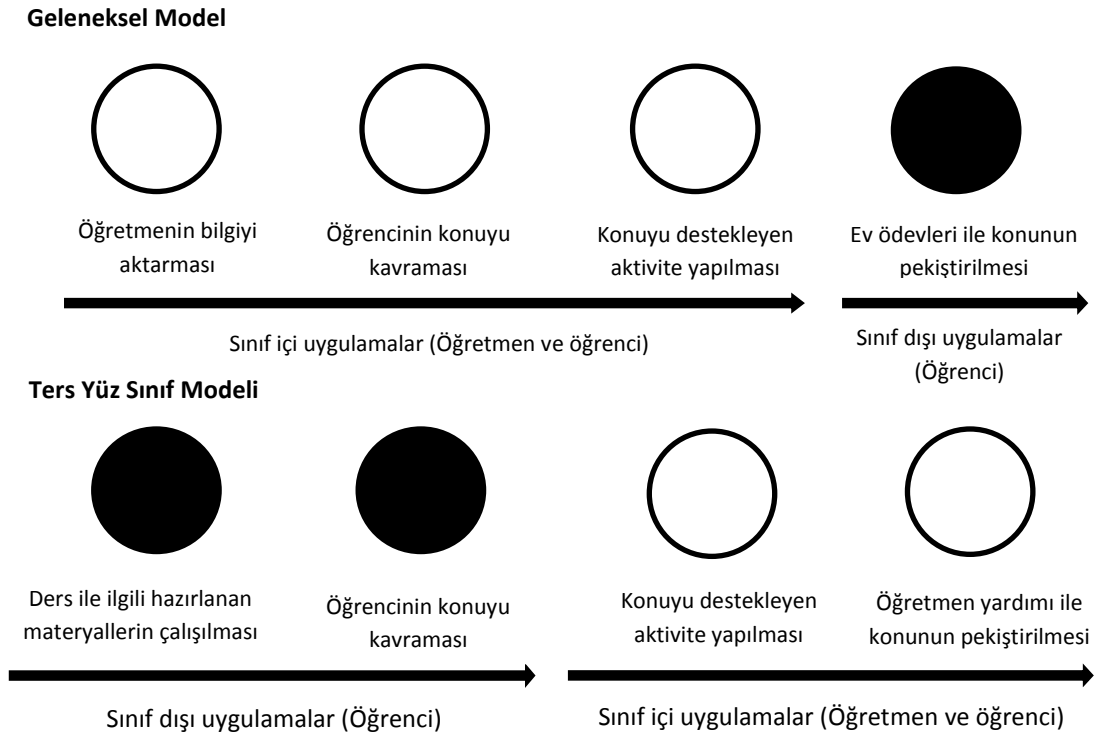
Gelişen teknolojiye bağlı olarak 21. yüzyılda eğitim alanında tek bir modeli kullanmak yerine öğrenme modellerini birbirine harmanlayarak oluşturulmuş modellerin kullanılması yaygınlaştırılmakta, internet ve eğitim portallarının kullanımı ile eğitime yönelik yapılan araştırmalardan sağlanan faydalar ile de bu modeller desteklenmektedir (Budak ve Budak, 2012). Harmanlanmış öğrenme genelde çoklu öğrenme modellerinin kullanılması olarak tanımlansa da bu kullanımın çok fazla yaygın olmadığı ve genellikle ihtiyaca yönelik olarak ortaya çıkan yüz yüze öğrenme modeli ile Web destekli öğrenme modelinin avantajlı yönlerinin kullanıldığı bir model olduğu belirtilmektedir (Lee, 2010; Kistow, 2011). Ancak uzaktan eğitimin dezavantajları olarak görülen öğretmen ve öğrenci arasında meydana gelebilecek iletişim eksikliklerinden dolayı öğrenmede karşılaşılan sorunlara anında çözüm bulunamaması, öğrencilerin bu teknolojileri kullanacak araç gereçlere sahip olmaması gibi konulara harmanlanmış öğrenme yöntemlerinde çözüm getirilmeye çalışılsa da harmanlanmış öğrenmede de kullanılan teknolojilerde çıkabilecek teknik problemler, bireysel öğrenme yeterliliklerinin tam olarak gelişmediği öğrenciler olması, laboratuvar ve atölye çalışmaları gerektirecek derslerde uygulamaların yapılamaması, öğrencilerin internette daha fazla zaman geçirmek istemesi gibi ve öğrencilere onları derse bağlayacak ve dersi eğlenceli hale getirecek etkinliklerin verilememesi gibi sınırlılıkların ortaya çıkmakta olduğu belirtilmektedir (Altun, Gülbahar ve Madran, 2008; Dağ, 2011; Yapıcı ve Akbayın, 2012).

Uzaktan eğitimin dezavantajlarını ortadan kaldırmada etkili olabileceği düşünülen ters-yüz sınıf modeli, öğrencilere uzaktan eğitim sistemini kullanarak dersi bireysel öğrenme, sonrasında da sınıfta uygulama ve uzaktan eğitimde devre dışı kalan okulun, tekrar kullanılmasını sağlayarak öğrencilerin öğretmen ile etkileşiminin sağlayarak karşılaştıkları sorunları tartışma ve sosyalleşme fırsatı vererek uzaktan eğitimde yaşanan bazı dezavantajların ortadan kaldırılacağı savunulmaktadır (Bergmann ve Sams, 2012). Harmanlanmış öğrenme ve uzaktan eğitim sistemleri tekniklerinin birlikte kullanılmasını kapsayan ters-yüz eğitim sisteminde tüm bunlardan farklı olarak öğrenci, sınıfa dersi bilerek gitmekte ve evde

bireysel öğrenme yöntemiyle öğrendiği konuyu derste pekiştirmektedir. Bilgiyi paylaşma metodundan çok, öğrenme amacına dikkat çeken ters-yüz eğitim modelinde, harmanlanmış öğrenmede olduğu gibi her bireyin yetenekleri, öğrenme şekli ve öğrenme stratejisine göre bilginin verilmesine dikkat edilirken, yüz yüze eğitim modelinde olduğu gibi öğretmenin en verimli olduğu zamanda uygulama yapılarak öğrencilerin öğretmenin bilgisinden faydalanması hedeflenmektedir (Bergmann ve Sams, 2012; Stone, 2012; Talbert, 2012).

2.4 Ters-yüz Sınıf Modeli

2.4.1 Ters-yüz sınıf modelinin tanımı. Ters-yüz sınıf modeli; alışılının aksine, öğrencinin teoriyi bireysel öğrenme yöntemleri kullanarak evde öğrendiği, bilgiyi sınıfta uygulayarak pekiştirdiği bir eğitim sistemi olarak tanımlanmakta, öğrencilerin dersi ödev olarak izleyip dinlemesine, sınıf içi etkinliklerde de atölye, problem çözme ve grup çalışmaları gibi etkileşimli uygulamalara katılmasına olanak sağlamaktadır (bkz. Şekil 3).

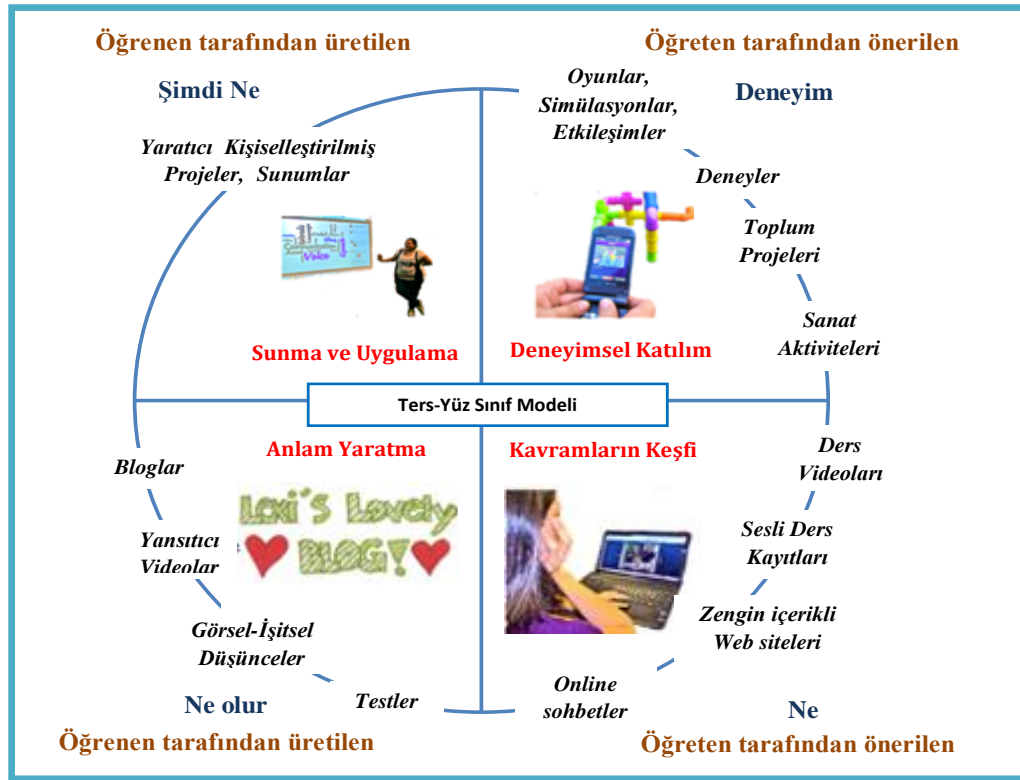
Şekil 3. Geleneksel eğitim modeli ile ters-yüz sınıf modelinin karşılaştırılması (Zownorega, 2013)

Ters-yüz sınıf sisteminin uygulanmasına ilişkin temeller, Miami Üniversitesinde çok fazla okuma ödevi olan (sosyoloji, psikoloji, felsefe ve hukuk gibi) alanlarda ders veren ekonomi profesörleri tarafından atılmıştır (Lage, Platt, ve Treglia, 2000). Ancak, 2007 yılında Woodland Park Lisesinde öğretmenlik yapan Jonathan Bergmann ve Aaron Sams'in dersi kaçıran öğrencileri için canlı derslerini kaydedip çevirim içi olarak yayınlamaları üzerine duyulmaya başlanmıştır. Dersin çevrim içi ve indirilebilir içeriklerle sunulmasının ve sınıftaki zamanın ortak çalışma aktivitelerine ayrılmasının daha faydalı olacağı düşünülmesi üzerine, kısa sürede diğer öğretmenlerin de dikkatleri çekilmiş ve onlar da bu sistemin yaygınlaşmasına büyük katkılarda bulunmuşlardır (Bergmann ve Sams, 2012).

Günümüzde geleneksel eğitim sisteminde daha teknolojik ve daha yenilikçi metotlar uygulansa da sonuç olarak "öğrenci bilgiyi okulda öğrenir" yaklaşımı geçerlidir. Öğrencinin anlatılan konuyu tam anlamıyla anlayıp anlamadığı ölçülmeden, konuyu pekiştirme amacıyla akşam evde yapması için ona ev ödevi verilmektedir. Ancak bu durumda öğrenci ile öğretmen arasında bir kopukluk olacaktır ve öğretmenin veya ailenin öğrencinin ödevi yapıp yapmadığını kontrol etmesi gerekmektedir. Belirli bir zaman sonra ise öğrencinin takıldığı konularda kimseden yardım alamaması ve ödevi yanlış yapması gibi durumların ortaya çıkabileceği düşünülmektedir. Teknolojiyi aktif biçimde kullanan ters-yüz sınıf sistemi sayesinde ise öğretmenin hazırlamış olduğu ders içerikleri öğrenci tarafından çalışıldıktan sonra öğrencinin konuyu kavraması beklenmekte ve sınıf içinde öğrencilerin konu ile ilgili anlamadığı konuları öğretmenlere sorma, onlarla birlikte aktivite yapma ve konuyu pekiştirme imkânı sunulmaktadır. Öğrencinin dersi kaçırmış olma ihtimalini ortadan kaldırmayı da hedefleyen bu sistemle, öğrenci istediği konuyu istediği kadar geriye sarıp dinleyebilme olanağı bulmakta, ancak yüz yüze eğitimde bu şekilde tekrar yapma imkânı bulamamaktadır. Ayrıca bütün öğrencilerin öğrenme şekilleri farklı olduğu için öğretmenin bir konuyu defalarca anlatması için yeterli zamanı olmamaktadır (Bergmann ve Sams, 2012; Day ve Foley, 2006; Mazur, 2012).

Ters-yüz sınıf sisteminin oluşturan kavramlara genel olarak bakıldığında, en çok bilginin niteliği, teknoloji, ilgi çekicilik, yansıma, zaman ve mekân kavramları

ile karşılaşmaktadır. Öğretmenin anlatacağı konunun içeriğine hâkim olması ve çoklu ortam araçları ile içeriği zenginleştirerek öğrenciye sunması gerekmektedir (bkz. Şekil 4). Bununla birlikte, bilgilerin dikkat dağınıklığına sebebiyet vermeyecek kadar kısa ve yalın olacak şekilde aktarılması, videoların öğrencilerin öğrenme becerilerine uygun uzunlukta olması gerekmektedir (Miller, 2012). Ters-yüz eğitim sisteminin yapılandırılmasına olanak sağlayan en önemli kavram video teknolojisi olup yapılandırmacı öğretim yaklaşımları ile harmanlanmış öğrenme yöntemleri kullanılarak geleneksel yöntemden farklı bir öğretim modeli oluşturulmakta ve sınıf duvarlarının ötesinde eleştirel düşünme ve iş birlikçi öğrenme yöntemleri ile bilişsel becerilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Buna ek olarak öğrenci merkezli öğretimin kullanımının artırarak ev ödevi kavramının boyutunu değiştiren bu sistem, öğrencilerin problem temelli ve proje tabanlı etkinlikleri yaygın olarak kullanmasına da olanak sağlamaktadır (Seamen ve Gaines, 2013).

Şekil 4. Ters-yüz sınıf modeli (Gerstein, 2013)

Konuların daha rahat anlaşılabilmesi ve öğrencinin bilgiyi alma konusunda daha çabuk sonuca ulaşılabilmesi için, ilgi çekici içerik ve sınıf aktivitelerinin oluşturulması, bilginin dijital ortamlardan faydalanılarak sunulması ve yüz yüze

eğitime kıyasla daha yenilikçi ve özgürlükçü olan bu sistemle zaman ve mekân bağımlılığının ortadan kaldırılabilceği vurgulanmaktadır. Buna ek olarak, günden güne gelişen teknolojinin olumlu getirileri sayesinde öğrenci merkezli bir sistemde öğretmenin bir rehber olduğu, öğrenciye bilgiye nasıl ulaşacağı konusunda yol göstermesi ve bilgiyi alıp almadıkları konusunda değerlendirmeler yaparak bunu takip etmesi gerektiği belirtilmektedir (Grover ve Stovval, 2013).

Ters-yüz sınıf sistemi, öğrenciye zaman ve mekân sınırlılıklarını ortadan kaldırarak dersi öğrenme imkânı sunup, okul dışında geçirdiği zamanda da sınıfta yapılacak aktivitelere hazırlanması için ortam oluşturmaları ile kendi bilgisini oluşturarak sınıf içi etkinliklere katılma ve öğrendiği bilgiyi sunma imkânı vermektedir. Aynı zamanda, sınıf içinde öğrencinin sadece not tutma tek düzeliliğinin ortadan kalkmasını ve öğretmenden uygulamalarda tam verim alınmasını hedeflemektedir (Toto ve Nguyen, 2009).

Ters-yüz eğitim sisteminin geleneksel eğitim sisteminden farklı olduğu ve bu sistemin eğitim-öğretim anlayışına bireysellik kattığı için eğitim verimliliğini artırarak geleneksel eğitim yöntemine göre daha etkili olduğunu belirten Fulton (2012), bu sistemlerin uygulanma şekillerinin de birbirinden farklı olduğunu ve ters-yüz eğitim sisteminin geleneksel eğitim sisteminde olan içeriğin zengin olmaması, öğrencilerin ders içeriklerini durdurup tekrardan başlama imkânı bulamaması, materyallerin fazla içerik odaklı olmaması ve içeriklerin geleneksel modelde fazla geliştirilmediği ve değiştirilmediği gibi durumları ortadan kaldırmaya yardımcı olacak bir sistem olduğunu vurgulamaktadır.

Knight ve Wood (2005), dersin sınıf ortamının dışına taşınmasıyla etkin ve iş birlikçi öğrenme ortamına olanak sunulduğu ve öğrenme kazanımlarını artırdığı sonucuna ulaşmış, ancak öğretmenlerin sınıflarını tamamen dönüştürmek yerine ufak değişiklikler yapmayı tercih ettiklerini belirtirken, Özdemir (2009) de, geleneksel eğitim sisteminde öğretmen ve öğrencinin aynı anda okulda bulunması gerektiğini, öğretmenin en verimli olduğu zamanda öğrencinin sadece dersi dinlediğini ve öğrencilerin ev ödevi olarak verilen uygulama ve aktivitelere öğretmene daha fazla ihtiyaç duyulabileceğini vurgulamaktadır.

Alışılmış eğitim metodunu dışlayan yenilikçi bir yapıya sahip ters-yüz sınıf sistemi, hakkında çok kısıtlı bilginin olması ve insanların alıştıkları sistemden vazgeçmek istememesi nedeniyle çoğu kimselerce kabul edilmemektedir. Geleneksel eğitim düzeninin aksine okulda yapılan işin eve taşınması, evde yapılan işin tekrar okula taşınması gibi nedenlerden dolayı iş yükünü artırıcı bir sistem olduğu düşünülürken, bu sistemin kavramları ve kullanımı hakkında öğretmenler ve eğitim kurumlarının gerekli araştırmayı yapmaması ve sisteme önyargıyla yaklaşması sistemin ilerlemesini engelleyen sebepler olarak sunulmaktadır (Ash, 2012).

2.4.2 Ters- yüz sınıf modelinin avantajları. Ters-yüz sınıf sisteminin kullanımı hem öğretmene hem de öğrenciye teknolojiyi kullanma, bireysel öğrenme becerilerini geliştirme ve eğitimi daha kalıcı hale getirme konularında büyük fayda sağlamaktadır. Öğrencinin bilgiyi ilk olarak tek başına, evde, istediği zamanda ve istediği sıklıkla öğrenmesini amaçlamakta olan bu eğitim sistemi aynı zamanda öğrenciye bilgilerini daha kolay pekiştirme ve derslerin birden fazla duyu organına hitap etmesi nedeniyle bilginin akılda kalıcılığı konusunda yaşanan sorunları daha aza indirme imkânı sunmaktadır. Öğrenciye bilgiye nasıl ulaşacağını ve onu nasıl kullanacağını konusunda da yol gösterici olduğu belirtilen bu sistemle, öğrencinin bilginin temelini önceden evde bireysel öğrenme yoluyla alarak sınıf içinde öğretmenin yaptığı aktivitelerde daha fazla rol almasına katkıda bulunduğu vurgulanmaktadır. Bu durum, öğrenciye sorumluluklarını yerine getirme konusunda kendisini, sınıf ortamındaki uygulamalarda ise bilgi ve becerisini gösterme imkânı sunmaktadır (Foust, 2012; Jenkins, 2012). Bununla birlikte, ters-yüz sınıf sistemi, öğrencinin sınıf ortamında yorum yapabilme yetisinin gelişmesine olanak sağlarken, kolay öğrenme imkânı ile öğrenme işlemini öğrenci açısından zevkli bir süreç haline getirip hem bilginin kalıcılığı hem de öğrenci motivasyonunu artırarak öğrencinin bireysel öğrenmede karşısına çıkan zorlukları sınıf içinde odaklanarak çözmesini sağladığı düşünülmektedir. Yüz yüze eğitim sisteminde öğretmen konuyu anlatırken anlamada zorluk yaşayan öğrencilerin çoğu kez utandığı için öğretmenden konuyu tekrar anlatmasını isteyememesi ya da öğretmenin müfredatın yoğunluğundan ve ders süresinin kısılğından dolayı konuyu tekrarlamaya vakit bulamaması gibi durumların da ters-yüz eğitim sayesinde ortadan kalktığı belirtilmektedir (Duerden, 2013; Miller, 2012).

Ters-yüz eğitim sistemi öğrenciye kendisini tanıma imkânı, sorumluluk alma ve öğrendiği bilgileri topluluk içinde kullanma becerisini kazandırmayı hedeflerken, öğrencilerin derslerden çok sınav sistemine odaklanmasına ve bilginin değerinin düşmesine engel olmakta, ayrıca okulun öğrenciyi yıl boyu girmiş olduğu sınavlara göre değerlendiren bir merci değil, ona bilgi veren bir kurum olması gerektiği bakış açısını ortaya koymaktadır. Yüz yüze eğitim sisteminde kazandırılması mümkün olmayan bu bakış açısının, ters-yüz eğitim sistemi sayesinde kazandırılacağı düşünülmekte; öğrencinin okulda bulunamaması, hastalık ya da başka bir mazeretle okula gidememesi durumunda bile dersi kaçırmasının önüne geçilmekte olduğu savunulmaktadır (Arslan ve Özpınar, 2008; Talbert, 2012).

Ters-yüz sınıf sistemi, öğrencileri olduğu kadar öğretmenleri de etkilemektedir. Bilgiler öğrencilere ses kaydı, görsel kayıt, fotoğraf, çizim gibi kaynaklarla verilebilirken öğretmenin de sınıfta yol gösterici olması ve yardımcı role girmesini sağlamaktadır. Buna ek olarak bu sistem, öğretmene bire bir ve küçük gruplarla çalışma olanağı vermesi nedeniyle sınıf yönetiminde kolaylık sunmakta, konunun anlatılması ve tekrar edilmesi için harcanan zamandan tasarruf edilmesine ve sınıf içi aktivitelerde öğretmen-öğrenci iletişiminin gelişmesine katkı sağlamaktadır (Bergmann ve Sams, 2012).

2.4.3 Ters-yüz sınıf modelinin dezavantajları. Ters-yüz eğitim sisteminin avantajları olduğu kadar bazı dezavantajları olduğu da savunulmaktadır. Öğretmenin öğrencinin dersi izleyip izlemediğini, konunun ne kadar ve ne derece doğru öğrendiğini takip etmesi sınıftaki kadar kolay olmayacağını savunan Jenkins (2012), öğretmen ve öğrenci ilişkisinin bire bir sağlanmadığı ve öğretmen tarafından net yönlendirmelere ihtiyaç duyulan bu gibi durumlarda öğrenmede sağlıklı bir yol izlenemeyeceğini belirtmektedir. Ayrıca bireysel öğrenme alışkanlığına sahip olmayan öğrenciler için de zorluk oluşturabileceği düşünülen bu sistemde, öğrencinin eş zamansız olarak planlanan dersi öğrenirken öğretmene istediği anda ulaşamaması ve sorularını sormamasının öğretim kalitesini etkileyebileceği düşünülmektedir (Talbert, 2012).

Ders içeriklerinin uzaktan eğitim yöntemlerine uygun olarak hazırlanmadığı ve öğretilmeye çalışılan bilginin doğru anlaşıldığından tam olarak emin olunmadığı

durumlarda, sorunlar giderilirken, yanlış öğrenilmiş olan bilgilerin düzeltilmesi ve bunlar için harcanan çaba ve zaman gibi bambaşka bir problemlerin ortaya çıkabileceği vurgulanmaktadır. Bütün bunlara ek olarak internet tabanlı öğrenme sistemine dayanan bu gibi sistemlerde bilgiye istenilen zaman ve mekânda ulaşma imkânı sağlanması rahatlık olarak görülse de bazı riskleri de ortaya çıkarmaktadır. Öğrencinin dikkatinin çabuk dağılabilmesi, bilgisayar başında harcadığı zamanın artmasına, ailenin ve öğretmenin öğrenciyi kontrol etme konusunda zorlanmasına neden olabilmektedir (Duerden, 2013).

Ters-yüz eğitim sisteminin öğretmenin yükünü azaltıyor gibi görünmesine karşın, öğretmene her ders için öğrencilerin kolay ulaşip anlayabileceği, öğrenci merkezli eğitime uygun etkin ve öğrenciyi teşvik edici ders içerikleri ve sınıf aktiviteleri oluşturma konusunda ek sorumluluk verip iş yükünü artıracığı konusu da akla gelmektedir. Ayrıca geleneksel eğitim metodu genellikle öğrenci merkezli bir sistem olmadığı ve etkinliklere fazla yer verilmediği için etkinliklerin hazırlanması durumunda öğretmenin daha fazla çalışması gerekmektedir. Öğrenciyi grup çalışmasına teşvik eden bir sistem olduğu savunulan ters-yüz eğitim sisteminin kullanımında grup çalışması etkinliklerinde yeterince başarılı olmayan öğrencilerin sorun yaşayabilecekleri ve grup etkinliklerinde kendini rahatsız hissedebilecekleri konusuna dikkat çekilmekte; ayrıca sınıf ortamında olmamalarından dolayı motivasyon eksikliği yaşayabilecekleri de düşünülmektedir. Öğretmen ve öğrenciye sistemin sağlıklı bir şekilde uygulanması ve motivasyonlarını artırıcı ve bilgilendirici ek çalışmalar yapılması da gerekmektedir (Johnson, 2013; Miller, 2012).

2.5 Ters-yüz Sınıf Modeli ile İlgili Uygulama ve Araştırma Örnekleri

Geleneksel eğitim modelinde öğretmenler tarafından öğrencilerin öğrenmelerini pekiştirmek amacıyla sıklıkla kullanılan, ancak kullanılmasının gerekliliği ve kullanım biçimi konusunda farklı düşüncelerin olduğu bir sistem olan ev ödevleri (Şahin ve Altınay, 2008) ile genellikle farklı kitlelere yüz yüze eğitim ve uzaktan eğitimin avantajlı yönlerinin bir arada kullanılmasıyla ulaşmanın hedeflendiği, çağın teknolojik gelişmelerine ayak uydurabilmek için üzerinde araştırmalar yapılarak kullanım yöntemleri incelen harmanlanmış öğrenme yöntemi (Uluyol ve Karadeniz, 2009), ters-yüz sınıf modeline dair yapılan araştırmalarda

sıkça rastlanan kavramlardandır. Bu kısımda ters-yüz sınıf modeli kavramlarından olan ev ödevleri ve harmanlanmış öğrenme yöntemlerinin uygulanıp değerlendirildiği çalışmalar ile ters-yüz sınıf modelinin uygulanmasına yönelik araştırma örneklerine yer verilmiştir.

Türkçe dersi performans ödevleri konusunda öğretmen ve öğrencilerin görüşlerinin saptanmaya çalışıldığı bir araştırmada; 12 Türkçe öğretmeni ve 276 öğrenci ile görüşülmüştür. Öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre, performans ödev ve etkinliklerinin öğrencilerin genel kültür, sosyal gelişim ve araştırma becerileri yönünden önemli ve yararlı olduğu belirtilmiş, ancak çoğu performans ödevinin amaçlarına uygun olarak gerçekleştirilmediği, sınıfların kalabalık olmasından dolayı bütün öğrencilerin ödevlerini sınıfta sunamaması, bazılarının da yazılı olarak teslim etmek zorunda kalması gibi bulgular ortaya çıkmış ve etkinliklerin uygulanması konusunda daha fazla zamana ihtiyaç olduğundan bahsedilmiştir. Aynı zamanda öğrencilerin ödev yaparken hangi kaynaklardan yararlanacakları konusunda sorun yaşadıklarını ve öğretmen ve öğrencilerin performans ödevleri konusunda bilgilendirilmesi gerektiği belirtilmiş ve öğretmenlerin değerlendirme konusunda yöntem sıkıntısı yaşadıklarından bahsedilmiştir (Coşkun, Gelen ve Kan, 2009).

Turanlı (2007), ödev ile ilgili yapılan araştırmaları incelemiş ve ödev konusunda birçok belirsizlik ve bulgularda tutarsızlık olduğundan söz etmiştir. Çalışma sonunda, ödevleri yaparken çocuğun nasıl bir yol izleyeceğini konusunda yeterli bilgiye sahip olmaması ve ödev miktarının makul düzeyde tutulmamasının öğrencilerin sosyalleşmesine engel olduğu, öğretmenlerin ödev verme gerekçelerinin değişik olması ve ödevlerin gündelik yaşama uygun verilmesi gerektiği, ödev verilirken diğer derslerde verilen ödevler de düşünülerek miktarının ona göre ayarlanması gerektiği gibi bulgulara ulaşmıştır. Ayrıca, öğrencilere fazla ödev verilmesi durumunda ailenin okula karşı olumsuz tavırlar sergileyebileceği; buna çözüm olarak öğrencilere ve velilere ödevler hakkında bilgiler verilerek ödevlere karşı oluşabilecek ön yargıların ortadan kaldırılabilceği, öğrencilere amacına uygun ödevler verilmesi gerektiği, ödevlerin mutlaka kullanılması gereken bir yöntem olmadığı ve bu etkinliklerden gerektiği gibi yararlanmak için birçok soruya çözüm bulunması gerektiği kanısına varılmıştır.

Fen ve teknoloji dersi ödev sürecine yönelik yapılan araştırmada 8 sınıf öğretmeni ile görüşme yapılmış; öğretmenlerin, ödevlerin öğrencilere zamanı etkili biçimde kullanma becerisini artırdığına yönelik bir düşünce de bulunmadığı, ödev sürecinde farklı sorunlarla karşılaşıldığı ifade edilmiştir. Bu sorunlar; (1) öğrencilerin ödevlerini yaparken yararlanmaları gereken kaynakları seçememeleri, (2) öğrencilerin araştırma becerilerinin yeterince gelişmiş olmaması ve kopya ödev yapılması, (3) velilerin öğrencilerle yeterince ilgilenmemesi ya da fazla ilgilenerek ödevleri kendilerinin yapması, (4) velilerin ödevlerin yararlı olduklarına inanmaması ve (5) öğretmenlerin çoğunlukla etkinliğe dayalı değil de pekiştirme türünde ödev vermelerinden dolayı dersin işlenmesinde bazı sınırlılıkların ortaya çıkması olarak tanımlanmıştır. Bu bulgular kapsamında araştırmada öğrencilere verimli ödevler yapabilmeleri için araştırma becerileri kazandırılması gerektiği, velilerin öğrencilere ne ölçüde ve nasıl yardım edecekleri konusunda bilgilendirilmesi gerektiği ve pekiştirme türünün haricinde öğretmenlerin öğrencilere başka türlerde de ödev ve etkinlik vermesinin faydalı olabileceği önerilerinde bulunulmuştur (Ersoy ve Anagün, 2009).

Ödevlerin, okulda öğrenilenlerin evde tekrar edilip iyice kavranmasını ve konu ile ilgili eksikliklerin ortadan kaldırılmasını hedefleyen görevler olarak tanımlandığı diğer bir araştırmada (Sarıgöz, 2011), ortaöğretim öğrencilerinin kimya dersinde verilen ev ödevleri ile ilgili düşünceleri değerlendirilmiştir. Dokuzuncu sınıf lise öğrencilerinden 476 kişiye yapılan anket sonunda rastgele seçilmiş 27 öğrencinin cevapları hakkındaki fikirleri alınarak araştırma sonuçlarının nedenleri anlaşılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrencilerin kendilerine en kolay gelen ödevleri en önce yaptıkları, notlarının düşük olduğu derslere yönelik dönem ödevi aldıkları, ödevlerinde laboratuvar ve teknolojileri kullanmanın motivasyonlarını daha çok artırdığı bulgularına ulaşılmıştır. Ayrıca, ödevlerin öğrenci bilgi seviyesinden ne düşük ne de yüksek düzeyde olmamasına dikkat edilerek tasarlanması, bilişim teknolojilerinin kullanılabilmesi için ödevler verilmesi; ancak bu teknolojileri nasıl kullanacakları konusunda da öğrencilerin bilgilendirilmesi ve ödevlerin öğretmen tarafından kontrol edildiğinin öğrencilere bildirilmesinin öğrenci motivasyonunu artırıcı olacağı yorumları yapılmıştır.

Mahiroğlu'nun 2008 yılında yaptığı bir araştırmada, harmanlanmış öğrenme ve yüz yüze eğitim yöntemleriyle ders gören öğrenci gruplarını değerlendirmeye almış ve harmanlanmış öğrenime tabi tutulan öğrencilerin yüz yüze eğitim gören öğrencilere göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca, eğitimde kullanılan yeni sistemlerin okullarda aktif hale getirilmesinden önce, öğrencilere, öğretmenlere, tüm okul personeline ve evde geçirdikleri süreçte öğrencilere rehberlik edecek olan velilere bu yeni sistem hakkında detaylı ve uygulamalı bir eğitim verilmesine dikkat çekerek, yeni sisteme geçiş aşamasında yeniliğe duyulan direncin kırılması açısından, bir anda köklü ve radikal bir değişim yerine adım adım bir geçiş ve değişim yaşamanın çok daha sağlıklı olacağını belirtmiştir.

Harmanlanmış öğrenme yönteminin coğrafya dersinde kullanılmasının öğrenci tutumlarına etkisini ölçmek amacıyla 57 öğrencinin (29 öğrenci kontrol grubu, 28 öğrenci deney grubu) yer aldığı deneysel bir çalışma yapılmıştır. Öğrencilere ön-test uygulaması yapıldıktan sonra deney grubuna harmanlanmış öğrenme yöntemine uygun olarak bir web sitesi aracılığı ile ders anlatılırken, kontrol grubuna ise soru-cevap ve tartışma yöntemleri kullanılarak ders anlatılmış ve bir son-test uygulaması yapılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda harmanlanmış öğrenmenin öğrencilerin eleştirel yönlerini ve bireysel öğrenmelerini geliştirdiği, harmanlanmış öğrenme ile dersi alan öğrencilerin geleneksel yöntem ile alanlardan daha fazla motivasyona sahip oldukları saptanmıştır. Ayrıca, testler sonucunda harmanlanmış öğrenme ile ders alan deney grubu öğrencilerinin başarı oranlarının diğer gruba göre daha yüksek olduğu belirtilmiştir (Korkmaz ve Karakuş, 2009).

Harmanlanmış öğrenme yöntemlerinin farklı şekillerde kullanıldığına değinen Dikmenli ve Ünalđı (2013)'nin, coğrafya dersinde 52 öğrenciyle yürüttüğu çalışmada 26 kişilik bir gruba dersler, %50 sanal sınıf destekli ve %50 web destekli öğrenme yöntemleriyle verilmiş, diğer gruba ise %50 yüz yüze öğrenme ortamı ve %50 web destekli öğrenme yöntemleri ile harmanlanmış olarak verilmiştir. Yarı yapılandırılmış gözlem formu kullanılarak öğrencilerden veri toplanan çalışmada, öğrencilerin çoğunun yüz yüze eğitim ile desteklenen harmanlanmış öğrenme yöntemini tercih ettikleri, bazılarının da gerekli teknolojik araçlara sahip olmadıklarından dolayı tüm dersleri öğretmenlerin anlatmasına yönelik görüşlerinin

olduğu bulgusuna rastlanmıştır. Çalışmada ayrıca, öğrencilerin yüz yüze öğrenme ortamına daha fazla alışkın oldukları ve öğrenme sorumluluğunun bizzat kendilerinde olmaması için bu yöntemi tercih ettikleri yorumuna yer verilmiştir. Bununla birlikte, sanal sınıfla desteklenen grubun harmanlanmış öğrenme uygulaması süresince yaşadıkları bağlantı, ses, görüntü gibi teknik sorunlara rağmen canlı dersi daha sonra istedikleri zaman ve mekânda izleyebilmelerine olanak sağlanmasından hoşnut oldukları ve diğer derslerinin de bu şekilde harmanlanmış öğrenme yöntemiyle verilmesini istedikleri bilgilerine ulaşılmıştır.

Ters-yüz eğitim sisteminin doğru uygulandığında her türlü branşa uyarlanabilecek yeterliliğe ve genel geçerliğe sahip bir eğitim modeli olduğu belirtilmekte, bu kapsamda tüm branşlarda uygulanabilir teknolojik özelliklere ve esnekliğe sahip olmasının büyük önem taşıdığı vurgulanmaktadır (Dill, 2012). Bununla birlikte, ters-yüz eğitim sisteminin farklı coğrafyalarda bulunan -aile yapıları, dünya görüşleri, sosyo-ekonomik düzey ve kültür yapıları farklı olan- tüm öğrencilerin ulaşabileceği ve rahatlıkla kullanabileceği, okullardaki sisteme kolay adapte edilebilir şekilde tasarlanmış olması da sistemin başarıya ulaşabilmesi ve sürdürülebilir olması noktasında büyük önem taşıdığı söylenmektedir (Johnson ve Renner, 2012). Türkiye’de ve dünyada kullanımı pek yaygın olmayan ters-yüz sınıf sistemi yöntemleri yurt dışında birkaç ülkede denenmiş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Monash Üniversitesi Hemşirelik Bölümünde iki farklı kampüste verilen ve insan biyolojisini inceleyen Anatomi ve Fizyoloji derslerinde aynı içerik birinci kampüsteki öğrencilere geleneksel eğitim modeli ile verilirken, ikinci kampüsteki öğrencilere “evrilmiş ders” olarak adlandırdıkları ters-yüz eğitim sistemiyle verilmiştir. İkinci kampüste verilen derste, önce Camtasia programı ile PowerPoint sunularının kaydedilmesi sonucu oluşturulan 20-30 dakikalık videolar ve öğrencilerin dersten önce öğrenme seviyelerini ölçmek ve değerlendirmek amacıyla evrimii bir form paylaşılmıştır. Ayrıca ğrencilerin dersi öğrendikten sonra sınıfta tartışılmak üzere çoktan seçmeli sorularını göndermeleri istenmiştir. Sınıf içi etkinliklerine daha fazla zaman ayrılarak ve kk gruplar oluşturularak klinik uygulamalar senaryolaştırılmış, çoktan seçmeli sorular üzerinde tartışmalar yapılmış ve tablet PC üstünden kavram haritaları incelenmiştir. Araştırmada nicel yöntemlerle

iki ayrı model ile ders almış öğrencilerin başarı puanları, nitel yöntemlerle de çevrilmiş model ile ilgili öğrenci ve öğretmen yorumları alınmıştır. Araştırmanın sonunda ise; çevrilmiş sınıf uygulamasında öğrenci ve öğretmenlerin rollerinin değiştiği ve bu şekilde kendilerini daha rahat hissettikleri, dijital materyali indirmede sorun yaşanmaması ve motivasyonun kaybedilmemesi için materyalin 20 dakikayı geçmeyecek şekilde hazırlanması gerektiği savunulmuştur. Ayrıca öğrencilere verilen görevlerin sınıf içi etkin aktivitelerle daha fazla harmanlanmasının iş birlikçi öğrenmeyi artırabileceği ve bu sistemin öğrencilerin bilgisayar becerilerini geliştirebileceğini ve öğrencilerin müfredatta yer alan konuları daha aktif şekilde öğrenebilecekleri yorumları getirilmiştir (Jeavons, Flecknoe, Davies ve White, 2013).

Wetterlund (2009), öğrencilerin arkeoloji bilgilerini geliştirmeye yönelik yaptığı bir çalışmada görseller ve çevrimiçi uygulamalar kullanarak elektronik platformda kullanılan bir sanat müzesi oluşturmuş ve sanat müzesi çalışanları ile okul öğretmenlerinin birlikte çalıştığı bu çalışmada, ters-yüz sınıf modeli yardımıyla öğrencilerin sanat müzelerinde kullanılan materyalleri öğrenmesi ve okuma, izleme ve dinleme gibi aktiviteler yaparak yorumlaması ve sınıflandırması becerilerinin geliştirilmesinin hedeflendiği belirtilmiştir. Araştırmanın sonunda, ters-yüz sınıf modelinin öğrencilerin dersi öğrenmesinde konunun anlaşılabilirliğini arttırdığı, ayrıca öğrencilerin dersi çok zaman harcamadan etkili şekilde öğrenmelerine katkı sağladığı yorumları getirilmiştir.

Franklin Üniversitesinde yapılan, öğrencilere biri geleneksel eğitim biri tersyüz eğitim olmak üzere iki farklı eğitim modelinin seçenek olarak sunulduğu çalışmada; tersyüz eğitim grubunun sınıf içi eğitim grubuna göre daha yüksek başarı oranı gösterdiği saptanmıştır. Ayrıca, “Bilgisayar Bilimlerine Giriş” dersinde ters-yüz sınıf modelinin kullanılması ile öğrencilerin bilgisayar ve teknoloji kullanmada yeterli bilgi becerilerine sahip olmamasına rağmen, sistemin kullanıldığı bir dönemlik sürede eksikliklerini gidererek yeteneklerini geliştirdikleri ve teknik becerilerini yükselttikleri belirtilmiştir (Talbert, 2012).

Amerika'nın Güney Dakota eyaletindeki Sioux Falls bölgesinde bulunan Roosevelt Lisesi'nde eğitimci olan Deb Wolf, Bergmann ve Sams'in tekniğini duyduktan sonra 2008-2009 öğretim yılında bütün Kimya sınıflarının ters-yüz eğitim

sistemine geçmesini sağlamıştır. Öğrencilerin bir kısmının dersi takip edemediğinden yakınan kimya öğretmenleri çözümü ters-yüz eğitim sisteminde bulmuşlar ve bu sistemin normalde sınıfta başarılı olamayan, derslere entegre olmakta zorluk çeken, motivasyonu düşük isteksiz öğrencilerin ilgisini çeken bir yöntem olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca dönem sonunda yapılan değerlendirmeler sonucunda öğrenci başarılarında yükselme olduğu bulgusu saptanmıştır. Bütün öğretmenlerin ve öğrencilerin sisteme aynı zamanda adapte olamadıkları ancak bu sistemin onlara teknolojiyi kullanma becerilerinin gelişmesi konusunda büyük katkı sağladığı da belirtilerek sınıfta entegrasyon sorunu yaşamayan diğer öğrencilerin de bu sistemden geleneksel modele göre daha fazla memnun kaldığı ifade edilmiştir (Ash, 2012).

Kaliforniya Üniversitesinde ters-yüz sınıf modelinin kullanıldığı “Biyolojiye Giriş” dersinde, öğrencilerin ters-yüz sınıf modeli kapsamında önceden hazırlanmış ders videolarını sınıf dışında izleyemesi ve etkileşimli alıştırmaları takip etmesi gibi aktiviteler sonunda sınav başarılarının %21 artış gösterdiği saptanmıştır (Moravec & Williams & Aguilar-Roca & O’Dowd, 2010). Buna ek olarak, Miami Üniversitesi’nde ters-yüz sınıf modelinin kullanılmasıyla tasarlanmış “Yazılım Mühendisliği” sınıfında öğrencilerin ders içeriklerindeki kazanımlara uygun olarak uygulama yazılımı hazırlama ve ders ile ilgili sorumluluk almaları konusunda kendilerini geliştirdikleri görülmüştür (Gannod, Burge & Helmick, 2008).

Türkiye’de de TUBİTAK projesi kapsamında 7. sınıf öğrencilerinden rastgele seçilen 36 öğrenci, 18’er kişilik kontrol ve deney grubu olmak üzere iki gruba ayrılmış ve Sosyal Bilgiler dersinin “Nüfus” ünitesi, kontrol grubuna normal müfredata uygun şekilde yapılandırmacı yaklaşım çerçevesinde, diğer gruba ise ters-yüz sınıf metodu kullanılarak verilmiştir. Geleneksel eğitim ile ders gören kontrol grubunda yaygın anlatım sonunda ev ödevleri verilerek öğrencilerin yapmaları istenmiş, deney grubundaki öğrencilerden ise ters-yüz eğitim modeli için hazırlanmış ders anlatım videolarının belirli bir zaman aralığında istedikleri sürede istedikleri yerde seyretmeleri istenmiş ve bu öğrencilerle sınıfta konu ile ilgili tartışmalar ve grup çalışmaları yapılmıştır. Uygulamaya başlamadan önce öğrencilere mevcut bilgilerini değerlendirmek amacıyla dokuz sorudan oluşan bir ön-test yapılmış ve 2 hafta süren uygulama sonrasında 1 hafta ara verilerek uygulamaya başlamadan önce

yapılan test tekrarlanarak veriler elde edilmiştir. Toplanan veriler ışığında kontrol grubunun ön-test ve son-test değerlendirmelerinin arasında %15,58 başarı artışı, ters-yüz modelin uygulandığı deney grubunda ise iki değerlendirme arasında %30 başarı artışı olduğu saptanmıştır. Ayrıca, iki grubun son sınav başarıları değerlendirildiğinde; kontrol grubunda oran %58,25 olurken, deney grubunda bu oran % 78.14'e kadar çıkmıştır (Kapçık, 2014).

Ev ödevleri, harmanlanmış öğrenme ve ters-yüz sınıf modeli ile ilgili bazı uygulama ve araştırma örneklerinin incelenmesi sonunda; ev ödevlerinde, genel olarak öğrencilerin ödev yaparken hangi kaynakları kullanacaklarını bilmemeleri, velilerin ve öğrencilerin ödevlerin makul düzeyde verilmemesi durumunda olumsuz bir tavır sergilediği gibi bulgulardan söz edilmiş, araştırmacılar tarafından genellikle öğretmenlerin ödevleri konulara ve gündelik hayata uygun olarak vermeleri gerektiği ve diğer derslerde de verilecek ödevleri düşünerek öğrencilerin sosyal hayatlarına zaman kalacak şekilde planlanması gerektiği, velilerin ödevler konusunda öğrencilerin ise kaynaklardan nasıl yararlanabilecekleri konusunda bilgilendirilmesi gerektiği ve öğrencilere dersi eğlenceli hale getirecek teknoloji kullanımını destekleyen etkileşimli ödevler verilmesi gerektiği gibi yorumlar getirilmiştir.

Harmanlanmış öğrenme konusu ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde bazı öğrencilerin bireysel öğrenme yeterliliklerinin yeterince gelişmemiş olması ve sorumluluk alacak durumda olmamaları sebebiyle bilgisayar destekli eğitimin onların motivasyonlarını yükseltmesine, istedikleri bilgiye istedikleri zamanda ulaşabilmelerinin onlara fayda sağlıyor olmasına rağmen bazı araç gereçlere ulaşamama ve alışmış oldukları sistemin dışına çıkmakta sorun yaşamalarından dolayı yüz yüze eğitimi de istediklerinden söz edilmiştir.

Ters-yüz modelin uygulanma örneklerine yönelik yapılan araştırmaların incelenmesi ile de genellikle öğrencilerin dinleme, izleme ve öğrenme aktivitelerini geliştirmek ve dersi kaçıran öğrencilerin dersten geri kalmasını önleyerek sınıf içi aktiviteler ve etkinliklere daha fazla zaman ayırmak için kullanıldığı belirtilen ters-yüz sınıf modelinin, öğretmen ve öğrencilerin sisteme aynı zamanda adapte olamamalarından dolayı bazı dezavantajları olduğu ancak genel anlamda diğer

modellerle kıyaslandığında öğrenci motivasyon ve başarısını artırıcı bir özellikte olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

2.6 Türkiye’de Ters-yüz Sınıf Modeli

Türkiye’de ters-yüz sınıf modelinin ortaya çıkışını incelerken, öncelikle Türk eğitim sisteminin kökenlerine, tarihsel gelişimine ve yapısal özelliklerine değinmek gerekmektedir. Yurtdışı kökenli bir eğitim sistemi olan ters-yüz eğitim sisteminin Türkiye’ye nasıl uyarlanabileceği, Türk eğitim sistemine adapte edilip edilemeyeceği ve aynı zamanda Türk toplumunun gün geçtikçe değişen yapısına göre gelecekte ters-yüz sınıf modelinin Türk eğitim sisteminde nasıl bir yer edineceği sorularının cevaplanabilmesi için öncelikle Türk eğitim sisteminin şu anki yapısının değerlendirilmesi gerekmektedir.

2.6.1 Türk eğitim sisteminin yapısı. Bir ülkenin gelişmesi, dinamik ve nitelikli bir toplum olma yolunda ilerlemesi, iş sahasının genişlemesi ve verimin artmasını etkileyen en önemli faktörlerden biri kaliteli eğitimidir. Eğitim sistemi, toplumların her alanını olumlu ve olumsuz yönde etkilemekte ve insanların yaşamını geliştirmektedir. Toplumun çeşitli kesimlerinde farklı koşullar nedeniyle ortaya çıkan eğitim eşitsizliklerini ortadan kaldırmak, çağın gerekliliklerini yerine getirecek bir eğitim yapısına sahip olmak gibi ülkenin ilerlemesine destek sağlayacak özellikte bir eğitim yapısının kullanılması gerektiği de vurgulanmaktadır (Alkan, 2001). Türk eğitim sisteminin temel amacı; özgür, irdeleyen ve sorgulayan, çeşitliliğe karşı toleranslı, eşitliği savunan, topluma sanat, bilim, edebiyat, dil ve din alanlarında fayda sağlayabilecek, toplumu ileri seviyeye taşıyacak ve refah düzeyini artıracak, duygu ve düşüncelerini özgürce ifade edebilen, inandıklarını sonuna kadar savunmaktan çekinmeyecek bireyler yetiştirmek olarak tanımlanmaktadır (Erdoğan, 2002). Türk eğitim sistemi kapsamında her bir eğitim birimi öğrencilerin ilgi, yetenek ve becerileri doğrultusunda en doğru meslek grubuna yönlendirerek topluma kazandırılmalarını amaçlarken; bilgiye kolay ulaşılması, ulaşılan bilginin kullanılarak değere dönüştürülmesi ve yeni bilgi üretilmesine olanak sağlayıp insanları bir üst eğitim seviyesine hazırlamak üzere tasarlanmıştır (Arslan ve Erarslan, 2003). Türk eğitim sistemi “örgün eğitim” ve “yaygın eğitim” olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Örgün eğitim, belirli yaş ve gruplardaki öğrencilere

düzenli ve genel amaçlı olarak okul kapsamında yapılan profesyonel eğitim hizmeti; yaygın eğitim ise daha iyi yaşam standartlarına ulaşmak için ülkelerin kalkınmasına yardımcı olan örgün eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsayan her yaş grubuna verilebilecek, insanlara kendilerini geliştirecek sürekli eğitim sağlamayı hedefleyen bir sistem olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye’de şuanda 4+4+4 eğitim sisteminde geleneksel eğitim modeli kullanılmaktadır. 2012-2013 eğitim döneminde geçilen bu sistem kapsamında dört sene ilkokul, dört sene ortaokul, ve dört sene de lise eğitimi görülmektedir. Daha önce kaldırılmış olan imam-hatip ortaokullarının geri gelmesi, meslek eğitimi ve meslek liselerine önem verilmesi, ortaöğretimin zorunlu eğitim kapsamına alınması 5+3 eğitim modelinin yerini 4+4+4 modelinin almasının temel sebepleri arasında gösterilmektedir. Bu yeni model kapsamında 66 ayını dolduran çocukların okula kayıt yaptırılmaları zorunlu tutulmakta, 60 ile 66 ay arası çocukların ise velilerin özel izniyle okula kayıt yaptırabilmekte, veliler çocuklarının 66 aylık olmalarına rağmen henüz okula başlamaya hazır olmadıklarını düşünmesi durumunda ise rapor olarak okula başlama sürecini geciktirebilmektedirler (Doğan, Uğurlu, ve Demir, 2014).

Yeni eğitim modelinin başlıca yansımalarından biri haftalık ders programları üzerine olmuştur. İlk dört yıllık eğitim için haftalık 30 ders saatini içeren bir program hazırlanmıştır. Eski modelden farklı olarak 4 saat olan matematik dersleri beş saate çıkarılmıştır. Yabancı dil eğitiminin başlangıcı 2. sınıfa, fen derslerinin başlangıcı ise 3. sınıfa alınmıştır. İkinci dört yıllık eğitim için ise haftalık ders saati 35 saat olarak belirlenmiş olup 5. ve 6.sınıflara haftada iki saat Bilişim Teknolojileri dersi, üç saat de İngilizce dersi konmuş, seçmeli derslere ise altı ders saati ayrılmıştır. Bu seçmeli derslerin, öğrencilerin yönelecekleri meslek liselerinin, ya da üniversitede seçecekleri mesleklerin belirlenmesinde çok etkin bir rol oynadıkları için oldukça önemli olduğu belirtilmektedir (Aktaş ve Salman, 2012; Çelik ve diğ, 2013).

2.6.2 Türk eğitim sisteminde teknolojinin kullanımı. Ters-yüz eğitim sistemi temelini teknolojinin etkin bir şekilde kullanımı yoluyla öğrencilerin öğrenme sürecini okul dışında, öğretmen ve sınıf ortamından uzakta gerçekleştirebilmesi esassından aldığı düşünülmekte, bu sistemin Türkiye’deki uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi aşamasında en önemli ölçütlerden birinin Türk

eğitim sisteminde teknolojinin ne derece etkin biçimde kullanıldığını araştırmak gerekmektedir.

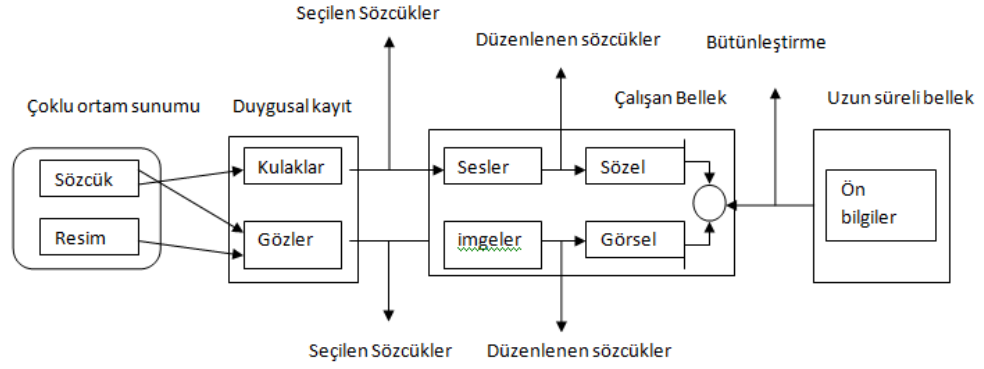
Bilgi ve iletişim teknolojilerinin Türk eğitim sisteminde 2003 yılından itibaren “E-Türkiye” ve “E-Dönüşüm Türkiye” alışmaları kapsamında somut hedeflerle yer almaya başladığı belirtilmektedir (Bayrakçı, 2005). Eğitimde teknolojinin kullanımı, teknolojik araç ve gereçlerin kullanılmasıyla sınırlandırılmayacak kadar kapsamlı bir hal almakta, günümüz eğitim teknolojisi; insan-teknoloji etkileşiminden performans teknolojilerine, bilgisayar destekli eğitimden sanal eğitime kadar birçok konuyu kapsamaktadır (Nawaz, Awan ve Ahmad, 2011). Türk eğitim sisteminde teknolojinin ağırlıklı olarak bilgisayarlı destekli öğrenme alanında kullanıldığını, bilgisayar teknolojisinin kullanılmasıyla eğitsel teknoloji, harmanlanmış öğrenme, uzaktan eğitim gibi alternatif öğrenme ve öğretme yöntemlerinin uygulanmasının devreye girdiği belirtilmektedir. Teknolojinin kullanımında ikinci sırada ğretim tasarımı değişkenleri, ardından da öğrenme yaklaşımıyla ilgili araştırmalar geldiği söylenmektedir (şimşek ve diğer, 2009).

Önceleri Türk eğitim sisteminin bilgi ve iletişim teknolojisindeki tüm ilerlemeleri, Batılı ülkelerdeki yenilikleri ve akımları yakından takip etme çabasına rağmen, globalleşen dünyaya hızla adapte olmadığını ve gelenekselci yaklaşımını büyük lde korumaya devam ettiği düşünülmekteyken (zkan, 2005), değişen bakış açıları ve yapılan çalışmalarla birlikte eğitim sisteminin bazı alanlarında teknolojinin etkin olarak kullanılmaya çalışıldığı ve mevcut teknolojilerin geliştirilmesi için sürekli çaba harcandığı, bazı alanlarında ise eğitim metotları içerisine teknolojiyi entegre etme yönünde çok az aşama kaydedildiği vurgulanmıştır. Buna ek olarak çoklu ortam, eğitim programı değerlendirme, bireysel farklılıklar, öğrenme stratejileri, lme ve değerlendirme, ğretim tasarımı, etik ve mesleki sorunlar, eğitimde kalite ve eğitim iletişimi konuları gibi etkin teknoloji kullanımıyla yeni metotların keşfedilebileceği alanlarda çok az çalışma yapıldığını belirtilmiştir (Demirkıran, 2005; Polat, 2013).

Türk eğitim sisteminde teknolojinin en çok kullandığı alanlar yeni öğrenme ve öğretme yöntemlerinin denenmesi yönünde olduğunu savunan Dağhan ve arkadaşları (2011), bu konu ile ilgili olarak içerisinde bulunduğumuz bilgi ve iletişim

çağının bir gereği olarak gittikçe küreselleşen ve buna entegre olunması gereken günümüz dünyasında yeni nesil öğrencilere hitap edebilmek ve çağa ayak uydurabilmek için yeni öğrenme ve öğretme yöntemleri keşfedilmiş olmasının ve yurtdışında popüler olan yeni alternatif eğitim metotlarının benimsenip adapte edilmesinin gerektiğini vurgulamaktadırlar. Ancak Türkiye’de teknoloji alanıyla ilgili yeterli araştırma ve çalışma yapılmadığı, eğitim sistemine entegre edilme konusunda eksik yönler olduğu ve yapılmış olan çalışmalarda öğretmen ve öğrencilerin teknolojiyi kullanmaya becerilerinin geliştirilmesi gerektiği vurgulanırken (Yaman, 2007), son zamanlarda çoklu ortam teknolojileri, akıllı tahta kullanımı, yapılandırmacı öğrenim yaklaşımları gibi kendi başına proje niteliği taşıyan sistemlerin kullanımının yaygınlaşmakta olduğu, bununla birlikte bu projelerin birleşiminden oluştuğu söylenen FATİH (Fırsatları Artırma Teknolojiyi Kullanma Hareketi) Projesi gibi Türk eğitim sisteminde fırsat eşitliği sağlanması ve ülkenin eğitim alanında gelişmesine yönelik çalışmalar yapıldığı belirtilmektedir (Alkan ve diğer, 2011).

Eğitimde teknolojinin kullanılma alanlarının başında gelen ve birbirinden farklı şekillerde tanımlanan çoklu ortam, genellikle resim, ses, animasyon gibi aynı anda birden fazla duyu organına hitap eden, görme gücü ve sesin birleştirilmesiyle etkili bir içerik sunmayı sağlayan bir platform olarak betimlenmektedir (Yıldız, 2010). İnsanların bilgiyi nasıl, nereden öğrenecekleri ve işleyecekleri konusunda çoklu ortamlarla öğretme yapacak kişinin, insan zihniyle ilgili derin bilgiye sahip olması ve çoklu ortamlarla öğrenmenin bilişsel kuramına göre hareket etmesi gerekmektedir. Bilginin işlenmesi sürecinde metin ve resimlerin farklı duyularla alınarak birleştirilip çalışan belleğe aktarıldığı, yapılan uygulama ve pratikler ve ön bilgi ile birleştirilerek uzun süreli belleğe aktarıldığı belirtilmektedir (bkz. Şekil 5).

Şekil 5. Çoklu ortam sürecinde bilginin işlenmesi (Mayer & Moreno, 2003)

Bilginin bu şekilde sunulmasına olanak sağlayan bilgisayar ve projeksiyon cihazlarından sonra, görüntü olarak klasik tahtadan fazla farkı olmayan akıllı tahta ve etkileşimli tahtaların da Türk eğitim sisteminde kullanımının giderek yaygınlaşmakta olduğu belirtilmektedir. Ülkemizde kalkınma ve bilgisayar okuryazarlığının üst seviyede olduğu bir toplum haline gelme amacıyla, eğitimde yapılan yenilikçi yaklaşımların başında gelen FATİH Projesi kapsamında 570.000 sınıfa kablolu internet ve akıllı tahtaların yanında tablet PC, LCD panel ve projeksiyon cihazı sağlama çalışmaları gerçekleştirileceği bildirilmektedir (Dursun ve Odabaşı, 2014; MEB, 2012). Kara tahta kullanımının da devam ettirildiği, yanına etkileşimli akıllı tahtalarının yerleştirilmesi ile öğretmen ve öğrencilere PowerPoint sunuları, animasyonlar, videolar gibi materyallere sınıf içinde anında ulaşma imkânı sunulduğu, ayrıca proje kapsamında öğretmenlere bilgisayar teknolojilerini bilinçli ve güvenilebilir bir şekilde kullanmaları için hizmet içi eğitim verilmesi ve içeriklerin e-içerik formatına dönüştürülmesi çalışmalarının yürütüldüğü vurgulanmaktadır. 2012 yılında 17 ilde bulunan 52 okulda pilot uygulamasına başlanan projenin 2015 yılına kadar bütün okullarda teknolojiyi yaygınlaştıracağı hedeflenirken, pilot uygulama kapsamında beş ana konuda çalışmalar yapıldığı belirtilmiştir. Bu çalışmalar, (1) e-içerik ve z-kitapların sağlanması, geliştirilmesi ve yönetimi, (2) öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanmasına yönelik eğitim almaları, (3) donanımsal ve yazılımsal altyapının kurulması ve geliştirilmesi, (4) öğrencilere tablet bilgisayarlar dağıtılması ve (5) bilişim teknolojilerinin etkin kullanılmasına yönelik düzenlemeler yapılması olarak tanımlanmaktadır (Gökmen, Akgül ve Kartal, 2014; Güllüpnar ve diğer, 2013).

Ters-yüz sınıf sisteminde gelişen bilgi ve iletişim teknolojisi ile ortaya çıkan ve gün geçtikçe değişen bilgisayar destekli eğitim materyalleri kullanılmaktadır. Öğretmenlerin bu sistemde, kullanılabilir teknolojiyi araştırarak bunlar hakkında bilgi edinmesi, öğrenciye dersi sunarken etkin bir ders içeriği oluşturmak için dinamik diyagramlar, tanıtım yaparken kullanılabilir çevrim içi harita ve kılavuzlar, görsellerle zenginleştirilmiş sunumlar, fazla uzun olmayan görüntü ve ses kalitesi yüksek videolar gibi farklı teknolojilerden yararlanması gerektiği savunulmaktadır (Tucker, 2012). Bu bilgiler ışığında, Türk eğitim sisteminin yapısı, eğitim alanında teknoloji kullanımı ve eğitim kalitesini artırma noktasında öğretmenin rolü düşünüldüğünde, öğretmenlerin bilgi teknolojilerini kullanmada bazı önyargıları ve motivasyon eksiklikleri olduğu, ders içeriklerinde teknolojik araçları kullanma açısından yeterliliklerinin geliştirilmesi gerektiği, ayrıca bu konular ile ilgili mesleki eğitim faaliyetlerinin geliştirilmesi ve artırılması gerektiği gibi fikirleri de eğitimde kullanılabilir yenilikçi yaklaşımların denenmesinde ve kabul görmesinde öğretmenlere büyük rol düştüğü ve etkisinin büyük olduğu yargısını desteklemektedir (Buldu, 2014; Göçer, 2014).

2.6.3 Türk eğitim sistemi ve ters-yüz sınıf modeli. Türk eğitim sisteminde ters-yüz sınıf modelinin uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi aşamasında, öncelikli olarak Türk eğitim sisteminin içerisinde bulunduğu durum, mevcut koşullar ve gelecek beklentileri çerçevesinde, evrensel ölçütler baz alınarak ve tarafsız bir gözle değerlendirme yapmak gerekmektedir.

Eğitim sistemine bir ayna tutmak ve sistemler hakkında daha iyi analiz yapılmasına olanak sağlamak amacıyla gerçekleştirilen TIMSS projesi, Matematik ve Fen alanlarındaki yetenek ve bilgilerinin ölçülmesine yönelik 4. sınıf düzeyinden 50 farklı ülke ve 8. sınıf düzeyinden 42 farklı ülkenin öğrencilerine Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu tarafından 4 yıl aralıklarla uygulanan bir araştırma projesidir. TIMSS 2011 değerlendirmesinde ortaya çıkan sonuçlarda Türkiye'nin katılımcı ülkeler arasında ortalamanın altında kaldığı ve bir önceki değerlendirme sonuçlarına göre önemli bir artış gerçekleştirmediği görülmektedir. Öğrencinin dersi sevmeme ve ders ile ilgili olarak kendi bilgi ve başarısına güvenmemesi, evinde bilgisayar ve internet olmayan öğrencilerin akademik başarıda

belirli yetkinliğe ulaşamaması, ailenin eğitim seviyesi ile öğrencinin eğitim seviyesinin doğru orantılı yükseldiği, öğretmenin beklentisinin azalmasının öğrenci başarısını düşürdüğü, derste teknoloji ve materyal kullanılmasının az olmasından dolayı başarı seviyesinin düştüğü, öğrencilere niteliksel olarak ders içerikleriyle uyuşmayan ödevler verilmesi gibi nedenlerden dolayı Türk eğitim sisteminin başarıya ulaşamadığı belirtilirken, eğitimde yeni yeni kullanılmaya başlanan müfredat geliştirme ve teknoloji kullanımı çalışmalarının başarının artışı konusunda anlamlı olmayacak ölçüde etkili olduğu, eğitimde öğrenciler arası eşitsizlik sorununu ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmaların yapılması gerektiği vurgulanmıştır (Oral & McGivney, 2013; Yücel, Karadağ ve Turan, 2013).

Dünyada birçok ülkenin eğitim politikalarının değerlendirildiği ve buradan çıkarılacak sonuçlar doğrultusunda onlara uluslararası düzeyde başarılarını görme fırsatı veren projelerden biri olan İktisadi ve İdari Kalkınma Teşkilatı (OECD) tarafından uygulamaya konmuş 3 yıl aralıklarla yapılan bir proje olan PISA projesi kapsamında ise, 15 yaş grubu öğrencilerin kendileri ile ilgili görüşleri, öğrenme biçimleri, ailesi ve okul ortamları ile ilgili veriler toplanıp değerlendirilmektedir. Öğrencilerin okulda uygulanan müfredat kapsamında ele alınan konuları ne kadar öğrendikleri değil, gerçek hayatta karşılaşılabilecekleri durumlarda sahip oldukları bilgi ve becerileri kullanabilme yeteneği, akıl yürütme, fen ve matematik kavramlarını kullanarak etkin bir iletişim kurma becerisine sahip olup olmadıklarını ölçme çalışmalarının yapıldığı projede, Türkiye'nin anlamlı bir farklılık elde edemeyerek diğer ülkeler arasında yine sınıfta kaldığı sonucu ortaya çıkmıştır. Özetle; eğitimin daha çok teorik yöntemlere dayandırılması, deney ve gözlem gibi pratik yöntemlerin yeterince geliştirilmemesi, bilgi teknolojileri materyallerinin kullanımında bütün öğrencilerin eşit seviyede olmaması, ailelerinin eğitim seviyeleri düşük olan öğrencilerin başarı düzeylerinin de genellikle düşük olması, öğretmen ve ailelerin yeniliklere açık olmaması ve öğretmenlerin fazla ve gereksiz bilgi veya ödev vermesi gibi nedenlerden dolayı başarı seviyesinde önemli bir yükseliş olmadığı belirtilmektedir (Acar, 2012; Çelen, Çelik ve Seferoğlu, 2011; Maya, 2013).

Yapılan evrensel araştırmaların sonunda Türk eğitim sisteminin yapısına dair ortaya çıkan bilgiler ışığında ters-yüz sınıf modelinin tanımına bakıldığında, bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma konusunda oğretmenlerin olumsuz yargılara sahip olduğu ve bu konu ile ilgili yaşanan eksiklikler olduğu (Kayaduman, 2011), oğrencilerin bilgilerini pekiştirmeye yönelik olarak verilen ev ödevlerinin, hedef kitlenin yaşı, oğrenme biçimi, konuya uygunluğu dikkate alınmadan tasarlanması sonunda oğrencilerin ev ödevlerini yaparken isteksiz olduklarının belirtilmesi (Yılmaz, 2003), gibi nedenlerden dolayı geleneksel eğitimin aksine ev devi ile dersi oğrenme faaliyetlerinin yer değiştirmiş olduğu bir model olarak tanımlanan ters-yüz sınıf sisteminin kullanımının oğrenci başarisının artırılmasına katkı sağlayabileceğini vurgulamışlardır (Gençer ve Gürbulak ve Adıgüzel, 2014).

2.7 Türk Eğitim Sisteminde Ters-yüz Sınıf Modelinin Kullanılabilirliğini Etkileyen Faktörler İ Faktörler

Türk eğitim sisteminde ters-yüz sınıf modelinin kullanılabilirliğini etkileyen dış faktörler kapsamında, oğrencilerin teknolojiyi kullanma becerileri ve oğretmenlerin teknolojiyi kullanma becerileri konuları araştırılmıştır.

2.7.1 Oğrencilerin teknolojiyi kullanma becerileri. Türk eğitim sisteminde zorunlu eğitim sürecinin beş buçuk yaşından 18 yaşına kadar uzanan geniş bir oğrenci yelpazesini kapsamakta olduğu, bu nedenle aralarında büyük yaş farklılığı bulunan oğrencilerin teknolojiye ve yeniliğe eşit oranda açık olduğunu varsaymanın gerçekçi bir yaklaşım olmayacağı düşünülmekte, oğrencilerin eğitim-oğretim faaliyetlerini gerçekleştirirken kullanacakları teknolojilerin yaş gruplarına göre kişiselleştirilebilecek esneklikte olması gerektiği ileri sürülmektedir. Ülkenin eğitim yönünden durumu incelendiğinde, bilginin kazandırılması yanında iletişim ve teknolojik becerilerinin de geliştirildiği bir sistemde teknolojik modellerin, gelişme aşamasında olan oğrencilerin gerçek hayat ve sosyal yaşantıyla bağlarını koparmayacak şekilde dengelenmesine önem verilmesi gerektiği belirtilmektedir (Ata, 2011; Karatekin ve diğer, 2012; Schnotz, 2001).

İçinde bulunduğumuz teknoloji ağı ve özellikle 2000’li yılların başından bu zamana iletişim araçları ve teknolojiye yaşanan hızlı gelişmelerin bir sonucu olarak,

Türkiye’de yeni neslin her türlü yeni teknolojiye çok hızlı adapte olduğunu, yeni dünyadaki değişen trendleri yakından ve anlık olarak takip edebildiğini ve bu imkânları olabilecek en kapsamlı ve verimli şekilde kullanma eğiliminde ve potansiyelinde oldukları belirtilmektedir (Güvercin, 2010). Teknoloji çağında yaşanıyor olunmasına rağmen Türk toplumunda tüm beceriler gibi teknolojiyi kullanma becerisinin de herkeste aynı seviyede olmadığı, öğrencilerin yaş grupları, ekonomik ve sosyal durumları, kültür seviyeleri, aile yapıları ve yaşadıkları coğrafyanın teknolojiye hakimiyetlerini büyük oranda etkilediği vurgulanmaktadır (Göktaş ve diğ, 2012).

Ters-yüz eğitim modelinin uygulanabilirliği kapsamında, öğrencilerin teknolojiye hâkim olması ve teknolojiyi doğru kullanabilmeleri gerektiği savunulmakta olduğu için ve yanlış bir eğitim alma risklerini azaltmak amacıyla öğrencilerin teknolojik becerilerinin bu sistemi kullanabilecek düzeyde olması ve uygulanmaya başlamadan önce teknoloji eğitim seviyelerinin geliştirilmesi gerektiği belirtilmektedir (Wetterlund, 2009). Üstelik Türkiye’deki öğrencilerin yapısı göz önünde bulundurularak, teknolojiye yeterince hâkim olmayan öğrencilerin tuhaf karşılanmaktan ya da küçük düşmekten çekinerek bu durumunu başkalarıyla paylaşmaktan kaçınabileceği ve sırf bu yüzden eğitim hayatında yaşlılarından geri kalabileceği vurgulanmaktadır (Ağgün, 2014).

2.7.2 Öğretmenlerin teknolojiyi kullanma becerileri. Türkiye’de eğitim alanında öğretmenlerin bilgiyi öğrenciye ulaştıran bir kaynak olarak görüldüğü ve eğitim sürecinin tamamında aktif rol oynadığı düşünülmekte, en az öğrenciler kadar öğretmenlerin de teknolojik becerileri değerlendirilmekte ve öğretmenlerin teknolojiyi kullanma seviyelerinin büyük önem taşımakta olduğu belirtilmektedir (Ekici, 2007). Anne ve arkadaşları (2010), öğretmenlerin teknolojiyi kullandıkları alanların; sınıf içi etkinlik düzenleme, dersin sunumu için materyal hazırlama, öğrenciye zamandan bağımsız bilgiyi ulaştırma olduğunu söylerken, öğrencilerin çağa ayak uydurması ve bireysel gelişimlerini geliştirmesi için öğretmenlere ihtiyaç duyduklarını ve öğretmenlerin sürekli değişip gelişen teknolojilere hâkim olmaları gerektiğini savunmaktadır.

Coppola (2004), geleneksel eğitim sisteminde öğretmenlerin kendilerini geliştirme ile ilgili fazla çaba sarf etmediklerini ve öğretmen alan bilgisinin az olduğu durumlarda kullanılan eğitim teknolojisinin de gereksiz ve zaman kaybı olduğunu söylemekte, Işık (2013) da, Türk eğitim sisteminde bazı öğretmenlerin bilgi aktarımlarını hızlı bir şekilde sağlamak istediklerini ve bunun için en düz anlatım yöntemini kullandıklarını, teknolojik araç gereç kullanımı ve sınıf içi etkinliklerin zaman kaybettirici faaliyetler olduğunu düşündüklerini belirtmektedir.

Buna karşın, Türkiye’de son yıllarda teknolojiye karşı büyük bir ilgi uyandığını, öğretmenlerin sunumlarını bilgisayar programları kullanarak hazırladıklarını söyleyen Sert, Kurtoğlu, Akıncı ve Seferoğlu (2012), bu aşamada atlanmaması gereken en önemli hususlardan bir tanesinin, teknolojiyi kullanmaya olumlu bakan öğretmenlerin bu konuda motive edilmesi ve derslerinde kullanılacak gerekli donanım araçlarının okul yönetimince sağlanması olduğunu belirtmektedirler.

2.8 Türk Eğitim Sisteminde Ters-yüz Sınıf Modelinin Kullanılabilirliğini Etkileyen Faktörler Dış Faktörler

Türk eğitim sisteminde ters-yüz sınıf modelinin kullanılabilirliğini etkileyen dış faktörler kapsamında, ülkenin sosyal, siyasal ve ekonomik koşulları ve okullarda işleyiş konuları araştırılmıştır.

2.8.1 Ülkenin sosyal, siyasal, ekonomik koşulları. Türkiye’nin mevcut siyasi koşullarının toplum içinde belirli bir bölücülük ve ayrımcılığa yol açmakta olduğu, ekonomik, coğrafi ve sosyal koşulların eğitimi etkilediği vurgulanmaktadır (Özdemir, 2014). Belirli bölgelerdeki okullara daha iyi teknolojik imkânların sunulduğu ve bu teknolojinin kullanılmasının öğrenme-öğretme faaliyetlerinde büyük önem taşıdığı belirtilirken, bazı bölgelerdeki okullara ise teknolojik imkân ve yardımın yeteri kadar sağlanmadığından ve bu durumun ülkenin eğitim seviyesinin yükselmesine engel olduğundan söz edilmektedir (Çiftçi, Taşkaya ve Alemdar, 2013). Bu noktada, toplumdaki iç huzurun, barışın ve dengenin korunabilmesi açısından eğitim sisteminde çalışmalar yapılması, farklı sistem ve metotlar uygulanmaya başlamadan önce bu tür eşitsizliklerin önüne geçilmesi gerektiğinin büyük önem taşıdığı belirtilmektedir (Gedik, 2013).

Türkiye’de özellikle sosyal ve ekonomik eşitsizliğin oldukça yüksek oranlarda seyretmesi ve ülkenin içinde bulunduğu sosyal koşullar değerlendirildiğinde, eğitim sisteminde farklılıklar getirilmesinde ve farklı yöntemlerin benimsenme sürecinde sorun yaşanabileceği de söylenmektedir (Akgün, Yılmaz ve Seferoğlu, 2011). Seferoğlu (2009), teknolojinin yaygınlaştırılması çalışmalarına rağmen herkesin teknolojik imkânlardan eşit olarak yararlanmasına imkân sağlamanın zorlukları olduğunu belirtirken, sınıf ve okul içlerinde sosyal ve ekonomik çatışmaların daha belirgin hale gelmemesi için, eğitim sistemlerinde kullanılacak olan teknolojik araç ve gereçlerin okullardaki tüm öğrencilere eşit bir biçimde ücretsiz olarak sunulması noktasında yapılan çalışmaların artırılması konusunu da gündeme getirilmektedir (Tekin ve Polat, 2014). Bu düşüncelerden yola çıkarak Türk eğitim sisteminde teknolojik araçların kullanılması ve fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik bir eğitim politikası olarak 2010 yılında başlatılan FATİH Projesi ile bölgeler arası farklılıkları kaldırmanın amaçlandığı, ayrıca öğrencilerin ne öğreneceklerinden çok, nasıl öğrenecekleri konusunda yapılan bu çalışmalarla davranışçı yaklaşım dışında yapılandırmacı öğretim yaklaşımının daha fazla benimsenmesiyle öğrenciye farklı ortamlarla bilgiye erişme imkânı sunulduğu belirtilmektedir (Balcı, Gökkaya ve Kar, 2013).

2.8.2 Okullarda işleyiş. Okullarda alışlagelmiş sistemlerin kullanımının zamanla değişmesi ve teknolojik yönelimlerin artması ile ders içeriklerinde bilişim teknolojisi araçlarının kullanımının da arttığı görülmektedir (Kutluca ve Ekici, 2010). Okullarda aktif hale getirilmesi planlanan yeni öğretim sistemleri ile öğrencilere, öğretmenlere, okul personeline ve evde geçirdikleri süreçte öğrencilere rehberlik edecek olan velilere bu yeni sistemler hakkında detaylı ve uygulamalı eğitim verilmesi, bu konuya bakış açılarının değerlendirilip oluşabilecek ön yargıların ortadan kaldırılmasının büyük gereklilik arz ettiği araştırmacılar tarafından vurgulanmaktadır (Bulut ve Koçoğlu, 2012). Ayrıca, hizmet-içi eğitim ve destek programları ile özellikle öğretmenlerin teknolojiyi kullanmalarına yönelik motivasyonlarının artırılması, eğitim sistemine getirilecek yenilikçi metotların denenmesi için çalışmaların yapılması ve bu yeni sistemlere geçiş aşamasında yeniliğe duyulan direncin kırılması açısından, bir anda radikal bir değişim yerine adım adım bir geçiş ve değişim yaşamak çok daha sağlıklı olacağı belirtilmektedir (Keleş ve Kefeli,

2011). Yapılan bir araştırmada, teknolojik gelişmelerden yola çıkılarak FATİH Projesi kapsamında kullanılan etkileşimli tahtaların kullanımının yaygınlaştırılmaya başlandığı ifade edilerek bu tahtaların kullanıldığı 6 okul seçilerek, 16 öğretmenin bu yeni eğitim teknolojilerine bakış açısı değerlendirilmiş ve kullanılan içeriklerin analizi yapılmıştır. Öğretmenlerin bu ve benzeri teknolojilerin görsellik sağlayarak ve farklı duyulara hitap ederek soyut kavramların anlaşılabilirliğini artırdığı, öğrencilerin ilgisini çekmesi sebebiyle motivasyonları artırdığı ve zamandan tasarruf edilerek daha fazla soru çözümlmesine olanak sağladığı görüşünde oldukları belirtilmiştir. Okullarda gerekli teknolojik donanımın sağlanması, öğretmenlerin ve öğrencilerin bu konularda bilgilendirilmesi çalışmaları ile eğitim sistemine getirilecek yeniliklere daha çabuk adapte olunabileceği de ifade edilmiştir. Ayrıca görüşlerden elde edilen sonuçlara göre; öğretmenlerin bilgisayar kullanma becerilerinin gelişmişliğine göre gruplara ayrıldıktan sonra bu doğrultuda hizmet içi eğitim almalarının daha faydalı olacağını ve uygulamaya dönük eğitimler almak istediklerini söyledikleri belirtilmiştir (Gökmen, Akgül ve Kartal, 2014).

3. Bölüm: Yöntem

Bu bölümde; araştırmanın modelinin açıklanmasına, çalışılan okul ve sınıfın belirlenmesine dair bilgilere, kullanılan veri kaynaklarının neler olduğuna ve veri analizinin detaylarına yer verilmektedir. Araştırmanın modeli yapılan araştırma sonuçları ve öğretmenin elinde bulunan kaynakları incelemeye yönelik vaka çalışması olarak belirlenmiştir. Vaka çalışması süresince, ters-yüz modelin kullanım süreci, modelde kullanılan materyallerin özelliklerinin tanımlanması, modelin öğrenme ve öğrenciye etkisi, uzmanlar tarafından ters-yüz modelin değerlendirilmesi gibi araştırma sorularına cevap bulunması amacıyla veri çeşitlemesi yapılmıştır. Verilerin toplanmasında görüşme ve doküman inceleme gibi veri toplama yöntemleri kullanılarak elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile incelenmiştir.

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu tez çalışmasında olgu ve olayların derinlemesine incelendiği nitel araştırma yöntemi desenlerinden biri olan ve bir olayı tanımlama, olayı meydana getiren ayrıntıları ve açıklamaları dile getirme gibi özelliklere sahip olan vaka çalışması yönteminden faydalanılmıştır. Sosyal bilimciler tarafından kullanılmasının 1960'lara kadar dayandığı belirtilen ve birbirinden önemli farklılıklar gösteren yaklaşımları içinde bulunduran bir çerçeve olarak tanımlanan nitel araştırma yöntemlerinde veriler, kişilerin duyguları, tecrübeleri, algıları ve kanaatleri ile subjektif olarak toplanmakta, araştırmanın konusunu oluşturan problem soru olarak ifade edilmektedir (Tanyaş, 2014). Güncel hayatla ilgili uygulanmakta olan bir durumun tamamen ve gerçekçi bir şekilde, mekâna ve zamana bağlı olarak tanımlanıp teori bazında incelenmesi ve bununla ilgili değerlendirme yapılması çalışmalarına dayanan vaka çalışması yönteminde ise veriler, belirlenen araştırma soruları kapsamında gözlem, görüşme, doküman analizi gibi veri araçları ile toplanarak analiz edilmektedir (Zucker, 2009; Yıldırım ve Şimşek, 2009). Bu bilgiler ışığında, ters-yüz eğitim sisteminin Türkiye'de uygulamasına yönelik araştırma ve değerlendirmelerin yapıldığı bu çalışma hazırlanırken kullanılacak en uygun yöntemin; var olan belgeleri ve istatistikleri toplama, görüşmeler yapma ve

değerlendirme gibi teknikleri içeren bir kişi, bir toplum, bir sınıf ya da bir okulun özelliklerinin araştırılmasında kullanılan vaka çalışması yöntemi olduğu düşünülmüştür.

3.2 Evren, Örneklem ve Çalışma Grubu

Bu araştırmada, ters-yüz sınıf modelinin kullanıldığı kurumlar çalışmanın evrenini ve bu modeli Türkiye’de ilk uygulayan kurum olma özelliğine sahip İstanbul’da bulunan bir özel okul da çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Çalışmaya ilişkin elde edilen bilgilerin zengin olduğu ve bunların derinlemesine araştırıldığı durumlarda amaçsal örnekleme yöntemlerinden biri olan ve genel sisteme aykırı olarak yürütülen durumları tanımlama ve keşfetmeye yönelik çalışmaların anlatıldığı aykırı durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmanın yapıldığı okul belirlenirken yapılan araştırmalar neticesinde, Türkiye’de ters-yüz sınıf modelini tanımına uygun bir şekilde tüm adımlarıyla uygulayan ve değerlendiren tek okulun İstanbul’da özel bir okul olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Bu okulda, modeli yaklaşık iki yıldır 6. ve 7. sınıf Sosyal Bilgiler derslerinde ve lise grubunda etkin bir şekilde kullanan öğretmenlerin bulunduğu saptanmıştır. Okulda daha önce ters-yüz sınıf modelinin kullanılmasının öğrenci başarısına etkisine yönelik bir TÜBİTAK projesinin yürütüldüğü bilgisine ulaşılması da okulun Türkiye’de ters-yüz sisteminin uygulanabilirliğinin araştırılması konusunda önemli kaynak olabileceği düşüncesini desteklemiştir. Okulun genel öğrenci profiline bakıldığında sosyal ve ekonomik düzeylerinin ortanın üstünde bir seviyede olduğu, öğrencilerin sistemi kullanmada gerekli bilgisayar ve tablet kullanım becerilerine sahip oldukları saptanmıştır. Çalışmanın yürütülmesine dair önce okul yetkililerinden, ardından Milli Eğitim Bakanlığı’ndan gerekli izinler alınmıştır.

Araştırmanın yapıldığı okulun toplumsal sorumluluk duygusuyla yürütülen hizmetleri kapsayan ve eğitim konusunun “Eğitimde Mükemmeler Yolculuk” parolasıyla öğrenci ve velilerin memnuniyetini sağlamayı hedefleyen bir kurum olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Ayrıca, Türkiye’ye model oluşturmak ve dünyada referans gösterilen eğitim kurumlarından biri olmak gibi hedeflerle 4 kampüste 1996

yılından beri eğitim dünyasındaki faaliyetlerini çağdaşlaştırmaya çalıştığı belirtilmektedir. Bu okul, bünyesinde Fen Lisesi, Anadolu Lisesi, Radyo Televizyon ve Bilgisayar bölümleri ile ilköğretim ve ana sınıfını bulundurmaktadır. Kampüs kapsamında; açık ve kapalı spor salonları, servis odası, kantin, ölçme değerlendirme birimi, halkla ilişkiler birimi, bilgi işlem birimi, idari odalar ve derslikler, sunum ve gösterilerde kullanılan konferans salonları, iş atölyesi, resim atölyesi, interaktif derslikler, bilgisayar laboratuvarları, kütüphane ve yabancı dil odaları, deneylerin yapılması için Fizik, Kimya ve Biyoloji laboratuvarları gibi birçok alan, ayrıca öğrencilerin sağlığını yakından takip eden kurum doktoru ve hemşireler ile rehberlik servisleri bulunmaktadır. Ayrıca, kurum bünyesinde öğrenme-öğretme, araştırma amaçlı ve teknik eğitimi destekleyen yazılımlara ulaşma imkânı sunulan bazı sertifikalar verilmektedir. Eğitim alanındaki gelişmeleri yakından takip edip bunların kurumda uygulanmasına yönelik çalışmalar yapılmakta olduğu, öğrenciler ve öğretmenlerin teknoloji ve bilim fuarlarına katılmalarına yönelik teşvikler olduğu bilgisine de ulaşılmıştır.

Araştırmanın yapılacağı sınıf belirlenirken ters-yüz sınıf modelinin etkin bir şekilde tanımına uygun olarak kullanıldığı belirtilen okulda konu ile ilgili yapılan çalışmalar araştırılmış, modeli okula getiren ve lise grubunda uygulamasını yapan kurum öğretmenlerinden Sosyal Bilgiler Zümre Başkanı ile görüşülmüştür. Kendisinin yoğun çalışmalar içinde olduğu öğrenilmiş, bu yüzden 6. sınıflarda bu sistemi kullanan Sosyal Bilgiler öğretmeni ile temasa geçilmiştir. Öğretmen ile görüşmeler yapıldıktan sonra 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersinde kullanılan ters-yüz sınıf modeli uygulamalarına dair öğretmenin kayıt altına almış olduğu veriler kullanılarak araştırmanın yapılması ve değerlendirilmesine karar verilmiştir.

Araştırmada yer alan öğretmen, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünden mezun olduktan sonra ilk olarak bu okulda görev almış ve üç yıldır bu okulda öğretmenliğini sürdürmektedir. Gerek ters-yüz sınıf modeli ile gerekse aldığı başka eğitimlerle bilgisayar bilgi ve becerisini geliştirmeye yönelik çalışmalar yaptığı, eğitim sürecinde kullanılan program ve teknolojileri (Tablet ve Android tabanlı sistemler) aktif şekilde kullanabildiği bilgisine ulaşılmıştır. Ayrıca, kurumda ters-yüz sınıf modelinin uygulanması sürecince kullanılan sınıfın en fazla

24 kişiyi kapsayacak şekilde düzenlenmiş olduğu, sınıfta teknolojide meydana gelen gelişmelere bağlı olarak akıllı tahta, projeksiyon cihazı, bilgisayar, internet bağlantısı olan tablet gibi eğitim-öğretim ile ilgili gerekli görülen araçlar kullanıldığı belirlenmiştir.

3.3 Veri Kaynakları ve Verilerin Toplanması

Nitel araştırma yöntemlerinde veri toplama yöntemleri arasında gözlem, doküman inceleme, görüşme gibi yöntemler bulunmaktadır. Bu vaka çalışmasında konu ile ilgili verilerin toplanması için var olan belgelerin incelenmesi olarak bilinen, saha notları, günlük, mektup ve kullanılan materyalleri kapsayan doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Ayrıca, hem açık uçlu hem de konuya yönelik derinlemesine bilgi almanın mümkün olduğu yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak öğretmen ile yapılan görüşmelerde söylenenler üzerinden yeni sorularında sorulabilmesi ve hem öğretmenin görüşlerine hem de konuya yönelik net bilgilerin alınması amaçlanmıştır.

Veri toplama süreci, yapılan görüşmelerden ortaya çıkan bilgiler ve ters-yüz sınıf modelinin uygulanmasında kullanılan ders videoları, ders takip sayfaları, öğrenme platformu gibi materyal ve sistemlerin incelenmesi sonunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın birlikte yürütüldüğü 6. sınıf Sosyal Bilgiler öğretmeni ile araştırma süresince üç yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Bu görüşmelerin ilkinde araştırmanın yürütülme sürecine yönelik yöntemin belirlenmesi için genel bilgiler, öğretmeni tanımaya ve öğretmenin modeli kullanma sürecine yönelik bilgilere ulaşılması hedeflenmiştir. Öğretmenin elinde var olduğunu belirttiği bilgiler kapsamında araştırmanın süreci planlanarak modelin kullanıldığı döneme ait dokümanlar incelenmiştir. Kurumun özellikleri, vizyon-misyon ve değerleri gibi tanımlayıcı bulgulara okul ile ilgili kurumsal kaynaklardan ve görüşmelerden ulaşılmıştır. Katılımcıların özellikleri, sınıfın fiziksel ve teknolojik koşulları kapsamında yapılan değerlendirmede yine görüşmeler ve kurumsal kaynaklar gibi veri kaynaklarından yararlanılmıştır.

Öğrenmenin gerçekleştirildiği süreçte kullanılan materyaller olarak sınıflandırılan, öğrencilerin dersi öğrenmede kullandıkları ders videoları, ders takip

yaprakları, öğrenme platformu gibi eğitim materyalleri doküman inceleme yöntemi ile incelenmiş; ayrıca görüşmelerde bu materyallerle ilgili sorulara verilen cevaplarla eşleştirilip desteklenmiştir. Ters-yüz sınıf modelinin okula sağladığı avantaj/dezavantajların belirlenmesi ve öğrenmeye etkisinin değerlendirilmesi için TUBİTAK projesinden elde edilen veriler, öğrenci görüşleri ve öğretmenle yapılan görüşmeler veri kaynakları olarak kullanılmıştır.

Tablo 2

Araştırma bulgularının veri kaynakları ile eşleştirilmesi

	Öğretmen ile Yapılan Görüşmeler	Doküman İnceleme			
		Eğitim Materyalleri	TUBİTAK Projesi verileri	Öğrenci Görüşleri	Kurumsal Kaynak
Ters-yüz sınıf modelinin uygulandığı kuruma etkisi	X				X
Ters-yüz sınıf modelinin uygulanma süreci	X	X			
Ters-yüz sınıf modelinin sağladığı avantajlar /dezavantajlar	X		X	X	X

3.3.1 Görüşmeler. Bu vaka çalışması kapsamında, öğretmenle sürece yönelik üç görüşme yapılmış ve bunlar ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Ayrıca, araştırmanın süreci boyunca öğretmen ile mail ve telefon yoluyla da iletişime geçilmiştir. Araştırmanın hedeflerinin öğretmene sunulduğu ve izlenmesi düşünülen yol hakkında genel bir bilginin verildiği ilk görüşmede bir çalışma stratejisi belirlenmiş, öğretmenin elinde bulunan dokümanlar hakkında genel bir bilgi alınmıştır. Bu görüşmede şu sorulara yer verilmiştir:

Tablo 3

Araştırma kapsamında öğretmenle gerçekleştirilen birinci görüşme soruları

Birinci Görüşme Soruları

- 1) Kendinizden kısaca bahseder misiniz?
 - 2) Modeli kullanma ile ilgili yaptınız çalışmalar nelerdir?
 - 3) Ters-yüz sınıf modelini kullanım süreciniz nasıldır?
 - 4) Dersinizi ters-yüz modele dönüştürmeye neden ve nasıl karar verdiniz?
 - 5) Modelin uygulanma süreci ile ilgili elinizde herhangi bir veri var mı?
 - 6) Yönetim sizi bu konu da destekliyor mu? Bu konu ile ilgili araştırma ve gözlem yapılmasına bakış açıları nasıl olur?
 - 7) Elinizde öğrencilerin model ile ilgili görüşlerinin alındığı anket vb. verileriniz var mı?
 - 8) Bu sistemi kullanan başka öğretmenler var mı?
 - 9) Geleneksel eğitim ile ders gören öğrencilere kıyasla ters-yüz sınıf sistemini kullanan öğrencilerin akademik başarı oranlarında yükselme oldu mu?
-

Yapılan çalışmalar ve gerekli izinlerin alınmasından sonra ikinci ve üçüncü görüşmeler için görüşme soruları öğretmene önceden gönderilmiştir. İkinci görüşmede analiz edilmesi planlanan veriler belirlenerek bunların araştırmacıya sağlanması istenerek uygulamanın işleyişi hakkında daha fazla bilgiye ulaşmaya yönelik, sürecin detaylı olarak anlatıldığı bir görüşme yapılmıştır ve şu sorulara yer verilmiştir:

Tablo 4

Araştırma kapsamında öğretmenle gerçekleştirilen ikinci görüşme soruları

İkinci Görüşme Soruları

- 1) Ders içeriklerini hazırlarken hangi metotları kullanıyorsunuz?
 - 2) Ders içerikleri öğrencilere nasıl sunuluyor?
 - 3) Videoların içerikleri nasıl oluşturuyorsunuz? (konu odaklı/öğrenci odaklı)
 - 4) Videoların özellikleri nelerdir?
 - 5) Ders takip yapraklarının özellikleri nelerdir?
 - 6) Öğrenme platformunun size sunduğu avantajlar nelerdir?
 - 7) Sınıf içinde yapılan etkinlikler nelerdir?
 - 8) Sadece video mu kullanılıyor? Eğitimi destekleyici başka materyaller var mı?
 - 9) Ders içeriklerinin öğrencilerle paylaşım süreci nasıldır?
 - 10) Öğrenci değerlendirilmesi nasıl yapılmaktadır? (sınav sistemi, quiz vs.)
 - 11) Modeli kullanırken karşılaştığınız zorluklar nelerdir?
 - 12) Modelin dersinize sağladığı avantaj/dezavantajlar hakkında düşünceleriniz nelerdir?
 - 13) Modelin kuruma sağladığı avantaj/dezavantajlar hakkında düşünceleriniz nelerdir?
 - 14) Sınıfın özellikleri nelerdir? (kullanılan teknolojiler, kişi sayısı, fiziksel özellik)
 - 15) Sosyal bilgiler dersi haftada kaç saat verilmektedir?
 - 16) Okul içi ders saatlerinin kullanımını nasıl planlanmıştır?
-

Tez çalışmasının hazırlandığı süre içinde yapılan üçüncü görüşme de ise çalışmanın gelişimi ve öğretmenin sistemle ilgili gelecekteki hedefleri üzerine görüşme yapılmış, önceki görüşmelerde sorulan sorulardan bazıları tekrar sorularak elde edilenlerin güvenilirliği saptanmaya çalışılmış ve bunlarla ilgili daha detaylı bilgi alınması hedeflenmiştir. Ayrıca geçmiş döneme yönelik bir araştırma olduğu için sistemi kullanan öğrencilerin özelliklerine ilişkin bilgiler, öğretmene sorularak elde edilmeye çalışılmıştır. Üçüncü görüşmede öğretmene şu sorular sorulmuştur:

Tablo 5

Araştırma kapsamında öğretmenle gerçekleştirilen üçüncü görüşme soruları

Üçüncü Görüşme Soruları

-
- 1) Ters-yüz modelin uygulanması süresince kullandığınız materyallerin özelliklerinden bahseder misiniz?
 - 2) Modelin kullanılış sürecinde dersin aşamalarından bahseder misiniz?
 - 3) Ders videolarının dışında modeli destekleyici başka materyaller kullandınız mı?
 - 4) Modelin geleceği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?
 - 5) Ters-yüz modelinin kullanımına dair yapmayı düşündüğünüz şeyler var mı, varsa nelerdir?
 - 6) Ders takip yaprakları, ev ödevi olarak mı; sınıf içi etkinliklerde kullanılma amaçlı mı veriliyor?
 - 7) Kurumda konu ile ilgili yapılan başka araştırma var mı?
 - 8) Öğrencilerin modeli kullanabilecek teknolojik yeterlilikleri ile ilgili görüşleriniz nelerdir?
-

3.3.2 Doküman inceleme. Araştırma yapılırken, çalışmaya konu olan hedefler kapsamındaki olgu ve bilgilerin yer aldığı belgelerin analiz edilmesi, buna ek olarak görüşmeler sonunda elde edilen bilgilerin doğruluklarının ve kontrolünün yapılmasına da katkı sağlamak amacıyla doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın problemine göre hangi dokümanların kaynak olarak kullanılabileceği belirlenmiş, araştırmanın yapıldığı alana bağlı olarak veri kaynaklarının belirlendiği nitel araştırmalardan biri olan bu çalışmada;(1) dersin verilmesi süresince kullanılan materyaller (ders içeriğinin sunulmasında farklı haftalarda kullanılmış olan beş ders videosu, içeriği desteklemek ve pekiştirilmesine yardımcı olmak amacıyla verilen yedi ders takip yaprağı, dönem içinde her hafta içeriklerin sunulduğu öğrenme platformu), (2) yeni bir sistemin uygulanmasının öğrenciler üzerindeki etkilerini ölçmek, öğrencilerin yeni bir sisteme bakış açılarını araştırmak ve eğitimde teknolojinin etkili bir yöntem olup olmadığını test etmek amacıyla TÜBİTAK tarafından düzenlenen “45. Ortaöğretim Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması” kapsamında bu konu ile ilgili 2013-2014 Eğitim Öğretim Yılı Ekim-Kasım ayları arasında kontrol ve deney grubu olmak üzere 6. ve 7. sınıf öğrencilerinden oluşan 37 öğrenciye uygulanan ve 2014 Mart ayında sonuçlanan “Flipped Classroom Eğitim Modelinin Ortaokul Öğrencileri Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi” isimli açık uçlu, soruların bulunduğu anketler ve proje bilgilerinin yer aldığı dokümanlar incelenmiştir. Ayrıca kurum ile ilgili verilerin elde edilmesi ve kurumun tanımlanması ve modelin kuruma etkisinin araştırılması bölümlerinde, misyon-vizyon tanımının yer aldığı dokümanlar gibi kurumsal kaynaklardan yararlanılmıştır

3.4 Verilerin Analizi

Nitel araştırma yöntemlerinde veri analizi, araştırmacılar tarafından belirli yöntemlerle toplanan verilerin biçimlerini ve birbirleri arasındaki farkı ortaya çıkarmada, verilerin sentezlenmesi ve kategorileştirilmesi sonucu hangi verilerin yansıtılacağına karar verme süreci olarak tanımlanmaktadır. Toplanan verilere göre yapılan analizler kategorik birleştirme, doğrudan yorumlama, modelleri çizme, doğal genelleme, betimsel analiz olarak farklı isimlendirilmektedir (Büyüköztürk ve diğer, 2014).

Bu vaka çalışmasında, öğretmen görüşleri ve dokümanların içeriklerinin araştırmanın kapsamı çerçevesinde önceden oluşturulan kriterlere göre değerlendirilmesi, bu kriterler dahilinde toplanan verilerin düzenlenmesi ve bulguların tanımlanarak yorumlanması sonucu elde edilenlerin sunulmasına olanak sağlayan betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Veri analizi sürecinde modelin uygulanan kuruma etkisi, uygulanma süreci ve süreçte kullanılan materyaller ve öğrenmeye olan etkileri gibi temalar önceden belirlenmiş ve bu temalar çerçevesinde görüşmelerden ve diğer veri kaynaklarından elde edilen veriler organize edilmiştir. Sonraki aşamada ise, gerekli görülen yerlerde doğrudan alıntı yapılarak organize edilen veriler tanımlanmaya ve son aşamada ilişkilendirilerek anlamlandırılmaya çalışılmıştır.

3.5 Araştırmanın Güvenirliği ve Geçerliği

Nitel araştırmalar yapılırken veri toplamak için kullanılan veri kaynakları, araştırmanın doğası ve problemi ile araştırmadan elde edilecek sonuçların ne olacağına dair araştırmacının beklentilerine cevap vermek amacıyla tek tek veya birlikte kullanılabilir. Vaka çalışmasında birden fazla veri toplama yönteminin kullanılması araştırmacılar tarafından çalışmayı zenginleştirme, daha fazla sonuca ve alternatif yorumlara ulaşılabilmesi nedeniyle önerilmekte, bu durumun araştırmanın güvenirliliğini önemli ölçüde artıracığı düşünülmektedir (Şimşek ve Yıldırım, 2013). Araştırmanın geçerlik ve güvenirliliği tanımlanmaya çalışılırken şu ölçütler kullanılmıştır: (1) Araştırma soruları açık bir şekilde ifade edilmiş midir? (2) Araştırmada elde edilen veriler başka kaynaklar ile desteklenmiş midir? (3) Daha önce yapılan bir araştırma var mıdır; varsa sonuçlar tutarlılık gösteriyor mu? (4) Araştırmanın sonuçları verilerle uyum içinde midir? (5) Araştırma bulgularında veri kaynaklarından elde edilen bilgilerden direkt alıntı yapılmış mıdır? (6) Araştırma bulgularının gerçeği yansıtıp yansıtmadığı konusunda katılımcılardan teyit alınmış mıdır?

Bu ölçütler kapsamında ters-yüz sınıf modelinin araştırılıp değerlendirilmesine yönelik yapılan bu çalışmada doküman inceleme ve görüşme gibi birden fazla veri kaynakları ile veri toplanarak veri çeşitlemesi yapılmıştır. Bu durum ile doküman incelemesi sonucu elde edilen verilerin güvenirliliğini artırmak

hedeflenmiş ve bu veriler görüşmeler ile teyit edilerek sunulmaya çalışılmıştır. Ters-yüz öğrenme sürecinde kullanılan ders takip yapıları, ders videoları, öğrenme platformu, değerlendirmenin yapıldığı rubriklerin incelenmesi ile yapılan değerlendirmeler öğretmenden de bilgi olarak zenginleştirilmiş ve böylece bulguların güvenilir olması sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca, okulda bu sistem ile ilgili yapılan başka çalışmaların olup olmadığı araştırılmış ve kurumda yapılan bir TUBİTAK projesi olduğu bulgusuna ulaşılması üzerine veriler bu çalışmadan elde edilen verilerle karşılaştırılmıştır. Ters-yüz model ile ilgili yapılan bu uygulama, literatürde yapılan benzer çalışmaların araştırılmasından elde edilen sonuçlarla karşılaştırılarak da desteklenmiştir.

Araştırma yapılırken süreçler açıkça tanıtılmaya ve ilgili dokümanlarla desteklenmeye çalışılmış, araştırmada ne yapıldığının sistemli bir şekilde aşama aşama anlatılması hedeflenmiştir. Araştırma süresince öğretmen ile yapılan görüşmeler yazıya dökülerek herhangi bir olumsuz durum olup olmadığı konusunda öğretmenden teyit alınmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca araştırmacının gelişimi konusunda öğretmen ile sık sık telefon ve mail yolu ile iletişim kurulmuş ve aksi bir durumun ortaya çıkmaması için öğretmen bilgilendirilmiştir. Böylece ortaya çıkan bulguların kendi içinde anlamlı olması, katılımcılar tarafından değerlendirilip gerçek durumu yansıtmadığı gibi araştırmacının iç geçerliğinin sağlanması konusunda çalışmalar yapılmıştır.

3.6 Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın sınırlılıkları şunlardır;

1. Araştırma İstanbul'da ters-yüz eğitim modelinin kullanıldığı özel bir okul ile sınırlıdır.
2. Araştırma 2013-2014 eğitim öğretim yılı ilk döneminde toplanan verilerin kullanılması ile sınırlıdır.
3. Araştırma vaka çalışmasında veri toplama tekniklerinden görüşme ve doküman inceleme ile sınırlıdır.

4. Bölüm: Bulgular

Bu bölümde, okuldaki Sosyal Bilgiler öğretmeni ile yapılan üç görüşme ve incelenen dokümanlardan toplanan veriler sonucu ters-yüz sınıf modelinin Türkiye’de etkin olarak kullanıldığı belirtilen okula olan etkisi, sistemin kullanılma süreci ve bu süreçte kullanılan materyallerin özellikleri ve sistemin sağladığı öğrenmeye yönelik avantaj ve dezavantajlar ile süreçte karşılaşılan zorluklar betimlenmeye ve değerlendirilmeye çalışılmıştır.

4.1 Ters-yüz Modelinin Uygulandığı Okulun Durumu

Kurumsal kaynakların incelenmesi ve öğretmen ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular sonucunda, okulda tanınmamış ve Türkiye’deki kurumlarda kullanımı yaygın olmayan ancak dünyada üzerinde çok konuşulan ve denenilen bir modeli uygulamanın kurumun tanınırlığını artırdığı ve verdiği hizmetlerin bilinmesini sağladığı ortaya çıkmıştır. Ters-yüz sınıf modelinin dünyada kullanılmaya başlaması üzerine yapılan bilimsel araştırmalardan yola çıkarak bu sistemi Türkiye’de ilk defa uygulayan ve bu uygulamada başarılı olan kurum olmasından dolayı da Türkiye’de model okul oluşturma çalışmalarında buldukları ve topluma sunulması için projeler yaptıkları saptanmıştır. Ayrıca, yerli ve yabancı eğitimlerin incelendiği ortamlarda Türk eğitim sistemindeki gelişmelerden diğer ülkelerin de haberdar olmasına ve Türkiye’nin başka eğitim alanlarında diğer ülkelerin gerisinde kalmamasına yönelik çalışmalar yapmaları için de bir ilham kaynağı olmuştur.

Ayrıca, öğretmen ile yapılan görüşmelerden elde edilen “*Ailerle yaptığımız dönem içi görüşmelerde, çocuklarının öğrenmeye ve okula daha istekli göründükleri, onları ders çalışmaları için fazla zorlamak zorunda kalmadıklarını çünkü çocukların istedikleri zaman videoları izleyerek dersi öğrenme faaliyetlerini gösterdiklerini ifade ediyorlar.*” gibi bilgiler ve öğrenci görüşleri, kurum öğretmenlerinin farklı projelerde görev alarak kendi isimlerini ve okulun ismini duyurdukarı, öğrencilere yenilikleri takip ettiren, değişen dünyaya ayak uydurmalarına olanak sağlayan, akademik bilgilerini geliştirici projeleri uygulama ve bu projelerde görev almaları

konusunda teşvik edilmesinin aileler tarafından takdir edilip onaylandığı ve bu süreçte ailelerin öğrenci ve öğretmenlere destek olma gayretinde oldukları bulgularını ortaya çıkarmıştır. Bu projenin kurum öğrencilerinin ve öğretmenlerin başarısı ile İstanbul’da kategorisinde birincilik elde edip 10.418 proje arasından 202 projenin yarıştığı Türkiye finallerine kalması da kurum adına ortaya çıkan olumlu etkilerden biri olarak ifade edilmektedir.

4.2 Ters-yüz Sınıf Modelinin Kullanılma Süreci

Ters-yüz sınıf modelinin tanımında belirtildiği gibi öğrencilerin dersi evde öğrenmeleri ve öğretmenden en çok verim alınabilecek zaman olan okul ders saatlerinde dersi öğrenirken zihinlerinde oluşabilecek soruların cevaplarını alma, öğrendiklerini pekiştirme ve uygulamaya yönelik çalışmalar yapmalarına fırsat sunan bu modelin uygulanma süreci araştırılırken görüşmelerden ve incelenen eğitim materyallerinden yararlanılmıştır. Daha önce aynı okulda lise grubunda da modelin uygulandığı bilgisine ulaşılmıştır. Sosyal Bilgiler Zümre Başkanı’nın bu sistemi kullanması üzerine sınıf içi ve sınıf dışı yapılan etkinlikleri incelemesi sonucu bu araştırmaya dahil olan öğretmen de, mesleğe başladığı ilk yıl bu modeli kullanmaya karar vermiş ve dersini ters-yüz sınıf modeline çevirmeye karar veriş sürecini şu cümlelerle ifade etmiştir: *“Bu sürecin başlaması mesleğe başladığım ilk yıl zümre başkanım olan [hocanın] bu modeli sınıflarında uygulamaya başlamasıyla oldu. Kendisinin sınıf içi ve dışı yaptıklarını izleyerek bu modele karar verdim. Daha sonra kendimde bu modeli araştırdım ve uygulamaya başladım.”*

Öğretmen ile yapılan ilk görüşmede dersin uygulanma sürecinin aşamaları ile ilgili sorulan soruya *“Öncelikle derse gelmeden önce video dersi izleyip ders takip yapraklarını yapıyorlar. Daha sonra ilk ders dersi tartışma şeklinde konu başlıkları ve görseller üzerinden işliyoruz. Son olarak konu ile ilgili grup çalışması yapılarak bitiriliyor.”* şeklinde cevap vermiştir. İkinci görüşmede ise öğrencinin okulda öğrenmesi gereken bir konuyu önceden evde çalışmasını hedefleyen bir sistem olarak gördüğü ters-yüz sınıf modelinin kullanımını süresince ders videolarının hazırlanmasında Knowmia ve Explain Everything sistemlerinin kullanıldığını, bu videoların Edmodo öğrenme platformu üzerinden öğrencilerle paylaşıldığını belirtmiştir. Ayrıca, her haftanın sonunda bir sonraki haftanın konusu ile ilgili

videolardaki bilgileri pekiştirmeye yönelik tasarlanan, QR (kare) kod ile hazırlanmış ders videolarının da içinde bulunduğu ders takip yapraklarının öğrencilere verildiğini ve haftalık 3 ders saat olan sınıf içi uygulamalarının bir saatinde yine çocukların sorularına göre konuyu pekiştirme amaçlı tekrar anlatarak harmanlanmış bir öğrenme sağlamaya çalışıldığı, kalan iki saatte de etkinlik tabanlı çalışmalar yapıldığı belirtilmiştir:

“Ben bir saatte yine çocukların sorularına göre konuyu tekrar anlatırım. Daha sonra kalan iki saatte etkinlik tabanlı çalışırız. [Ders saati içerisinde] bir etkinliğimiz bir projemiz vardır. Son zamanlarda yaptığımız etkinliklerden biri öğrenciler gazete oluşturmuşlardı araştırıp. Kendi videolarını çektikleri, video derslerini hazırladıkları [bir etkinliği] (bkz. Resim 1).”

Resim 1: Ters-yüz sınıf modelinde sürecinde yapılan etkinlikler

4.2.1 Ders videoları. Kurumda ters-yüz modelin kullanılma süresince dersin öğrencilere verilmesi işlemi ders videoları ile gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, doküman inceleme gibi veri kaynaklarının kullanılmasıyla beş video incelenmiş, ulaşılan verilerde ders kapsamında kullanılan videoların öğretmen tarafından Knomiva ve Explain Everything uygulamaları kullanılarak hazırlanmış olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Dersin kazanımlarına yönelik hazırlanmış bu videolar 15 dakikayı geçmeyecek şekilde öğretmenin ekrana koyduğu bir resim üzerinden sesini kullanarak dersi anlatması şeklinde tasarlanmış, bazı videolarda ise gerçek resimler kullanılmış, videolarda önemli yerler genellikle kırmızı bir nokta ile belirtilmiş ve böylelikle öğrencinin dikkatinin çekilmesinin hedeflendiği belirlenmiştir (bkz. Resim

2). 7 - 15 dakika arasında hazırlanan videoların öğrenciler için daha faydalı olacağı düşüncesinde olan dersin öğretmeni videoların özelliklerini şu şekilde tanımlamıştır: “Google formda ders kayıt yaprağında hazırladığımız soruların cevapları [ders videosunun] içinde, bu yüzden öğrencilerin dikkatlerinin dağılmayarak onu dinlemesi için biz bunun idealini 7 - 15 dakika arasında olması gerektiğini düşünüyoruz. Konu uzunsa iki video şeklinde tasarlıyoruz.” Ayrıca, ders videosu paylaşılırken konu başlığı, öğretmenin adı, videoyu paylaştığı tarih, öğrencilerin sınıf derecesi, konu ile ilgili yararlanılabilecek diğer kaynaklar ve konu ile ilgili diğer başlıklara yer verilmiştir (bkz. Resim 2).

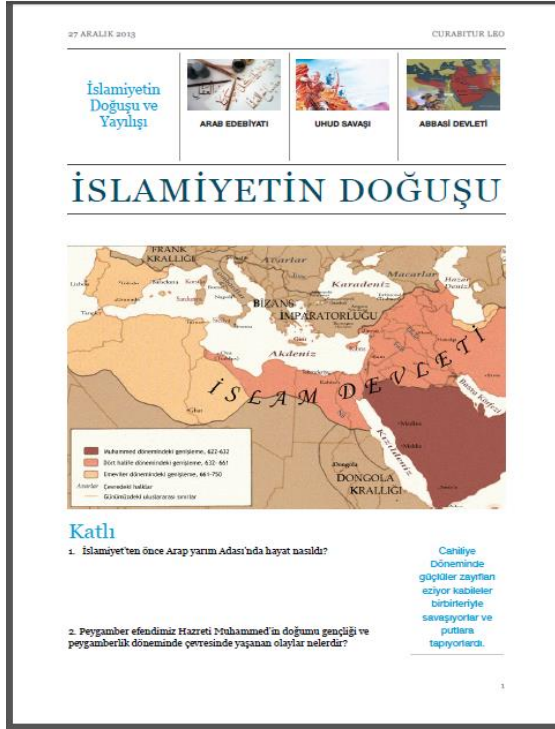
Resim 2: Ters-yüz sınıf modelinde kullanılan video görüntüsü

4.2.2 Ders takip yaprakları. Ters-yüz modelin kullanım süreci boyunca öğrenciye sunulan ders takip yapraklarının değerlendirilmesi kapsamında her hafta konu ile ilgili verilen yedi ders takip yaprağı incelenmiş, görüşmelerde belirtilen ders takip yapraklarının özellikleri doküman incelemesi yoluyla da teyit edilmeye çalışılmıştır. Ders öğretmenin “... ters-yüz sınıf sisteminde de diğer sistemler gibi eğitimi kaliteli hale getirmek için öğrencilere dersi öğrendikleri süreçte farklı materyaller vermeye dikkat ediyoruz. Böylece öğrencilerin daha kalıcı bilgi edinmelerini de hedefliyoruz.” düşüncesi kapsamında hazırlanan ders takip yapraklarının amacının “Ders takip yapraklarının amacı öğrencinin video dersi

izleyip izlemediğini ve neler öğrendiği görmektir” olduğu bulunmuştur. Ayrıca, ders takip yapraklarının, konu ile ilgili anahtar kelimelerin görsellerle belirtildiği bir bölüm, fotoğraf, bilgi notları, pekiştirme başlığı altında ders notu-fotoğraf ve bilgilerin olduğu konu özeti, videoların izlenmesi sonucunda cevaplanacak soruların olduğu bir bölüm ve raporlama bölümü (bkz. Resim 3) içerdiği saptanmıştır:

“Pages sisteminde ders takip yaprağı hazırlıyorduk daha önce, şimdi bu dönemin başından beri etkinlik planlanmasında daha sade özelliklere sahip olan ve hazırladığımız ders takip yapraklarına verilen cevapların kaydının e-tablolar halinde sunulması imkânı sağladığı için Google Form kullanıyoruz. Fotoğraf, bilgi notları, spot bilgiler, konunun özeti ve sorular, [video dersi izle] ve [katıl] şeklinde [bölümler] oluyor bizim ders takip yaprağımızda. Ayrıca, raporlama bölümü var, ders notu [fotoğraf] ve bilgilerin olduğu pekiştirme bölümü var. Paylaş bölümünde kendimin hazırladığı ya da çevrimiçi test sitelerinden konu ile ilgili kaliteli testleri koyuyorum.”

Bazı ders takip yapraklarında konu ilgili değerlendirme soruları direkt açık uçlu, çoktan seçmeli, doğru-yanlış soru tipleri kullanılarak verilmekte, bazılarında ise kare kodlarla sistemde yüklü olan çevrimiçi testlere bağlantı sunulmaktadır. Ayrıca, KareKod (QR Code) denilen izleme fonksiyonlarının bulunduğu ders takip yapraklarında, videoların başlıkları yazılmış ve videolara buradan da erişim imkânı sağlanmıştır (bkz. Resim 4).

Resim 3: Ters-yüz sınıf modeli uygulamasında kullanılan ders takip yaprağı

Resim 4: KareKod ile oluşturulmuş ders takip yaprağı

4.2.3 Kullanılan öğrenme platformu. Öğrencilere bilgilerinin sunulmasında kullanılan öğrenme platformunun özellikleri analiz edilirken sistemin incelenmesine yönelik doküman analizi ve öğretmen ile yapılan görüşmelerde sistemi kullanma sürecinin açıklanmasına yönelik sorulara verdiği cevaplar değerlendirilmiştir. Öğretmen yapılan görüşmelerde ters-yüz modeli kullanma sürecinde kullandığı platformun özelliklerini şu şekilde belirtmiştir:

“Bilgileri bir sistem üzerinden öğrencilere ulaştırmak için bir platform kullanmamız gerekiyordu. Bende [hazırlamış olduğum] video dersleri paylaşmak için Edmodo platformunu kullandım. Edmodo da her sınıfım için bir sanal sınıf oluşturdum. Bu sanal sınıfta video dersleri ve dersle ilgili dokümanları öğrencilerimle paylaştım. Ayrıca Edmodo'nun raporlama özelliği sayesinde öğrencilerin video dersi izleyip izlemediğini ve diğer verilen görevleri yapıp yapmadığını rapor olarak görebiliyordum.”

Öğrenme platformunun incelenmesi sonunda; eğitimde teknoloji kullanımının yaygınlaşmasına ayak uydurma amacıyla gerçekleştirilen derslerin yürütülmesinin kontrol etmede kullanılan bir sistem olarak tasarlandığı, katılımcılara farklı etkileşim yolları sunulduğu, öğrencilerin yaptıklarıyla ilgili olayları izleyip günlük tutma ve raporlama gibi birçok yönetimsel işlevin sağlanmakta olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Kurumda da teknolojik gelişmelerle ortaya çıkan bir eğitim sistemi olarak uygulandığı belirtilen ters-yüz eğitim modelinde, eğitim-öğretimde sosyal medyanın gücünün kullanılmasına imkân sağlayan ve öğrencilerin bireysel öğrenimlerini öğretmenle iş birliği içinde gerçekleştirilebilecekleri eğitsel bir ağ olan Edmodo platformunun kullanıldığı, ancak daha sonra kayıtları tutma ve raporlama konularının gerçekleştirildiği Google Plus platformu ile öğrencilerle bilginin paylaşıldığı bulgularına ulaşılmıştır. Öğretmen; sınıf ismi, grup büyüklüğü, grup seviyesini belirledikten sonra dersi oluşturmuş ve grup kodunu öğrencilere vererek herhangi bir e-mail adresine gerek kalmadan öğrencilerin sisteme giriş yapmasını sağlamıştır. Ayrıca ailelerin de verilen kodları kullanarak sistemi incelemesine ve çocuklarını kontrol etmesine imkân verildiğini belirtmiştir

4.2.4 Değerlendirme. Ters-yüz sınıf modelinin uygulanmasının incelendiği vaka çalışması kapsamında dönem içi değerlendirmelerin nasıl yapıldığı ile ilgili veriler elde edilirken öğretmen *“Sınavlar geleneksel modelle yapılıyor. Ama ‘flip exam’ adında bir proje var, bunu resmi olarak uygulayamıyoruz.”* şeklinde açıklamıştır. Ayrıca, değerlendirmelerin geleneksel yöntemle göre sınıf içinde, iki kez dönem içi ve bir dönem sonu sınavı olmak üzere üç kez gerçekleştirildiği bilgisine ulaşılmıştır. Sınıf içi aktivitelere katılım puanının da öğrencinin notunda etkisi olduğu belirtilirken, öğrenme platformunda ders sunulduktan sonra öğrencilerden

anket tarzında hazırlanmış rubrikleri doldurulması istendiği ifade edilmiştir. Yapılan görüşmelerde değerlendirme kısmı için sorulan sorulara dersin öğretmeni şu şekilde görüş bildirmiş ve doküman inceleme yöntemiyle platformun incelenmesiyle de bu bulgulara teyit edilmiştir:

“[Sistemin kullanılma süreci boyunca kullanılan öğrenme platformunda] son olarak rubrik var. Öğrendim, öğrenmedim, öğretmene soracağım şeklinde konu başlıkları var. Bu şekilde hem videoyu izlemesini, hem soruları yapmasını hem de katılımlarını ölçerek dersi pekiştirmesini, derse hazır olarak gelmesini sağlamaya çalışıyoruz. İlköğretimde öğrencilerin derse hazır gelmeme gibi durumları var bunu ortadan kaldırıyoruz. Aslında ders takip yaprağı başlı başlına bir ölçme aracı fakat biz yine de çeşitliliği sağlama amacıyla farklı bir kaç ölçme aracı kullanıyoruz.”

4.3 Ters-yüz Sınıf Modelinin Kullanılmasında Ortaya Çıkan Avantajlar/Dezavantajlar

Yapılan araştırma kapsamında öğretmen ile yapılan görüşmeler ve kurumsal kaynaklar, öğrenci görüşleri ve okulda bu konuda yapılmış TUBİTAK projesi gibi veri kaynaklarından toplanan bilgiler ile ters-yüz eğitim modelinin avantajları ve dezavantajları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Kuruma sağladığı avantajlar ile ilgili, bu modelin kullanılması üzerine birçok platformda kurumun başarılarından söz eden haberler yer aldığı, bunun da kurumun daha fazla insan tarafından duyulmasına ve öğrenilmesine olanak sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Türkiye’de kullanımının gerçekleştirilmesi ve öğrenmeye etkisi üzerine proje yapılması ile Türk eğitim sistemine önemli katkılar sağlamanın hedeflendiği belirtilmiş, bu sistem ile ilgili çalışmaların ulusal ve uluslararası birçok gazete, dergilere konu olduğu ve kurumun adından sıkça söz edildiği verilerine ulaşılmıştır.

Öğretmen ile yapılan görüşmeler sonunda, bu modelin ders kayıplarını azaltmak ve öğrencilerin dersi kaçırmaması için çok güzel bir model olduğunu dile getirmiştir: *“[Ters-yüz eğitim modeli] sayesinde sınıfta etkinlik ve grup çalışmaları için daha fazla zaman kalıyor. Öğrenme sınıfın dışına çıkarılıp öğrenmenin [evde de] devam ettirilmesiyle öğrenme sürekliliği sağlanıyor. Aynı zamanda farklı*

düzeylerde öğrenen öğrenciler için uygun içerikler hazırlanabiliyor.” Diğer yandan, öğretmenin görüşmede belirtmiş olduğu “Videoyu izlemeyeni derse almıyorum. 10 dakikalık bir video olduğu için hemen izliyor Google formu doldurup derse katılıyor. Bu çocuklar için önce itici sonra çekici bir durum oluyor. Herkes bir şeyler söylerken, sorular sorarken kendini dışlanmış hissetmemek adına bunu yapıyorlar.” söylemi modelin öğrencilerin dersteki soru sorma etkinliklerini artırmış olduğu ve sınıf içinde yapılan etkinliklerde daha aktif hale gelmek ve arkadaşlarından geri kalmamak için videoları izledikleri bulgularını ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte, bu sistemi gelişime çok açık bir sistem olarak gördüğünü ifade ederken konular ile ilgili yeni etkinlik tasarımları yaparak sistemi aktif şekilde kullanmaya devam edeceğini ve model ile ilgili olarak görüşlerinin ve gelecek planlarının sorulmasının hedeflendiği “Modelin geleceği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” sorusunu, “Bence bu sistemin Türkiye de ulaşılabilirliği ve yapılabilirliği mümkün. Tek bir cihaza bağlılık söz konusu olmadığından çok rahat kullanılacak bir sistem [olduğunu düşünüyorum].” şeklinde yanıtlamıştır.

Öğrencilerin ($N = 37$) görüşlerinin alındığı anket sonuçlarının incelenmesi sonunda ise, genelde öğrenmelerine yönelik pozitif görüşler ortaya çıkmıştır. Örneğin bir öğrenci görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Ders videoları bizim için mükemmel birer kaynak oluyor. Konuyu tekrar istediğimde, hocaya bir şey sormam gerektiğinde veya sınavlara hazırlanırken bu videolardan yararlanıyorum. Bir de öğretmenimiz videolara espriler koyunca çok daha güzel oluyor. [Ters-yüz] modelde öğrencilerin işi çok kolay. Her öğrencinin bu deneyimi yaşamasını isterim.”

Diğer bir öğrenci ise ters-yüz sınıf sistemin harmanlanmış öğrenmeye bağlı faydalarından bahsetmiştir:

“Artık klasik bir şekilde her gün tekrarladığımız sınıfta ders, evde ödev yapma geleneğimiz sona erdi. Kendi belirlediğimiz zaman ve mekânda dersleri takip edebiliyor, ödev yapabiliyor ve sınıf içinde çok daha zengin aktiviteler gerçekleştiriyoruz. Okuldaki çalışmalardan geri kalmamak için

video dersleri herkes mutlaka izliyor, çünkü bu zevkten mahrum kalmamak istiyoruz.”

Bazı öğrenciler ise bu yeni sistemle derslere olan ilgilerinin arttığını ve okul hayatının daha zevkli hale geldiğini belirtmiştir. Örneğin, biri düşüncelerini “[Ters-yüz] model sayesinde öğrenim hayatım kolaylaştı ve birçok önyargım kırıldı. Dersi daha eğlenceli hale getiriyor. Öğretmenimizin hazırladığı videoları çok beğeniyorum. Hatta birkaç kez izliyorum. Ders kitabının sıkıcılığundan kurtulduk.” şeklinde ifade ederken bir diğeri ise “[Ters-yüz sınıf modelinde] hem teknolojiyi aktif kullanmayı, hem de teknolojiyi kullanırken sorumluluk almayı öğrendim. Bence dersler, bu sistemle asıl olması gereken düzenine girdi. Geleceğin eğitim modellerinden biri olacağını düşünüyorum.” şeklinde görüş belirtmiştir.

Ters-yüz öğrenmeye etkisi kapsamında kontrol ve deney grubu olarak iki gruptan birine geleneksel, birine ters-yüz eğitim modelinin uygulanmış olduğu TUBİTAK Projesi incelenmiştir. Her iki grup öğrencilerine uygulama öncesi ve sonrası dokuz soruluk bir sınav uygulanmıştır. Uygulanan sınavlarda açık uçlu yorum, tanım, grafik yorumlama, açık uçlu tartışma, boşluk doldurma, iki tane çoktan seçmeli, bilgi analizi, şema sorusu olmak üzere sekiz farklı stilde soru sorulmuş ve öğrencilerin bu sınavlardaki başarıları ile ilgili şu bilgilere ulaşılmıştır: (1) Kontrol grubundaki öğrencilerin boşluk doldurma ile ilgili yönlendirilen sorularda ön ve son sınav arasındaki başarı artışı %28,8 olarak gerçekleşirken açık uçlu yorum sorusunda herhangi bir başarı artışı tespit edilmemiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde bu grup için ön ve son sınavlar arasında gerçekleşen başarı artışı % 15,58 olurken son sınav başarı artışı %58,25 olarak bulunmuştur, (2) Deney grubunda açık uçlu yorum sorusundaki başarı artışı %50 olarak gerçekleşirken, tabloda verilen bilgileri analiz etmesine dayalı soruda ön ve son sınav arasındaki başarı artışı %8,8 olarak tespit edilmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde ön ve son sınavlar arasında gerçekleşen başarı artışı % 30 olurken son sınav başarı artışı %78.14 olarak hesaplanmıştır ve (3) Deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubu öğrencilerine göre genel olarak tüm sorularda daha başarılı oldukları ve son sınav başarı ortalamaları alınarak yapılan hesaplama da deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubuna göre % 19,89 daha fazla başarı elde ettikleri tespit edilmiştir.

Sistemin kullanımına ilişkin dezavantajlar ve karşılaşılan zorluklar ile ilgili yapılan görüşmelerden ve öğrenci görüşlerinden çıkan sonuçlara göre; bu sistem ilk kullanılmaya başlandığında literatürde fazla bilgi olmaması ve az kullanılan bir sistem olması sebebiyle derin araştırmalar yapılması gerektiği için zorluklar yaşandığı, içeriklerin sisteme uygun bir hale gelmesi için geleneksel eğitim yöntemlerinin kullanılmasına göre daha fazla efor sarf edildiği dersin öğretmeni tarafından vurgulanmıştır:

“Basit bir şekilde [bu sistemi uyguluyoruz] ama bu bir model olduğu için [ders] bu kadar basit bir şekilde dönüştürülemiyor. [Sistemin] temelleri var, video ders hazırlamak başlı başına bir zorluk. Hangi materyaller kullanılacak içine ne konulacak, ders kayıt yaprağı hazırlamak [da öyle], mesela biz onu bir noktaya getirdik artık sadece [karekod teknolojisinde] oluşturuyoruz. [Ters-yüz sınıf modeli] içerik üretilmesi zor bir uygulama ama uygulandığında gerçekten farklılık yaratan öğrenciler tarafından iyi karşılanan ve başarılarının yükseldiği bir sistem. Çocuklar ilk başta şaşırıyor hoşlarına gitti ama zamanla bu sisteme alışıyorlar bu yüzden sürekli [derste kullanılan materyalleri] değiştirmek gerekiyor.”

Ayrıca, bazı öğrencilerin alışmış oldukları sistemin dışına çıkmayı benimsemelerinin zaman aldığı, sistemi tanıma ve işleyişi ile ilgili öğrencilerin bazı önyargılarının olduğu ve bu konuda bilgilendirilme faaliyetlerinin öğrenci ve öğretmen açısından fazla çalışma yapılmasına neden olmasından dolayı zorluk yaşandığının belirtilmesi gibi bulgular saptanmıştır. Bir öğrenci yorumuyla öğretmen ile görüşmeden elde edilen bulguları desteklemektedir:

“Ben [ters-yüz] modeli ilk duyduğumda bu kadar işe yarar ve rahat uygulanabileceğini düşünmemiştim. Bu modeli uygulamaya geçmemizle birlikte benim için çok şey değişti. En ilgisiz öğrenciyi bile derse katan ve teknolojiyle eğitimi esnek hale getiren bir sistem bu. Dersler artık ayağımıza geliyor, benim için ders sıkıcı olmaktan çıktı...”

5. Bölüm: Tartışma ve Sonuçlar

Bu bölümde, araştırmanın sonuçlarına, tartışmalara ve önerilere yer verilmiştir.

5.1 Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Eğitim alanında uzaktan eğitimin bazı sınırlılıklarını ortadan kaldırmak amacıyla kullanılmaya başlanan ve uzaktan eğitimin ortaya çıkış amacından farklı olarak yüz yüze öğrenme modeline alternatif olarak değil, yüz yüze öğrenme modelinin uygulanması süresince ona her türlü desteği sağlayan, tamamlayıcı bir sistem olarak kullanılan harmanlanmış öğrenme yönteminin, uzaktan eğitimin dezavantajı olarak görülen daha kaliteli bir eğitim sunmada önemli bir yeri olduğu ancak harmanlanmış öğrenme yönteminde de sınıf içi etkinlik ve uygulamalara yeterli zaman ayırlamamasından ve öğretmenin en verimli olduğu zamanda öğrencinin sadece onu dinlemek zorunda kalmasından dolayı farklı yöntemlerin denendiği; buna yönelik çalışmalar sonucunda da eğitim sürecinde öğretmenle öğrencinin yer değiştirdiği ters-yüz sınıf modeli ortaya çıkmıştır. Harmanlanmış öğrenme yöntemlerinden biri olarak görülen yeniliklerden ters-yüz sınıf modelinin Türk eğitim sisteminde kullanılabilirliğine yönelik uygulama sürecinin tartışılmasının hedeflendiği bu çalışmada, öğrencilere teknolojik araç gereçlerle bilginin aktarıldığı ve bireysel öğrenme yöntemlerinin kullanılmasına olanak sağlayan öğretme-öğrenme faaliyetlerinin hiyerarşik yapıdan bağımsız daha esnek bir şekilde sunulduğu, önceden öğretmen-öğrenci ve okul üçlüsünün temelini oluşturduğu eğitimin, artık bir okulun bazı sınıflarında gelişen teknolojilerle farklı şekilde gerçekleştirildiğinin belirlenmesi üzerine süreç vaka çalışması yöntemiyle değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Bu kısımda, ters-yüz sınıf modelinin teknik ve uygulama açısından incelenmesi ve Türkiye’de ters-yüz sınıf modeline yönelik İstanbul’da özel bir okulda yapılan vaka çalışmasında ortaya çıkan verilerden elde edilen sonuçlar diğer araştırmalarla ilişkilendirilerek benzer ve farklı yönleri açık ve anlaşılır bir şekilde ifade edilerek tartışılmaya çalışılmıştır. Ayrıca, konuyla ilgili araştırma yapacak

eğitimcilere ve Türk Eğitim sisteminde bu modelin kullanılmasına yönelik bazı önerilere yer verilmiştir.

Araştırmada ters-yüz modelin kullanılması sürecinde kurumsal kaynaklar ve ğretmen görüşmelerinden elde edilen bilgilere göre, araştırmanın yapıldığı okulun bu modeli kullanması ve bu model kapsamında yapılan projeler ile ulusal ve uluslar arası gazete ve dergilerde yayınlanan eğitim ile ilgili birçok habere konu olduğu bilgisi, kurumun yenilikleri nc olarak kullandığı ve bünyesinde öğrencileri böyle projelere teşvik eden, onlara yardım eden nitelikli çalışanlar bulundurarak topluma faydalı bireyler haline getirme noktasında hizmetleri başarılı bir şekilde yürüttüğünden bahsedebiliriz. Okul, ğrenci ve ğretmen üçlüsü ile yakından ilgili olan velilerin memnuniyeti gibi hedeflerin de, öğrencilere kendilerini geliştirebilecekleri ve geleceklerine katkı sağlayabilecek bir ortam sunulmasıyla gerçekleştirildiği söylenbilir. Toplumda adından sıklıkla söz edilen kurum olma özelliğine sahip olmanın okulun tercih edilebilirliğini yükselteceği ve Türk eğitim sisteminde yeni bir modelin kullanılabilmesinde diğer kurumlara da önemli bir kaynak olabileceği düşünülebilir. Ayrıca, hem okulun gelişmişliğine katkı sağlayacak, hem de ğrenci başarısını yükseltmeye yönelik etkileri olan ters-yüz sınıf modeli, öğretme etkinliklerinde kullanacak okul ve öğretmenler için dönüştürme sürecinde iş yükünü arttıracak ve daha fazla çaba gerektirecek bir yöntem olmasına karşın Türk eğitim sisteminde var olduğu belirtilen birçok problemin çözülmesine de yardımcı olabilecek bir model olması yönüyle kullanımının yaygınlaştırılmasının fayda sağlayacağı söylenbilir. Türk eğitim sistemine katkı sağlamaya ve eğitim sisteminde önemli teknolojik gelişmelerin kullanılmasına yönelik halkın yaşam kalitesini arttıran, eğitim alanında yapılan bilimsel araştırmaların sonuçları doğrultusunda öğretme-öğrenme ile ilgili her türlü yeni bilgi ve uygulamaların gelişme ve destekleme sürecine katkıda bulunacağı fikriyle, okullarda öğrencilerin öğrenmelerine fayda sağlayacak ve onların dersi öğrenmedeki motivasyonları arttıracak yeniliklerin ve teknolojik araç gereçlerin kullanımının arttırılmasının önemli olduğu dşnlmektedir.

Öğretmenin belirttiği ders videolarının, öğrencilere bir platform üzerinden sunulduğu ve ders takip yapraklarıyla öğrenmelerinin desteklenmeleri amaçlandığı

bilgisi, her hafta konunun uzunluğuna göre 7-15 dakika arasında değişen gerekli görüldüğü durumlarda iki bölümde halinde hazırlanan ders videolarını öğrencilerin evde izlemesi ve bu kapsamda ders takip yapraklarında yer alan farklı tekniklerle hazırlanmış soruların yapılması istendiği, haftalık 3 ders saatinin birinde konu ile ilgili genel tekrar yapılarak diğer iki saatte proje ve etkinlik tabanlı çalışıldığı bilgilerine ulaşılması üzerine ters-yüz modelin kullanım sürecinde materyal çeşitliliğinin sağlandığı etkin bir öğrenme süreci sunulduğu yorumu yapılabilir.

Eğitim teknolojilerinde kullanılan videolar, öğrencilere bir konunun kazanımları ile ilişkili bir biçimde anlatılmasına olanak sağlamaktadır. Daha kısa sürede daha fazla bilgiye ulaşılmasında da yardımcı olan ve görsel, işitsel gibi birden fazla duyuya hitap eden video tekniğinin kullanımını, öğrencilere izlerken sıkılmayacakları etkileşimli bir halde sunulduğunda, onlar üzerinde motivasyonlarını arttırıcı bir etkisi olduğu belirtilmektedir (Ekren ve Akkul, 2013). Günümüzde eğitim sisteminde kullanılan teknolojik gereçler sayesinde, öğretmenin kendi videosunu çekip dersi anlatması, akıllı tahta üzerinden anlatılan derslerin kaydedilmesi, görüntünün sunumlarla birleştirilmesi ile oluşturulmuş videolar gibi farklı Şekillerde hazırlanmış ders videoları ile öğrencilere bilgi sunulmaktadır. Yapılan araştırmalar sonucunda ters-yüz sınıf sisteminin yapılan uygulamalarında, ilk olarak kullanan Bergmann ve Sams (2007) canlı derslerinin videolarını çekerek bir sistem üstünden yayınlamış ve ters-yüz eğitim sisteminin temelini oluşturmuşlardır. Araştırma kapsamında görüşmeler ve doküman incelemesi gibi veri kaynaklarından elde edilen bulgulara göre, ğretmen tarafından belirtilen kurumda ters-yüz modelin kullanılma sürecinde de hazırlanan ve öğrencileri sıkmayacak srelerde tasarlanmış olmasına dikkat edildiği videolar ile beş duyuya hitap edilerek öğrencilerin bilgiye daha kolay ulaşması ve öğrendikleri bilgiyi kalıcı hale getirebilmeleri için teknolojik gelişmelerin sağladığı avantajların öğrenme tarafında kazanca çevrildiği söylenebilir. Öğrencilere bilginin teknolojik araçlarla sunulduğu sistemlerde bilgi sunulurken mimik, göz kontağı, önemli kelimelere vurgu gibi özelliklerin eksik olmasından kaynaklanabilecek olumsuzlukların da, öğretmenin videoyu kendi sesinden anlatırken önemli olan yerleri vurgulaması ve video görüntüsünde de bunların farklı bir renk ile çizilerek gösterilmesinin ters-yüz eğitim modelinin kullanıldığı bu süreçte diğer öğrenme sistemlerinde oluşabilecek bazı sınırlılıkları ortadan kaldırdığı

yorumu getirilebilir. Ayrıca dersin farklı kaynaklardan desteklenebiliyor olmasının ve dersi öğrenme sürecinde durdurup tekrar başlatabilmesinin, anlamadığı yerde istediği kadar tekrar edebilmesinin de öğrenme sorumluluklarını yöneten öğrencilerin konuyu daha açık bir şekilde anlamasına olanak sağladığı söylenebilir.

Okulda ters-yüz modeli uygulamasında ders sunulurken öğrencilerin verilen görevleri nasıl ve ne şekilde yapacaklarını içeren araç gereçlerden biri olan ders takip yaprakları, kendi öğrenmelerini kontrol etmede kullanabilecekleri yapılandırıcı yaklaşıma göre düzenlenen, bilgilerin pekiştirilmesine yardımcı akılda kalıcılığı artıran ve tüm sınıfın etkinliklere katılmasına olanak sağlayan materyallerdendir. Günlük yaşamla ilişkilendirilmiş örnekler sunan, öğrencilerin üzerinde düşünmelerini sağlayacak konu ile ilgili sorular soran, dersin etkinliğini arttırmak ve öğrencileri motive etmek için ilgi çekici çizim, grafik, resim gibi unsurlarla zenginleştirilmiş çalışma yapraklarının öğrenmeyi daha anlaşılır kılarak kalıcı hale getirdiğini belirten Ormancı ve Ören (2010), çalışma yapraklarının öğrencilerin dersi öğrenirken yaşayabilecekleri kavram yanlışlarını ortadan kaldırdığını ve yapılandırıcı öğrenmeye olanak sağlayarak grup içi tartışmaların gerçekleşmesinde ve işbirlikçi öğrenme yöntemlerinde de önemli bir yere sahip olduğunu belirten Burhan (2008), Sezer ve Tokcan (2003)'ün düşüncelerini desteklemişlerdir.

Bu çalışmada da, öğretmen görüşmelerinden ve öğrenci görüşlerinden elde edilen bulgular, ders takip yaprağı olarak adlandırılan çalışma yapraklarının benzer şekilde sınıf içi aktivitelerde ve dersin öğrenilmesi sürecinin yerine getirilip getirilmediği konusunda kontrollerin daha rahat yapılabilmesi için kullanıldığı bilgisi, konu ile ilgili önemli kelimeleri barındıran ve öğrenciyi bireysel öğrenmesinde düşünmeye sevk eden böyle materyallerin kullanılmasının öğrenmeye ve öğrenmenin kontrolünün sağlanmasına olumlu etkisi olduğu yorumunun getirilmesine olanak sağlamaktadır. Ayrıca, KareKod ile hazırlanmış ders takip yapraklarında sorular, video, online testler gibi farklı materyallere kolay ulaşılabilmesi ve öğrenciye direk bağlanma imkânının sunulması gibi stratejilerin, Ersoy (2008)'un da araştırmasında belirttiği gibi geleneksel eğitimden farklı olarak bilgisayar teknolojileri kullanılarak gerçekleştirilen eğitimde kendi öğrenme disiplinlerini sağlayamamış öğrencilerin internette dikkatini dağıtacak şeylerden

dolayı öğrenme faaliyetlerini verimli gerçekleştirememesi gibi oluşabilecek sorunları önlemeye yönelik kullanılabilir bir yöntem olduğu söylenebilir. Araştırmada elde edilen bulgulara dayanarak anahtar kelimeler, fotoğraf ve spot bilgiler gibi bölümlerin ders takip yapraklarının konu ile ilgili bülten tarzında hazırlanmış ve konunun özeti niteliğinde bir materyal olduğu durumu ortaya koyabilir.

Dersin öğrencilere sunulmasında çoklu ortam teknolojilerinin kullanılması, öğrencilere işbirlikçi ve yapılandırmacı bir öğrenme ortamı sağlamakta, etkin bir ders oluşturmada kullanılan sunum, video, ses, görsel teknolojilerin öğrenme başarısına olumlu etki sağladığı düşünülmektedir (Deperlioğlu ve Köse, 2010). İstanbul'da özel bir okulda yürütülen ters-yüz sınıf modelinin uygulanma sürecinde, ses ve görüntüyü bir arada bulduran ve etkin öğrenme imkânı sunmayı hedeflemiş ders videoları, farklı şekillerde tasarlanmış ders takip yapraklarının hazırlanmasıyla öğrencilere farklı düzeylerde öğrenme imkânı sağlayan içeriklerin sunulması öğrenmeyi pozitif olarak etkilemiştir. Öğrenciler için uygun içerikler hazırlanabildiğinin belirtildiği bu sistem sayesinde öğrencilerin “[Bu] modele geçtiğimizden beri sürekli hareket halindeyiz. Ders videolarını evde takip ettiğimizden okulda bize epey zaman kalıyor ve konuyu derinlemesine öğrenmemizi sağlayan birçok aktivite yapabiliyoruz...” şeklinde yorumları da sınıfta etkinlik ve grup çalışmaları için daha fazla zaman kalmasının da öğrenmenin daha kalıcı bir hal almasında etkili olduğu bilgisini ortaya çıkarmıştır. Bu teknolojiler sayesinde öğrenmenin sınıf dışına çıkarılıp devamlı hale getirilmesi sağlanmıştır.

Öğrenme süreci yönetilirken, kullanılan öğrenme materyallerinin çeşitliliğinin ve daha fazla duyu organına hitap etmesinin gerekliliklerinden bahseden Burmabıyık ve Karamete (2014), bu materyallerin teknolojinin yeniliklerine uyumlu olan öğrenme ortamları ile öğrencilere sunulması gerektiğini vurgulamaktadır. Yapılan çalışmada öğretmen ve öğrenci görüşlerinden elde edilen katılımcılara farklı etkileşim yolu sunma, öğrenme-öğretmede sosyal medyanın gücünü kullanmaya olanak sağlama, öğrencinin öğrenme sürecinde zenginleştirilmiş materyallere ulaşabilmesi gibi bulgular, teknolojik gelişmelerin eğitime etkisinin giderek artması ve teknolojinin eğitimde oynadığı rol göz önünde bulundurulduğunda, çevirim içi faaliyetleri destekleyen, öğrencilere bilginin sunulması sürecinde kullanılan ve

güvenli bilgi erişimi sağlamayı hedefleyen Web destekli sanal öğrenme ortamlarının giderek daha rahat ve esnek bir hal aldığı, ayrıca bu sistemlerin öğrenmeye pedagojik zenginlik katması sebebiyle de öğrenenin aktif olduğu ve sosyal etkileşimi güçlendiren sistemler olduğu yorumu getirilebilir.

Eğitim süreci boyunca eğitim ile ilgili belirlenen kazanımların yeterli düzeyde öğrenilip öğrenilmediğinin ölçülmesi amacıyla yapılan etkinlikler olarak tanımlanan ölçme ve değerlendirme, öğrencilerden bilgiyi ne seviyede öğrendiklerini, var olan eksikliklerin neler olduğunu, yanlış ve yeterince öğrenilmeyen konuların hangileri olduğunu bulmaya yönelik bazı koşulları yerine getirmesi için farklı tekniklerde hazırlanmış soruların öğrencilerin tarafından doldurulmasının istendiği aktivitelerdir (Özçelik, 1998; Yıldırım, 1983). Ters-yüz modelinin kullanımı ve uygulanmasının değerlendirilmesine yönelik yapılan bu çalışmada elde edilen bulgular kapsamında ortaya çıkan dönem içerisinde üç kez geleneksel model ile açık uçlu, çoktan seçmeli, boşluk doldurma ve doğru-yanlış gibi farklı soru tiplerinin kullanılarak yapılmasının öğrenci başarısını ölçmede etkili yöntemlerin kullanıldığı düşünülebilir. Balta ve Türel (2013), teknolojinin yoğun bir şekilde kullanıldığı eğitim sürecinde değerlendirmenin de online sistemler üzerinden farklı soru teknikleriyle yapılabileceği ve öğrencinin sınav stresi yaşamadan bu aktiviteleri yerine getirebileceğini savunmaktadır. Araştırmada teknolojiyi bu denli içinde barındıran ve temel alan bu modelde sınıf içi değerlendirmelerin online sistemler ve ders takip yapıları ve etkinlikler üzerinden yapılması, öğrencileri bilinen okul ve sınav kavramından uzaklaştırmama ve diğer öğrenciler ile eşdeğer tekniklerde değerlendirilmiş olması gibi özellikler açısından değerlendirmelerde geleneksel yöntemin tamamen dışına çıkmadıklarından söz edilebilir.

Yapılan çalışmalarda Türk eğitim sisteminde sınav uygulamalarının fazla olması, öğrencilere bireysel öğrenmelerini geliştirecek alternatif eğitim metotlarının sunulmaması, eğitimde bilgi ve iletişimin teknolojilerinin kullanımının yeterince kullanılmaması, ev ödevleri verilmesinin gerekliliği üzerine olumlu ve olumsuz olarak birçok farklı düşüncenin olduğu ve öğrencilere bir konu hakkında bilgi sahibi olma veya öğrendiği bilgiyi pekiştirme olanağı sunan ev ödevlerinin çoğunun eğitim sistemine uygun nitelikte olmamasından dolayı anlamlı bir ilerleme kaydedilmediği

belirtilmektedir (Gasser, 1990; PISA, 2012; TIMSS, 2011). Ev ödevleri ile ilgili çözülmesi gereken bazı sorunlar olduğunun, öğrencilerin neyi nasıl yapacaklarını bilmemelerinden ve araştırma yönlerinin gelişmemesinden dolayı hata payı yüksek ödevler yaptığı ve velilerin bu konuda öğrencilere yeterince destek sağlamadığı hatta ödevlere önyargılı bakarak okula karşı olumsuz bir tavır sergilediği gibi durumlardan söz edilmesi (Turanlı, 2007; Ersoy ve Anagün, 2009) de Türk eğitim sisteminde diğer ülkelerde uygulanan sistemlerin kullanılmasına yönelik araştırma ve değerlendirmelerin yapılması gerektiği fikrini ve ev ödevleri ile dersi öğrenmenin yer değiştirdiği sistem olarak bilinen ters-yüz eğitim modelinin kullanılabilirliğini gün yüzüne çıkarmaktadır. Bu kapsamda ters-yüz modelin araştırıldığı okulda öğrenci ve öğretmen görüşlerinden elde edilen geleneksel modelde ödev yükünün çok olması, ödev yapmanın uzun süre alması gibi durumların ortadan kalktığına dair bulgular ile de öğrencilere ve öğretmenlere eğitimde daha aktif olmasını gerektiren bir sistem olmasına rağmen, ödev yapma konusunda öğrencilerin karşılaşılabilecekleri olumsuz yönlerin ortadan kaldırılmasına olanak sağladığı söylenebilir.

Türk eğitim sisteminde teknolojinin en çok kullanıldığı alanlar yeni öğrenme ve öğretme yöntemlerinin denenmesi yönünde rağmen çoklu ortam, eğitim programı değerlendirme, bireysel farklılıklar, öğrenme stratejileri, ölçme ve değerlendirme, öğretim tasarımı, etik ve mesleki sorunlar, eğitimde kalite ve eğitim iletişimi konuları gibi etkin teknoloji kullanımıyla yeni metotların keşfedilebileceği alanlarda çok az çalışmaya rastlanmaktadır. Bu noktada iletişim ve teknolojideki tüm ilerlemelere, globalleşen dünyaya hızla adapte olmamıza ve özellikle batılı ülkelerdeki yenilikleri ve akımları yakından takip etme çabasına rağmen, yine de Türk eğitim sisteminin gelenekselci yaklaşımını hala büyük ölçüde korunduğunu söylemek mümkündür. Bu da Türkiye'nin eğitim alanında ortaya çıkmış yenilikler ile ilgili çağın gereklilikleri yerine getirme ve diğer ülkelerden geri kalmama amacıyla dünyada yapılan çalışmaya gerektiği kadar önem vermemesi ve ortaya çıkan yenilikleri sisteme entegre etme konusunda tam olarak başarıya ulaşamadığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Dünya çapında ülkelerin eğitim sisteminin durumunu değerlendirmek, öğrencilerin başarı düzeyini arttırmak, eğitim politikalarının öğrenci üzerindeki etkisini görmek, eğitim sistemini daha işlevsel bir hale getirmek ve mevcut eğitim kalitesini arttırmayı hedefleyen ulusal projelerden olan İktisadi ve İdari Kalkınma

Teşkilatı (OECD) tarafından üç yıl aralıklarla yapılan PISA araştırmalarının sonucunda yapılan değerlendirmelerde, Türkiye’de öğrencilerin başarı durumu ve eğitim kalitelerinin okul türlerine göre büyük ölçüde değişiklik gösterdiği tespit edilmiş bu durum da Türkiye’de eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanamamış olduğu düşünülmektedir (PISA, 2012). Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu tarafından yapılan TIMMS araştırmalarının sonucunda ise Türkiye’de başarısız öğrencilerin ihtiyaçlarına ve başarısızlıklarını gidermeye yönelik araştırmaların değil akademik anlamda diğerlerine göre başarılı öğrencileri daha iyi duruma getirme konusuna önem verildiği ve sistemin başarılı öğrencilerin gelişmesine yönelik kurulduğu belirlenmiştir (Yücel, Karadağ ve Turan, 2013).

Türkiye’nin dünya çapında gelişme sağlaması ve ülkeler arası gelişmişlik sıralamasında daha üste seviyeye ulaşması için eğitimin teoriden çok pratiğe yönlendirilerek daha kalıcı hale getirilmesi, gelenekçi yapının kırılacağı ve eğitimde fırsat eşitliğinin daha etkin bir biçimde sağlanabileceği eğitim reformlarına ihtiyaç duyulduğu yorumu getirilebilir. Ayrıca, başarı konusunda zengin daha zengin, fakirin daha fakir olduğu bir sistem yerine eğitimde eşitlik ilkelerine bağlı olarak öğrencilerin yetenekleri, düzeyleri ve öğrenme şekillerinin keşfedilmesinden sonra ihtiyaçları doğrultusunda bir sistemin uygulanması için çalışmaların yapılması gerekmektedir. Uluslar arası platformlarda yapılan bu sınavlarda Türkiye’nin ev ödevleri ile ilgili yenilikleri gerçekleştirmede ön sıralarda yer alan, konu ile ilgili araştırma ve geliştirme çalışmalarını yürüten, öğrencilere bireysel öğrenme becerilerinin gelişmesine ve sorumluluk almalarına yönelik öğrenme ortamları sunmayı hedefleyen, yenilikleri seven ayrıca bu yeniliklerin kullanılabilmesi adına öğretmen eğitimlerine önem veren ülkelerden daha alt sırada olması da yeni sistemlerden biri olan ve özellikleriyle Türk eğitim sisteminde olduğu belirtilen olumsuzlukları ortadan kaldırılabilirliği düşünülen ters-yüz eğitim modelinin Türk eğitim sistemine entegre edilmesi ve kullanılabilirliği konusunda çalışmaların artırılmasıyla Türkiye’nin de diğer dünya ülkeleri ile aynı seviyeye gelebileceği söylenebilir.

Ters-yüz sınıf modelinin başka ülkelerde kullanılması örnekleri incelendiğinde eğitime faydalı, öğrenci başarısını yükselten sınıf içi etkinliklere

önem veren ve öğrenci-öğretmen etkileşimi en iyi seviyede tutmaya çalışan bir sistem olduğu söylenebilir. Türkiye’de tanımına uygun sadece bir okulda uygulamasına rastlanan ters-yüz modelin yapılan vaka çalışması sonucunda incelenmesi üzerine; (1) Türkiye’nin eğitim alanında batı ülkeleri seviyesine ulaşmak için yoğun bir çaba ve istek içerisinde olması, (2) genç neslin yeni teknoloji ve iletişim imkânlarına (sosyal medya, internet kullanımı, vb.) son derece hâkim olması ve yeniliklere açık olması, (3) batının teknoloji, alışkanlık ve yaşam tarzlarını büyük bir hızla benimsemekte başarılı bir ülke olması, (4) globalleşen dünyada iletişim imkânlarının gelişmesiyle artık iletişim kurmak için aynı fiziksel ortamda ya da fiziksel bir yakınlıkta bulunulmasının gerekmemesi ve bu noktada ters-yüz eğitim modelinin okul dışında öğrenmeyi desteklemesi açısından bu yapıya çok uygun olması, (6) merak edilen her türlü bilgiye internet ortamından anında ulaşılabilmesi ve bu durumun okul dışında gerçekleşen öğrenme süreçlerini destekleyici özellik taşıması, (7) günümüz dünyasında zamanın en değerli ve en kısıtlı şey halini almasıyla ters-yüz eğitim modelinin okulda öğretmenle geçirilen zamanı en etkili ve en verimli şekilde kullanmayı amaçlayan yapısının birebir örtüşmesi gibi özelliklerin ters-yüz sınıf modelinin Türk eğitim sistemine entegre edilebilmesi ve bu sistemde kullanılabilmesi konusunda kolaylık sağlayabileceği söylenebilir.

Buna zıt olarak, ters-yüz sınıf modelinin Türk eğitim sisteminde uygulanmasında bazı zorluklarla da karşılaşılabilir. Bu zorluklar; (1) Türk toplumunun genel olarak gelenekçi bir yapıya sahip olması ve değişimlere her zaman tereddütlü yaklaşması, (2) özellikle çocuklarının eğitimi gibi hassas bir konuda çocuklarının yeni bir uygulamada denek gibi kullanılıyor olduğu algısına kapılabilecek velilerin yeni denemelere tepki vermesi, (3) Türk eğitim sisteminin yıllardan beri süregelen ezberi ve teorik yapısının ve derslere son gün çalışan ve yalnızca dersi geçme üzerine kurulu öğrenci mantalitesinin kırılmasının zor olması, (4) dersi öğrenme sürecinin uzaktan öğrenme sistemi kullanılarak bir platform üstünden yürütülmesi ile öğrenciler üzerinde disiplin ve kontrol sağlanmasının zor olması, (5) ters-yüz eğitim modeli kapsamında evde öğrenme sürecinde, ev ve internet ortamında öğrencinin dikkatini dağıtacak çok fazla dış faktör olması, (6) Türkiye’deki ekonomik eşitsizliğin bir sonucu olarak eğitimde fırsat eşitliğinin ve herkese eşit olarak sunulabilecek teknolojik olanakların olmaması şeklinde

sıralanabilir. Memişoğlu ve İsmetoğlu (2013) ile Yadigar (2010)'ın okullarda yeni bir sistemin denenmesinde oğretmen-oğrencilerin sisteme adaptasyon sũrecinin uzun sũrmesi, modelin etkin bir şekilde oğrenilip bu konu ile ilgili olarak kullanıcılara eğitimler dũzenlenmemesi ve gerekli teknolojilerin sağlanmaması durumunda sũrecin kullanımında zorluk yaşanmasının kaçınlmaz olacağı gibi dũřunceleri de bu durumu desteklemektedir.

Aydın, Sarier ve Uysal (2012), Tũrk eğitim sisteminin yeterince gelişmemesini ve diğer ũlkelerle arasında eğitimsel kalite farklılıklarının olmasını oğrencilerin gerek temel becerilerde gerekse temel becerileri gũnlũk yaşamda kullanmaya yœnelik sũreçlerde yardıma ihtiyaç duydukları ancak eğitim sisteminin bũyũk œlçũde ezbere ve teorik bilgiye dayanmasından dolayı bu ihtiyaçlarının karşılanamadığına bağlamakta, ayrıca uygulama, deney gœzlem gibi sınıf içi aktivitelere yeterince yer verilmemesi nedeniyle sistemin istenilen dũzeyde başarıya ulaşamadığını belirtmektedirler. Eğitimin kalitesinin arttırabilmesi için oğrenciler kadar oğretmenlerinde yapılan yenilikler doğrultusunda bilgilendirilmesi, eğitim sistemine getirilmiş yeni yœntem ve araç gereçlerin kullanılması konusunda onlara hizmet içi eğitimler dũzenlenmesi gerekmektedir. Erdem ve şimşek (2013) de yapmış oldukları araştırmada, oğretmenlerin oğrencilere eğitimi nitelikli bir şekilde sunmaları için mesleki bilgi ve becerilerinin gelişmesine ihtiyaç duyduklarını belirtmekte, gelişen teknoloji ve yeniliklere ayak uydurma ve bunu oğretme sũrecinde uygulayabilmeleri için hizmet içi eğitimler verilmesi gerektiğini vurgulamaktadırlar.

Bu zorlukların ortadan kalkması konusunda ters-yũz eğitim modelinin aşama aşama ve velileri korkutmadan faydalı yœnlerinin anlatılarak benimsetilmesi bũyũk œnem taşımaktadır. Yeni sistemi oğrenme ve alışma sũrecinde oğrenci ve oğretmenlerin yanı sıra velilerin de bu model konusunda bir eğitime tabi tutulmalarının sũrecin benimsenmesine katkı sağlayacağını sœylemek mũmkündür. Sınıf içinde dersin oğretilmesi sırasında oğretmenlerin hâkim olduğu bir sisteme alışmış oğrencilerin bireysel oğrenme yœntemlerinde kendi sorumluluklarını alma konusunda yaşanabilecek zorlukları ortadan kaldırmak için oğretmenlerin ders içeriklerini etkileşimli yani onları derse bağlayacak şekilde hazırlamasının faydalı

olabileceği düşünölmektedir. Bunu sağlamannn birinci koşulu da öğretmenlerin sürekli gelişip değişen teknolojilere hâkim olarak bu yeni eğitim modelinin ne derece olumlu bir etki yarattığının ölçölmesi noktasında etkin bir geribildirim sistemi kurması gerekmektedir.

Bu ihtiyaçlara yönelik olduğu belirtilen ve Kasım 2010'da uygulamaya konulan, öğrenci ve öğretmenlerin öğrenme ve öğretme hayatlarını değiştireceği, öğretmenlerin bu konuda eğitim alması ve bilişim teknolojilerini derslerine entegre etmesi gerektiği savunulan ve sınıf içinde resim, video, sunu gibi interaktif içeriklerle eğitim sistemine değişiklikler getireceği belirtilen FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) projesinin de eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlamak ve daha kaliteli, daha etkin ve öğrencilerin hayatını uzun vadede olumlu yönde etkileyecek bir eğitim vermek amacıyla tasarlandığı söylenmektedir (MEB, 2012). Bu proje kapsamında hedeflenenlerin yerine getirilmesi ile öğrencilere kitap, tablet gibi eğitsel kaynak sağlanması, burs vb. katkılarla öğrencilerin maddi olanaklarının artırılması, kız çocuklarının okula devamlılığını sağlama amaçlı yapılan destek projelerinin devam ettirilmesi ve öğretim programlarında değişikliklerin yapılmasının da ülkenin gelişimine katkıda bulabileceği söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Acar, T. (2012). Türkiye'nin PISA 2009 sonuçlarına göre OECD'ye üye ve aday ülkeler arasındaki yeri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(4), 2561-2572.
- Ağgün, N. (2014). *Blending with purpose: Teaching writing courses with online and traditional classroom instruction* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çağ University Institute of Social Sciences Department of English Language Teaching, Mersin.
- Akbulut, H. İ., Şahin, Ç., ve Çepni, S. (2013). Doktora tez sürecinde karşılaşılan problemlerin belirlenmesi: Eğitim fakültesi örneği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 50-69.
- Akgün, E., Yılmaz, E. O. ve Seferoğlu, S.S. (2011). *Vizyon 2023 strateji belgesi ve fırsatları artırma ve teknolojiyi iyileştirme hareketi (FATİH) projesi: Karşılaştırmalı bir inceleme*. Akademik Bilişim Konferansı, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Aktaş, Ö. (2008). *Elektronik bilgisayar eğitimi anabilim dalı bilgisayar kontrol eğitimi programı* (Yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Alkan, C. (2005). *Eğitim teknolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Alkan, T., Bilici, A., Akdur, T.E., Temizhan, O. ve Çiçek, H. (2011). *Fırsatları artırma teknolojiyi iyileştirme hareketi (FATİH) Projesi*. 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Altıparmak, M., Kurt, G. D. ve Kapıdere, M. (2011). *E-Öğrenme ve uzaktan eğitimde açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri. XIII*. Akademik Bilişim Konferansı. Malatya.
- Anıl, D. (2009). Uluslararası öğrenci başarılarını değerlendirme programında Türkiye'deki öğrencilerin Fen Bilimleri başarılarını etkileyen faktörler. *Eğitim ve Bilim*, 34(152), 87-100.

- Antalyalı, Ö.L. (2004). *Uzaktan Eğitim Algısı ve Yöneylem Araştırması Dersinin Uzaktan Eğitim ile Verilebilirliği* (Yüksek lisans tezi). Isparta.
- Arslan, M. M. ve Erarslan, L. (2003). Yeni Eğitim Paradigması ve Türk Eğitim Sisteminde Dönüşüm Gerekliliği. *Milli Eğitim Dergisi* 160.
- Arslan, S. ve Özpınar, İ. (2008). Öğretmen Nitelikleri: İlköğretim Programlarının Beklentileri ve Eğitim Fakültelerinin Kazandırdıkları. *Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)* 2(1) 38-63. Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Ash, K. (2012). Educators view 'flipped' model with a more critical eye. *Education Week*, 32(2).
- Ata, F. (2011). *Üniversite öğrencilerinin web 2.0 teknolojilerini kullanım durumları ile bilgi okuryazarlığı öz-yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Ateş, A. ve Altun, E. (2008). Learning styles and preferences for students of computer education and instructional technologies. *Eurasian Journal of Educational Research*, 30, 1-16.
- Aydın, A., Sarıer, Y., ve Uysal, Ş. (2012). Sosyoekonomik ve sosyokültürel değişkenler açısından PISA matematik sonuçlarının karşılaştırılması. *Eğitim ve Bilim*, 37(164), 20-30.
- Aydın, C. H. (2003). Uzaktan Eğitimin Geleceğine İlişkin Eğilimler. *TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Dergisi*, 419, 28-36.
- Aydın, E. A., Kahraman N., ve Güler, İ. (2014). Biyomedikal enstrumantasyon eğitiminde animasyon destekli yüz yüze eğitim ile uzaktan eğitimin karşılaştırılması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 200-207.
- Balaman, F.,Tüysüz, C. (2011). Harmanlanmış öğrenme modelinin 7. Sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersindeki başarılarına, tutumlarına ve motivasyonlarına etkisinin incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(4), 75-90.

- Balcı, E. Ö., Gökkaya, Z. ve Kar, A. (2013). Fatih projesinin üniversiteler yüzü. *İstanbul Sosyal Bilimler Dergisi*, 5, 13-30.
- Balta, Y. ve Türel, Y.K., (2013). Çevrimiçi Uzaktan Eğitimde Kullanılan Farklı Ölçme Değerlendirme Yaklaşımlarına İlişkin Bir İnceleme. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 8/3, 37-45. Ankara.
- Bayrakçı, M. (2005). Avrupa birliği ve türkiye eğitim politikalarında bilgi ve iletişim teknolojileri ve mevcut uygulamalar. *Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 33(167).
- Bergmann, J. & Sams, A. (2012). *Flip Your Classroom: Reach Every Student in Every Class Every Day*. Publisher: ISTE & ASCD.
- Bogdan, R.C. & Biklen, S. K.(1982). *Qualitative research for education :An introduction to theory and medhods*. Boston: Allyn and Bacon.
- Buldu, M. (2014). Öğretmen yeterlik düzeyi değerlendirmesi ve mesleki gelişim eğitimleri planlanması üzerine bir öneri. *Millî Eğitim Dergisi*, 204, 114-133.
- Bulut, İ. ve Koçoğlu, E. (2012). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin akıllı tahta kullanımına ilişkin görüşleri (Diyarbakır ili örneği). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 242-258.
- Burrelle-McGivney, J. & Xue, F. (2013). Flipping calculus. *PRIMUS: Problems, Resources, and Issues in Mathematics Undergraduate Studies*, 23(5), 477-486.
- Burhan, A. (2008). Highly thermostable, thermophilic, alkaline, SDS and chelator resistant amylase from a thermophilic Bacillus sp. isolate A3- 15. *Bioresour Technol*, 99, 3071-3076.
- Burmabıyık, A. ve Karamete, A. (2014). Tabletler ve etkileşimli tahtalar için 3 boyutlu geometri etkinlikleri geliştirme süreci. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 209-222.

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (17. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Chang, K.E., Sung, Y.T. & Lee, C.L. (2003). Web-based collaborative inquiry learning. *Journal of Computer Assisted Learning*, 19, 56-69
- Cooper, H. (2006). *The battle over homework: Common ground for administrators, teacher, and parents* (3rd Edition). Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Coşkun, E., Gelen. İ. ve Kan, M. O. (2009). Türkçe derslerindeki performans ödevleri konusunda öğretmen ve öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), 22-55.
- Çakır, H. (2011). Mobil öğrenmeye ilişkin bir yazılım geliştirme ve değerlendirme. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(40), 1-9.
- Çelen, F. K., Çelik, A., ve Seferoğlu, S. S. (2011). Online learning in higher education: Problems faced in the system and solutions suggested [in Turkish]. *Journal of European Education*. 1(1), 25-34.
- Çelik, E., Yıldırım, G., Yıldırım, S., ve Karaman, S.(2013). Mobil Cihazlara Öğrenim Gören Lisans Öğrencilerinin E-ders İçeriklerine ve Mobil Cihazlara Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi* 2(2), 2146-9199.
- Çepni, S., Taş, E., ve Köse, S. (2006). The Effect of Computer-Assisted Material on Students' Cognitive Levels, Misconceptions and Attitudes Towards Science. *Computer and Education*, 46(2), 192-205.
- Çiftçi, S., Taşkaya, S.M. ve Alemdar, M. (2013). Sınıf öğretmenlerinin fatih projesine ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 12(1), 227-240.
- Daban, E. (2012). *Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Özellikleri ve İstihdam Beklentileri: Süleyman Demirel Üniversitesi Örneği* (Yüksek lisans tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.

- Dağhan, G., Kalaycı, E., ve Seferoğlu, S.S. (2011). *Milli Eğitim Şuralarındaki Teknoloji Politikalarının İncelenmesi*. XII. Akademik Bilişim Konferans Bildirileri. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Davis, B.C., & D.D. Shade. (1994). Integrate, don't isolate! Computers in the early childhood curriculum. *ERIC Digest December*, 94-17.
- Day J and Foley J (2006). Evaluating Web Lectures: A Case Study from HCI. *CHI 2006 Experience Report, User-Centered Design for Learning and Education*. <http://portal.acm.org/citation.cfm?id=1125493> Retrieved from: 17.11.2014.
- Demiralay, R. ve Karataş, S. (2014). *Evde Ders Okulda Ödev Modeli*. International Conference of New Trends in Education and Their Implications (ICONTE 2014), Antalya.
- Demirer, V. (2009). *Eğitim Materyali Geliştirilmesinde Karma Öğrenme Yaklaşımının Akademik Başarı, Bilgi Transferi, Tutum ve Öz-Yeterlik Algısına Etkisi* (Yüksek lisans tezi), Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Demirkıran, A. V. (2005). *Özel Eğitim Kurumlarında Bilgisayar Kullanımı İle Özel Eğitim Meslek Elemanlarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Görüşleri İle Bilgisayar Tutumlarının Belirlenmesi* (Yüksek lisans tezi), İstanbul.
- Demirkol, M. (2012). *Ortaöğretim kurumlarında harmanlanmış öğrenme ortamının akademik başarıya ve öğrenci tutumlarına etkisi* (Yüksek lisans tezi), Elazığ.
- Deperlioğlu, Ö. ve Köse, U. (2010). *Web 2.0 teknolojilerinin eğitim üzerindeki etkileri ve örnek bir öğrenme yaşantısı*. XII. Akademik Bilişim Konferansı, Muğla.
- Dikmenli, Y., Ünalı. Ü.E. (2013). Harmanlanmış Öğrenme ve Sanal Sınıfa Dönük Öğrenci Görüşleri. *Eğitim Fakültesi Dergisi* 2(2).
- Doğan, S., Uğurlu, C. T., ve Demir, A. (2014). 4+4+4 Eğitim Sisteminin Okul Paydaşlarına Olumlu ve Olumsuz Etkilerinin Yönetici Görüşlerine Göre İncelenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences* 2014 13(1), 115-138.

- Drucker, P. (1999). 21. *Yüzyıl İçin Yönetim Tartışmaları*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık. (Çev: İ.Bahçivangil)
- Duerdan, D. (2013). Disadvantages of a Flipped Classroom. <http://www.360-edu.com/commentary/disadvantages-of-a-flipped-classroom.htm#.UtaQkvRdUpW>. İnternette 10.01.2014 tarihinde alınmıştır.
- Ekici, D. (2014). Fen Öğretmeni Adaylarının Yaratıcılık Kavramına ve Yaratıcı Düşünmeye İlişkin Görüşlerinin Farklı Değişkenlere göre İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Mayıs 2014 3-2(15) 2146-9199*.
- Ekici, S., ve Yılmaz, B. (2013). Fatih Projesi Üzerine Bir Değerlendirme. *Türk Kütüphaneciliği 27(2)*, 317-339.
- Elçin, M. (2006). *Tam Öğrenme Modeli*. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ersoy, A., Anagün, Ş.S. (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji Dersi Ödev Sürecine İlişkin Görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED) 3/1*.
- Ertürk, S. (2010). *İnsan Kaynakları Eğitimi: Uzaktan Eğitim Yöntemi İle İnsan Kaynakları Eğitimi Konusunda Bir Uygulama* (Yüksek lisans tezi), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.
- Flumerfelt, S., Green, G. (2012). Using Lean in the Flipped Classroom for At Risk Students. *Educational Technology & Society 16(1)*.
- Forster , N. (1994). *The analysis of company documentation*. C.Cassell and G. Symon (Eds.) *Qualitative methods in organizational research: A practical guide*. London: Sage.
- Foust, T. (2012). Special guest article: A tip of the hat to the flip of the class. *Illinois Music Educator, 73(2)*, 100.

- Fulton, K. (2012). The Flipped Classroom: Transforming Education at Byron High School: A Minnesota High School with Severe Budget Constraints Enlisted YouTube in Its Successful Effort to Boost Math Competency Scores. *Technological Horizons In Education Journal*, April 2012, 39(3).
- Gannod, G., Burge, J., & Helmick, M. (2008). *Using the Inverted Classroom to Teach Software Engineering*. International Conference on Software Engineering (ICSE). Leipzig, Germany.
- Geçer, A. (2013). Harmanlanmış Öğrenme Ortamlarında Öğretim Elemanı-Öğrenci İletişimi. *Educational Sciences: Theory & Practice* 13(1).
- Gençer, B.G., Gürbulak, N. ve Adıgüzel, T. (2014). *Eğitimde yeni bir süreç: Ters-yüz sınıf sistemi*. International Teacher Education Conference (ITEC).
- Göçer, A. (2014). Öğretmen Rollerini, Öğrenci Etkililiği ve Eğitim Kazanımları Bakımından Türkçe Dersi Metin İşleme Süreci. *Milli Eğitim Dergisi* 204.
- Gökmen, Ö. F., Akgül Ö. E. ve Kartal, F. (2014). Fatih Projesinde Kullanılan Etkileşimli Tahtalara ve Hizmet İçi Eğitimlere Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*. 43/204(42).
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G., Reisoğlu, İ. (2012). Türkiye'de Eğitim Teknolojileri Araştırmalarındaki Eğitimler: 2000-2009 Dönemi Makalelerinin İçerik Analizi. *Educational Sciences: Theory & Practice* 12 /1.
- Gönen, S., ve Kocakaya, S. (2008). *Öğretim Teknolojileri ve Duyuşsal Özelliklere Etkisi*. II. Uluslar Arası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu. Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İzmir.
- Graham C. R. 2006. *Blended Learning Systems: Definition, Current Trends, and Future Directions*. The Handbook of Blended Learning Global Perspectives, Local Designs. (Ed: C. J. Bonk; C. R. Graham). Pfeiffer.SanFrancisco. http://www.publicationshare.com/graham_intro.pdf adresinden alınmıştır.

- Greasley, K., Ashworth, P. (2007). The phenomenology of 'approach to studying': the university student's studies within the lifeworld. *British Educational Research Journal*. 33(6), 819-843.
- Grover, K., & Stovall, S. (2013). Student-centered Teaching through Experiential Learning and its Assessment. *Journal of NACTA*. 57,86-87.
- Güllüpnar, F., Kuzu, A., Dursun, Ö. Ö., Kurt, A. A., Gültekin, M. (2013). Milli Eğitimde Teknoloji Kullanımı ve Sonuçları: Velilerin Bakış Açısından Fatih Projesi'nin Pilot Uygulamasının Değerlendirilmesi. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi* 30.
- Gültekin, M. (2013). Milli Eğitimde Teknoloji Kullanımı ve Sonuçları: Velilerin Bakış Açısından Fatih Projesi'nin Pilot Uygulamasının Değerlendirilmesi. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi* 30.
- Güvercin, Z. (2010). *Fizik dersinde simülasyon destekli yazılımın öğrencilerin akademik başarısına, tutumlarına ve kalıcılığa olan etkisi* (Yüksek Lisans Tezi), Adana.
- Halis İ. (2001). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Hughes, G. (2007). Using blended learning to increase learner support and improve retention. *Teaching in Higher Education*, 12 (3), 349-363.
- İlgar, Ş. (2005). Ev Ödevlerinin Öğrenci Eğitimi Açısından Önemi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı* (1), 119-134
- Işık, A. D. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin Yaratıcı Bireyler Yetiştirmede Görev Ve Sorumlulukları. *The Journal of Academic Social Science Studies* 6(6).
- İşman, A. (2005). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: PegemA Yayıncılık.

- Jeavons, T., Flecknoe, S., Davies, A. N. & White, G. (2013). *World Conference on Educational Multimedia, Hypermedia and Telecommunications*, Canada. Publisher: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE), Chesapeake, VA
- Jenkins, C. The Advantages and Disadvantages of the Flipped Classroom <http://info.lecturetools.com/blog/bid/59158/The-Advantages-and-Disadvantages-of-the-Flipped-Classroom>. İnternetten 09.01.2014 tarihinde alınmıştır.
- Johnson, G. B. (2013). *Student Perceptions Of The Flipped Classroom* (Yüksek Lisans Tezi), The University Of British Columbia.
- Kapçık, A.C. (2014). *Fipped Classroom Eğitim Modelinin Ortaokul Öğrencileri Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi*. TUBİTAK 45. Ortaöğretim Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması. İstanbul.
- Kapıkıran, Ş. ve Kıran, H. (1999). Ev Ödevinin Öğrencinin Akademik Başarısına Etkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5, 54 – 60.
- Kaplan, S. (1998). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri*. Tekışık Web Ofset Tesisleri, Ankara.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Kaya, Z. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Kayaduman, H., Sırakaya, M., Seferoğlu, S. S. (2011). *Eğitimde FATİH projesinin öğretmenlerin yeterlik durumları açısından incelenmesi*. Akademik Bilişim 2011. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Keleş, E., Kefeli, P. (2011). *İlköğretimde Akıllı Tahta Kullanımına Yönelik Düzenlenen Bir Hizmet İçi Eğitim Kursunun Değerlendirilmesi*. International Educational Technology Conference (IETC), İstanbul.

- Kertil, M. (2008). *Matematik öğretmen adaylarının problem çözme becerilerinin modelleme sürecinde incelenmesi* (Yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kesercioğlu, T., Balım, A. G., Ceylan, A., & Moralı, S. (2001). *İlköğretim okulları 7. sınıflarda uygulanmakta olan Fen dersi konularının öğretiminde görülen okullar arası farklılıklar*. IV. Fen Bilimleri Eğitimi Kongresi (125-130). Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Kışla T., Karaoğlan B., Bozok Algin G. ve Candemir C. (2014). Harmanlanmış Öğrenme Ortamında Moodle Platformunun Kullanılması ile ilgili Paydaş Görüşlerinin İncelenmesi, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3/4(15) 154-167.
- Knight J. K., Wood W. B. (2005). Teaching more by lecturing less. *Cell Biology Education*. 4/298–310.
- Kol, S. (2011). Okul Öncesi Eğitimde Teknolojik Araç- Gereç Kullanımına Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. Mayıs,2012
- Korkmaz, O., ve Karakuş, U. (2009). The Impact of Blended Learning Model on Student Attitudes Towards Geograpy Course and Their Criticial Thinking Dispositions and Levels. *The Turkish Online Journal of Educational Technology (TOJET)*, 8(4).
- Kurt, T. (2012). Öğretmenlerin Öz Yeterlik ve Kolektif Yeterlik Algıları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2) 195-227.
- Kuş, E.(2003). *Sosyal bilimlerde araştırma teknikleri nitel mi, nicel mi?*. Ankara:Anı Yayıncılık.
- Kutluca, T. ve Ekici, G. (2010). Öğretmen Adaylarının Bilgisayar Destekli Eğitime İlişkin Tutum ve Öz-Yeterlik Algılarının İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 177-188.

- Kuzu, A. ve Uysal Ö. (2007). *Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğretim elemanlarının bilgisayar etiği ile ilgili sorunlara yönelik görüşleri ve çözüm önerileri*. I. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Sempozyumu, Çanakkale.
- Külekçi, E. (2013). 4+4+4 Eğitim Sistemi Kapsamında Birleştirilmiş Sınıf Uygulamasına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2).
- Lage, M. J., Platt, G. J., & Treglia, M. (2000). Inverting the classroom: A gateway to creating an inclusive learning environment. *Journal of Economic Education*, 31(1), 30-43.
- Marshall, C. & Rossman, G. B. (1995). *Designing qualitative research* (2nd edition). Thousand Oaks, London and New Delhi: Sage Publications.
- Mayer, R. E., & Moreno, R. (2003). Nine Ways to Reduce Cognitive Load in Multimedia Learning. *Educational Psychologist*, 38(1), 43-52.
- Mazur, J. E., (2012). Effects of pre-trial response requirements on self-control choices by rats and pigeons. *Journal of the Experimental Analysis of Behavior*, 97, 215-230.
- MEB (2012). *MEB Faaliyet raporu*. Milli Eğitim Bakanlığı Nisan 2013. http://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2013_07/31123903_meb_faaliyet_raporu_2012.pdf
- Memişoğlu, P., ve İsmetoğlu, M. (2013). Zorunlu eğitimde 4+4+4 uygulamasına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2 (2), 14-25.
- Miller, A. (2012, February 24). Re: Five Best Practices for the Flipped Classroom [Edutopia]. Retrieved from: <http://www.edutopia.org/blog/flipped-classroom-best-practices-andrew-miller>.

- Moravec M., Williams A., Aguilar R. N., & O'Dowd D. K. (2010). Learn before lecture: a strategy that improves learning outcomes in a large introductory biology class. *CBE Life Science Education* 9, 473-481.
- Nawaz, A., Awan, Z. & Ahmad, B. (2011). Integrating Educational Technologies In Higher Education of the Developing Countries. *Journal of Education and Practice* 2/2.
- Odabaş, H. (2003). *İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim ve Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümleri*. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- OECD (2013), *PISA 2012 Results: Ready to Learn – Students' Engagement, Drive and Self-Beliefs (Volume III)*, PISA, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264201170-en>
- Oral, I., & McGivney, E. (2013). *Türkiye'de matematik ve fen bilimleri alanlarında öğrenci performansı ve başarısının belirleyicileri*. Eğitim Reformu Girişimi Analiz Raporu.
- Ormancı, Ü., ve Şaşmaz-Ören, F. (2010). Dramanın ilköğretimde kullanılabilirliğine yönelik sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri: Demirci eğitim fakültesi örneği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 43(1), 165-191.
- Özdem, C. (2007). *Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Sistemiyle Bilgisayar Eğitimi Uygulamasının Değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özdemir, İ. (2014). Postmodern Düşüncenin Türkiye'de Eğitim Sistemine Yansımaları. *Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 43(204), 18-42.
- Özer, B., ve Öcal, S. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevlerine Yönelik Uygulamalarının ve Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(1), 133-149.
- Özkan, R. (2005). Birey ve Toplum Gelişiminde Öğretmenlik Mesleğinin Önemi. *MEB Eğitim Ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 33(166).

- Özmen, H. (2004). Fen öğretiminde öğrenme teorileri ve teknoloji destekli yapılandırmacı (constructivist) öğrenme. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(1), 100-111.
- Palfrey, J., & Gasser, U. (2008). *Born digital: Understanding the first generation of digital natives*. NY: Basic Books.
- Picciano, A. G. (2014). Introduction to blended learning perspectives. In Picciano, A. G, Dziuban, C. D. & Graham, C. R. (Eds.). *Blended learning: Research Perspectives*. London & New York: Routledge.
- Polat, E. (2013). *Özel Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Öğrenciler İçin Web Destekli Uyarlanabilir Öğretim Sistemi Tasarımı* (Yüksek lisans tezi), Sakarya.
- Sarıgöz, O. (2011). Ortaöğretim Öğrencilerinin Kimya Derslerinde Verilen Ev Ödevleri Hakkındaki Düşüncelerinin Değerlendirilmesi. *Electronic Journal of Vocational Colleges*.
- Sarıtaş, M.T., ve Üner, N. (2013). Eğitimde Yenilikçi Teknolojiler: Bulut Teknolojisi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(3).
- Schnotz, W. (2001). Sign systems, technologies, and the acquisition of knowledge. In J. F. Rouet, J. Levonen, & A. Biardeau (Eds.), *Multimedia learning cognitive and instructional issues* 9 (29). Amsterdam: Elsevier
- Seaman, G., & Gaines, N. (2013). Leveraging digital learning systems to flip classroom instruction. *Journal of Modern Teacher Quarterly*, 1, 25-27.
- Seferoğlu, S.S. (2009). *İlköğretim okullarında teknoloji kullanımı ve yöneticilerin bakış açıları*. Akademik Bilişim Konferansı, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa (<http://ab.org.tr/ab09/bildiri/>).
- Sert, G., Kurtoğlu, M., Akıncı, A., ve Seferoğlu, S. S. (2012). *Öğretmenlerin teknoloji kullanma durumlarını inceleyen araştırmalara bir bakış: Bir içerik analizi çalışması*. Akademik Bilişim Konferansı, Uşak Üniversitesi, Uşak.
- Sezer, A., ve Tokcan, H. (2003). İşbirliğine dayalı öğrenmenin coğrafya dersinde akademik başarı üzerine etkisi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23 (3), 227-242.

- Strayer, J. F. (2011). *The teacher's guide to flipped classroom*. Retrieved from: <http://www.edudemic.com/guides/flipped-classrooms-guide/>
- Şimşek, A., Özdamar, N., Uysal, Ö., Kobak, K., Berk, C., Kılıçer, T., ve Çiğdem, H. (2009). İki binli yıllarda Türkiye'deki eğitim teknolojisi araştırmalarında gözlenen eğilimler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 115-120.
- Talbert, R. (2012). Inverted Classroom. *Colleagues*: 9(1), 7.
- Tanyaş, B. (2014). Nitel Araştırma Yöntemlerine Giriş: Genel İlkeler ve Psikolojideki Uygulamaları. *Eleştirel Psikoloji Bülteni*, 5.
- Tekin, A., ve Polat, E. (2014). Öğretmen adaylarının e-çerik hazırlama becerilerini belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme çalışması: Fırat üniversitesi örneği. Internatioal EJER Congress 2014-329.
- Toto, R., & Nguyen, H. (2009). *Flipping the work design in an industrial engineering course*. ASEE/IEEE Frontiers in Education Conference. San Antonio, TX.
- Tucker, B. (2012). The Flipped Classroom: Online Instruction at Home Frees Class Time for Learning. from: <http://educationnext.org/>
- Turanlı, A.S. (2007). Gerçek Bir İkilem: Ödev Vermey ya da Vermemek?. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1, 136-154.
- Urdan, T. A., ve Weggen, C.C. (2000). Corporate e-learning: Exploring a New Frontier. Retrieved from: <http://www.spectrainteractive.com/pdfs/CorporateELearningHamrecht.pdf>
- Usta, E. (2007). *Harmanlanmış Öğrenme ve Çevrimiçi Öğrenme Ortamlarının Akademik Başarı ve Doyuma Etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uşun, S. (2004). *Bilgisayar destekli öğretimin temelleri*. Ankara: Nobel Yayınları.

- Ünsal, H. (2010). Yeni bir öğrenme yaklaşımı: Harmanlanmış öğrenme. *Milli Eğitim Dergisi*, 185, 130-137.
- Ünsal, H. (2007). *Harmanlanmış Öğrenme Etkinliğinin Çoklu Düzeyde Değerlendirilmesi* (Doktora tezi), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Verleger, M. A., & Bishop, L. J. (2013). *The flipped classroom: A survey of the research*. 120th ASEE Conference & Exposition. American Society for Engineering Education, 20-26 June 2013.
- Wetterlund, K. (2009). Flipping the field trip: Bringing the art museum to the classroom. *Theory Into Practice*, 47,110–117, 2008.
- Yadigar, G. (2010). *Uzaktan Eğitim Programlarının Etkinliğinin Değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yalın, H. İ. (2003). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Yaman, H. (2007). Türkçe Öğretmeni Adaylarının "Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme" Dersi Bağlamında Türkçe Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Yeterlilik ve Algıları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(7).
- Yapıcı, Ü., ve Akbayın, H. (2012). Harmanlanmış Öğrenme Yönteminin Lise Öğrencilerinin Biyoloji Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 56-58.
- Yenal, Ç. (2009). *Uzaktan Eğitim* (Yüksek lisans tezi), Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, S. (2010). İlk Okuma Yazma Öğretiminde Çoklu Ortam Uygulamalarının Okuma Becerisi Üzerinde Etkililiği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(20).

- Yıldız, B. (2011). *Harmanlanmış öğrenme ortamlarının ilköğretim 7.sınıf sosyal bilgiler dersindeki akademik başarıya etkisi* (Yüksek lisans tezi), Manisa.
- Yılmaz, H. (2003). *Öğretmenim lütfen bu kitabı okur musun?* Konya: Çizgi Kitabevi.
- Yücel, C., Karadağ, E., & Turan, S. (2013). TIMSS 2011 Ulusal Ön Değerlendirme Raporu. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitimde Politika Analizi Raporlar Serisi I*, Eskişehir.
- Zownorega, J. S. (2013). *Effectiveness of flipping the classroom in a honors level, mechanics-based physics class* (Yüksek lisans tezi), Eastern Illinois University.
- Zucker, Donna M., "How to Do Case Study Research" (2009). *School of Nursing Faculty Publication Series, 2*.
http://scholarworks.umass.edu/nursing_faculty_pubs/2

EKLER

DERS TAKİP YAPRAKLARI

5 ARALIK 2013

CURABITUR LEO

İpek Yolunda Türkler

İLK TÜRK DEVLETLERİ

ATLAR EN ÖNEMLİ
ULAŞIM ARAÇLIRIYDI

ESKİ TÜRKLER
ÇADIRLARDA
YAŞAMIŞLARDIR

GÖÇEBE BİR HAYAT
YAŞAMIŞLARDIR

ANAYURTTAN ANADOLU'YA

1. Türkler, dünyanın değişik yerlerine göç etmeden önce nerede yaşıyorlardı?

Orta Asya'da bilinen ilk Türk devleti Hunlar tarafından kurulmuştur.

2. Orta Asya yani Türkistan'ın kelime anlamı nedir?

Teoman Asya Hun İmparatorluğunun bilinen ilk hükümdarıdır

1

3. Orta Asya'nun coğrafi özellikleri ve iklimi, Türklerin yaşamını hangi yönde etkilemiş olabilir?

4. Türkler hangi sebeplerden dolayı Orta Asya'dan göç ettiler?

5. Orta Asya'da yaşayan Türkler nasıl bir hayat sürüyorlardı? Orta Asya'daki yaşama ilişkin neler söyleyebilirsiniz?

6. Dünya'nın en büyük setti olan Çin Seddi yapılış amacı nedir?

7. Kavimler göçü nasıl ve ne şekilde gerçekleşmiş ve sonuçları neler olmuştur?

*Oğuzkağan Destanı
Türk tarihine ait en
eski destanlardan
birisidir*

Asya hun devletinin yıkılmasından sonra hunların bir kısmı batıya doğru göç ettiler. Hunlar önce Karadeniz'in kuzeyine geldiler. Karadeniz'in kuzeyinde yaşayan kavimler Hunlardan kaçarak kavimler Hunlardan kaçarak yerleri terk ettiler. Daha sonra Hunlar Avrupa'nın içlerine doğru ilerlediler. Bu olaya tarihte Kavimler Göçü denilmektedir.

Pekiştirme

Asya kıtasında, King'in dağları, batıda Hazar Deniz'i, kuzeyde Sibirya ovaları, güneyde Himalaya Dağları ile çevrili olan alana Orta Asya denir. Türklerin ilk yurdu olan Orta Asya dağlık bir alandır. Dağlar arasında yükseltisi fazla olan düzlükler ve stepler yer alır. Üç kesimleri geniş çöllerle kaplıdır. Denizlerden uzak olan Orta Asya'da şiddetli karasal iklim ve çöl iklimi etkilidir.

Orta Asya'nın Coğrafi Koşulları Türk Boylarının Yaşamını Nasıl Etkilemiştir?

Verimli tarım alanlarına sahip olmayan Türk boyları hayvancılıkla uğraşmak zorunda kaldılar. Hayvanlarını bekleyebilmek için otlak ve meralar boyunca yer değiştirdiler. Bu nedenle yerleşik yaşama geçemediler. Göçebe hayat tarzını benimsediler. Hayvanlarını beslemek için kışın kışlalara yazın da yaylaklara göç ettiler.

Orta Asya'dan İlk Türk Göçleri

•Türkler pek çok nedenden dolayı MÖ 1700 lerden başlayarak Orta Asya'dan dünyanın diğer bölgelerine göç ettiler. Bu göçler yüzyıllar boyunca devam etti. Göçlerin nedenleri,

•Orta Asya'da iklim değişikliklerinin yaşanması ve havaların soğuması nedeniyle yaşamın zorlaşması

•Hızlı nüfus artışı sebebiyle geçim kaynaklarının yetersiz kalması

- Türk boylarının birbiriyle mücadelesi sonucunda yenilgiye uğrayan Türk boylarının özgürlüğünü kaybetmemek için bölgeyi terk etmesi,
- Yeni yerler fethetme, yeni topraklar kazanma isteği.

Asya Hun Devleti

Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletidir. Bilinen ilk hükümdarı Teoman'dır. Hunlarla ilgili ilk bilgilere Çin yıllıklarında rastlanmaktadır. Teoman, bu dağınık Türk kavimlerini bir araya toplamış ve Büyük Hun Devletini kurmuştur. Başkentleri Ötüken'dir. Hunların yaptıkları kılardan bukan Çinliler Çin Seddini yapmışlardır.

Oğuz Kağan Destanı

Oğuz Kağan büyük bir toy(kurultay) tertip etti. Halka emir gönderdi... Oğuz Kağan halkı çağırınca halk birbirine danıştı ve geldi. Türlü yemekler tatıldılar yediler türlü şuruplar içtiler. Ondan sonra Oğuz Kağan dört tarafa emirler yolladı, fermanlar yazdı, elçiler gönderdi. Bu fermanlarda şöyle yazılmıştı: "Ben Türk kağanıyım ve yeryüzünün dört yanının hükümdarı olsam gerek. Sizden itaat dilerim. Kim benim emirlerime baş eğerse hediyelerini kabul ederek onu dost edinirim. Kim baş eğerse onu düşman sayarak ona karşı asker Online Çalışmalar

Online Çalışmalar

Türk devletleri ve başkentleri

İpek Yolu Haritası

Asya Hun Devleti

Türk Devletleri ve Bayrakları

Türk tarihi boyunca geçmişten günümüze 16 büyük Türk devleti kurulmuştur. Bunlardan ilkinin Asya Hun Devletidir. Diğer büyük Türk devletlerinin bayrakları yukarıda ve yandaki bayraklardır.

Online Test

Zambak soru bankası 60,
61, 62, 63. Sayfalar

İPEK YOLUNDA TÜRKLER

Kök Türk | Türk Ordusunun Tarihi | İpek Yolu

İpek Kumaşı

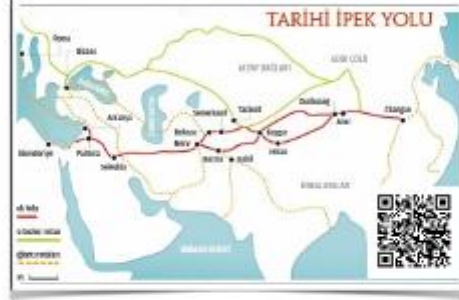
İpek ü, ipek böceğinin binbir zahmetler ördüğü kozanın insanlar tarafından işlenmesiyle elde edilen değerli bir kumaştır. İpek, her dönemde zenginliğin simgesi olmuştur.

İpek Yolu

Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletleri konusunu hatırlayalım. Çin'den Avrupa'ya uzanan, doğu ile batıyı birbirine bağlayan bir ticaret yolu bulunmaktadır.

Kök Türk Sasani İlişkileri

İpek Yolu'na Asya Hun Devleti döneminden itibaren egemen olmaya çalışan Türk devletleri bu yolu ellerinde tutmak için komşularıyla mücadele etmişlerdir. Kök Türk devletinin kuruluşunu hatırlayalım. Sınırlarını hızla genişleten Kök Türkler, İran sınırına kadar ilerleyerek Sasani Devleti ile komşu oldular. Her iki devletin İpek yolu ticaretinden daha büyük pay alma istekleri Kök Türk Sasani ilişkilerinin bozulmasına sebep olmuştur.

Katıl

1. Binlerce kilometrelik bu yola neden İpek Yolu adı verilmiş olabilir?

2. İpek Yolu, o dönemde hangi devletlerin topraklarından geçmekteydi?

Kök Türk ve Bizans

İstemi Kağan Sasanilerin düşmanı olan Bizans Devleti'nin elçi gönderdi. Böylece Kök Türkler ve Bizans Sasanilere karşı ittifak kurdular.

İstemi Kağan Bizans elçisini ordugahında, çok ustalıklı işlenmiş muhteşem otağında kabul etti. Kağan'ın tahtı altındandı. Otağ içinde altın ve gümüşten ustalıklı yapılmış kıymetli eşya ve heykeller vardı.

Kök Türkler, komşu devletlere başta olmak üzere canlı hayvan, kurutulmuş et, deri, kürk satıyorlar, karşılığında tarım ürünleri ve giyim eşyaları alıyorlardı. Ticaretle madeni para kullanıyorlardı.

Uygurlar döneminde ipek yolu önemini korumuştur. Uygurların yaptıkları kumaşlardan çok etkilenen Çinliler uygurların kıyafetlerini kendi sayılabilecek kadar kullanmışlardır.

Uygurlarda komşu devletlerin kültürlerinden etkilenmişlerdir. Örneğin; Çin'den ve İran'dan gelen ipekli ve pamuklu dokumaları kullandıkları kaynaklarda yer almaktadır.

3. İpek Yolu üzerinde kurulumu olan Kök Türkler ve Sasaniler neden savaşmışlardır?

4. Bizans elçisi, İstemi Kağan'ın otağında (çadır) ve bu seyahatte nelerle karşılaşmıştır?

5. İpek Yolu'nun tophımlar arası etkileşime katkıları neler olmuştur?

Atlı Askerden Modern Türk Ordusuna

Yan tarafta Türk kara kuvvetlerini sembolise eden logoyu görüyorsunuz. Mıfca'nın Arya Mıfca Devleti tahtına geçiş olan MÖ 109 yılı Türk kara kuvvetlerinin kuruluş tarihi olarak kabul edilmiştir. Binlerce yıl önce Mıfca'nın temsilini attığı Türk ordusunun tarih boyunca gösterdiği değişim ve ilerlemeyi İstanbul'daki Askeri Müzede görebilirsiniz.

Yandaki QR kodu okuyarak En müjseyi ziyaret edebilirsiniz. Mıfca'nın ordusu binli, yüceli, onlu gruplara ayrılmıştır. Modern Türk kara kuvvetleri de aynı sistemi kullanmaktadır. Türk silahlı kuvvetleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını ve geleceğinin teminatıdır. Millî birlik ve beraberliğimizin simgesi

olan Türk Silahlı kuvvetleri, Türk vatanına ve Türk Cumhuriyetini iç ve dış tehditlere karşı koruyarak yurdumuzun güvenliğini sağlar.

Online Test

Sosyal Bilgiler

3

İslamiyetin
Doğuşu ve
Yayılışı

ARAB EDEBİYATI

UHUD SAVAŞI

ABBASİ DEVLETİ

İSLAMİYETİN DOĞUŞU

Katlı

1. İslamiyet'ten önce Arap yarım Adası'nda hayat nasıldı?

Cahiliye
Döneminde
güçlüler zayıfları
eziyor kabileler
birbirleriyle
savagıyorlar ve
putlara
tapıyorlardı.

2. Peygamber efendimiz Hazreti Muhammed'in doğumu gençliği ve peygamberlik döneminde çevresinde yaşanan olaylar nelerdir?

3. Hazreti Muhammed döneminde gerçekleşen 3 savaşın adları nelerdir? Bu savaşlar kimler arasında olmuştur ve bu savaşların sonuçları neler olmuştur?

4. Dört halife dönemi nedir? Halifelerin dönemlerinin özellikleri nelerdir?

5. Emeviler döneminin özellikleri nelerdir?

6. Abbasiler döneminin özellikleri nelerdir?

Pekiştirme

Araplar kabileler halinde yaşamışlar ve bu kabileler arasında uzun yıllar süren savaşlar ve kan davaları görülmüştür. Birbirinden bağımsız birçok devlet kurulmuştur. Halk birbirinden farklı haklara sahip sınıflara ayrılmış kadınlara hiç değer verilmemiştir. Her kabilenin ayrı bir putu vardı. Bu putlar Mekke şehirdaki Kabe'de bulunurdu. Göçebe yaşayan halk hayvancılıkla, şehirlerde oturan halk ise tarım ve ticaretle uğraşmıştır. Araplar şiir ve edebiyata önem vermişlerdir.

Hazreti Muhammed Dönemi

571 yılında Mekke'de dünyaya gelmiştir. Mekke halkı güvenilir bir kişi olması sebebiyle ona el-emin yani güvenilir insan demiştir. Peygamber efendimiz hiçbir zaman putlara tapmamıştır. Peygamber efendimiz 610 yılında peygamber olduktan sonra Mekke'de İslamiyeti yaymaya çalışmıştır.

İslamiyetin Yayılışı

ABBASİLER

- İlk İslam devleti.
- İlk İslam devleti kurucusu.
- İlk İslam devleti kurucusu. Devlet memurlarına ve diğer konulara görevlerine getirildi.
- İlk İslam devleti kurucusu.
- İlk İslam devleti kurucusu.
- İlk İslam devleti kurucusu. İlk İslam devleti kurucusu.
- İlk İslam devleti kurucusu. İlk İslam devleti kurucusu.

EMEVLER DÖNEMİNDE

- İlk İslam devleti kurucusu (661-674)
- İlk İslam devleti kurucusu.
- İlk İslam devleti kurucusu.
- İlk İslam devleti kurucusu.
- İlk İslam devleti kurucusu. İlk İslam devleti kurucusu.
- İlk İslam devleti kurucusu. İlk İslam devleti kurucusu.

Hicret(622)

İslamiyet Mekke'de yayılmaya başlayınca Mekke'nin ileri gelenleri İslamiyet'in yayılmasını engelleyerek, çıkarlarını ve üstünlüklerini korumak için Müslümanlara baskı ve işkenceler yapmışlardır. Bu baskılar artınca Müslümanlar Mekke'den Medine'ye hicret(göç) etmişlerdir.

Bedir Savaşı(624)

Müslümanlar, Mekkelilerle ekonomik yönden zayıflatmak için Suriye'den Mekke'ye dönmekte olan Mekke kervanını takip etmeye başlayınca , Bedir kuyuları çevresinde Bedir savaşı yapılmıştır. Mekkelilerle Medine'yi müslümanlar arasındaki ilk savaş müslümanlar kazandı.

Uhud Savaşı

Bedir savaşının intikamını almak isteyen Mekkeliler, Uhud dağı eteklerinde toplandılar. Müslümanlar zafer kazanmak üzereyken Hazreti Muhammed'in Uhud dağındaki Ayneyn geçidine yerleştiği 50 okçunun yerlerini terk etmesi Müslümanların ciddi kayıplar vermelerine neden oldu. Mekkeliler savaşı kazanmalarına rağmen, Medine'yi ele geçirme ve müslümanları yok etme amaçlarına ulaşamadılar.

Uhud Savaşı'na geyrekliği Uhud Dağı

Hendek Savaşı(627)

Mekkeliler, Müslümanları kesin olarak ortadan kaldırmak amacıyla yeniden Medine'ye doğru yola çıktılar ve 10 bin kişilik bir orduyla Medine'yi kuşattılar. Ancak kuşatma öncesinde, Selman-ı Farisi adlı bir müslümanın önerisi doğrultusunda, şehrin etrafına kazılan hendekleri geçemeyen Mekkeliler, ilk kez gördükleri bu savunma taktiği karşısında başarılı olamayarak geri çekilmek zorunda kaldılar.

Dört Halife Dönemi

Halife, Hazreti Muhammed'in siyasi alandaki vekili demektir. Halifeler hem siyasi hem dini liderlerdir. İlk dört halife Hazreti Eubekir, Hazreti Ömer, Hazreti Osman, Hazreti Ali seçimle belirlendiği için bu döneme Cumhuriyet Devri denilmiştir.

Hz. Ali Dönemi

- Müslümanlar arasında ayrışmalar başlar, bu nedenle fetihler durdu.

Hz. Eubekir Dönemi

- Kuran-ı Kerim kitap hâline getirildi.
- Arap Yarımadası dışında ilk fetihler yapıldı.
- Bizans mağlup edilerek Suriye'nin fethine başlandı.

Hz. Ömer Dönemi

- Seydi Şakirine son vakti, kan ve irak fetihleri, İran'ın fethiyle Müslümanlar Türkiye'ye girdi.
- İslamiyet hızla yayılmaya başladı ve gılgırlar sonucu Mısır ve Suriye toprakları fethedildi.

Hz. Osman Dönemi

- Fatih, Süzer'in dönemi.
- Halifen bir bölgenin Tarih alan Harisanı ölmesiyle fethine başlandı.
- Kuran-ı Kerim yazılarak ilk kez peşine gönderildi.

Emeviler Dönemi	Abbasiler Dönemi
661	750
EMEVİ-ABBASİ DÖNEMLERİ	
<p>Emeviler Dönemi: Batıda, Afrika'nın kuzeyi ve Cebel Tank Boğazı geçilerek İspanya fethedildi. Böylece Asya kıtasında ortaya çıkan, Afrika'da devam eden İslamiyet'in yayıldığı Avrupa'da da başlamış oldu. Doğuda ise fetihler Türklerin de yaşadığı Horasan bölgesinde devam etti. Ancak Emevî yönetimi uzun ömürlü olmadı. Emeviler devletin geniş sınırlarını kontrol edememeye başladılar. Araplar dışında diğer milletleri kendileriyle eşit görmeyerek ayrımcılık yaptılar. Bu nedenle toprakları içerisinde yaşayan farklı milletler kendilerine cephe aldı. Ülke içinde başlayan bir ayaklanma ile Emevî Dönemi son buldu.</p>	<p>Abbasiler Dönemi: Emeviler Dönemi'nin son bulmasından sonra Hz. Muhammed'in amcasının soyundan gelen Abbasi ailesi, devleti yönetmeye başladı. Bu dönemde Anadolu içlerine akınlar düzenlendi. Emevilerden farklı olarak Abbasiler tüm Müslümanlara eşit davrandılar. Abbasilerin bu yaklaşımı başta Türkler olmak üzere birçok milletin İslamiyeti kabul etmesini kolaylaştırdı. Abbasiler döneminde bilim ve sanat alanında büyük ilerleme sağlandı. Zaman içerisinde güçlerini kaybeden Abbasiler, İbn-i İmre tarafından yıkıldı.</p>
<p>Aşağıdaki boş bırakılan yerleri, cümleyi doğru tamamlayacak kelimelerle doldurunuz.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hz. Muhammed 632 yılında 'de dünyaya gelmiştir. 2. Müslümanlar ile Mekkeliler arasında yapılan ilk savaş Savaşı'dır. 3. Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye göç etmesine denir. 4. Hz. Muhammed, Hicret'ten sonra Medine halkı ile imzalamıştır. 5. Hendek Savaşı'nda 'nin önerisi ile Medine'nin etrafına hendek kazılmıştır. 	<p>Aşağıda verilen ifadeleri değerlendiriniz. (Doğru/Yanlış)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. [...] Hz. Ali döneminde derinleşen ayrışmalar nedeniyle Müslümanlar arasında çeyizli savaşlar yapılmıştır. 2. [...] Hz. Ömer döneminde sınırları hula genişlemesi üzerine devlet başkentinde düzenlemeler yapılmıştır. 3. [...] Hz. Ali döneminde Kur'an-ı Kerim ayetleri toplanarak kitap haline getirilmiştir. 4. [...] İlk İslam donanması Hz. Osman zamanında oluşturularak Kıbrıs adası fethedilmiştir. 5. [...] Hz. Ömer zamanında Mısır takvimin başlangıcı olarak Hicret kabul edilmiştir.
<p>Aşağıda verilen ifadeleri değerlendiriniz. (Doğru/Yanlış)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. [...] İslamiyet öncesinde insan haklarına uygun hareket edilirdi. 2. [...] Mekke'den Medine'ye göç eden insanlara ensar adı verilir. 3. [...] Hz. Muhammed, farklı görüşlerin ortaya çıkmasını sağlayıp uygun oları uyguluyabirdi. 4. [...] Hudeybiye Antlaşması, Müslümanların Mekkeliler tarafından resmen tanındığı antlaşmadır. 5. [...] Uhud Savaşı'ndan sonra Mekkeliler Müslümanlara saldırmaya cesaret edemedilerdir. 6. [...] Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye göç etmesine hicret denir. 	<p>ÖRNEK SORU 2</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>MEDİNE SÖZ. BAĞIMSIZINDAN</p> <ul style="list-style-type: none"> * Müslümanlarla Yahudiler ve Pagan topluluklar barış içinde yaşayacaklar. * Medine'deki her topluluk kendi dinini serbestçe yaşayabilecek. * Dışarıdan gelen saldırlara karşı Medine birliktedir savunacaktır. * İnsanlar arasında çıkacak problemlerde Hz. Muhammed hakem olacaktır. </div> <p>Medine'ye Hicret'ten sonra imzalanan yukarıdaki sözleşme, Hz. Muhammed'in 20.000 hangi öteğinin bir sonucudur?</p> <ol style="list-style-type: none"> A. Toplumsal barışı verdiği özemi B. Müslümanlar arasında kardeşliğe verdiği özemin C. İnsanları can ve mal güvenliğine korumak öteğinin D. İnsanlar arasındaki anlaşmazlıkları çözüme kavuşturma yeteneğinin
<p>ÖRNEK SORU 1</p> <p>Hiz. Ebubekir, Hz. Ömer ve Hz. Osman dönemlerinde büyük fetihler yapılmıştır. Hz. Ali döneminde ise fetihler durmuş, İslamiyet'in yayılması yavaşlamıştır.</p> <p>Aşağıdakilerden hangisi Hz. Ali zamanında fetihlerin durmasına yol açmış olabilir?</p> <ol style="list-style-type: none"> A. İç karışıklıkların çıkması B. Sasani Devleti'nin yıkılması C. Bizanslılarla savaş yapılmaması D. Hz. Ali'nin Kufe'yi başkent yapması 	<p>Ödev: zambak soru bankası 76,77,78,79,80,81</p>

İslamiyet
Türkler
Arasında
Yayılıyor

GAZNELİLER
BAYRAĞI

KARAHANILAR
BAYRAĞI

TÜRK DÜNYASI
HARİTASI

TÜRK İSLAM DEVLETLERİ

Katıl

1. İslamiyet'in yayılmaya başladığı dönemde Orta Asya'da hangi Türk devletleri bulunuyordu?
2. Türkler, Abbasiler döneminde hangi görevleri üstlenmişlerdir?

Karahaniler hem yönetim kadrosu hem halkı Müslüman olan ilk güçlü Türk devleti olma özelliğiyle Türk İslam kültür ve uygarlığının temellerini artmışlardır.

3. Türkler'in İslamiyet'i kabul etmelerinde neler etkili olmuştur?
4. İslamiyeti kabul eden ilk Türk devletinin adı nedir?
5. Tarihte Türkçeye ait ilk sözlüğün adı nedir?
6. Hükümdara devlet idaresi konusunda öğütler veren ilk kitabın adı nedir?

Pekiştirme

Türkler ile Müslüman Araplar ilk defa Hazreti Ömer döneminde karşı karşıya geldiler. Bu dönemde sasanî devletine son vererek İran topraklarını fetheden Araplar, Türklerle komşu oldular. Asıl mücadele Emevîler Dönemi'nde oldu. Türklerin yaşadığı Horasan çevresinin fethi Emevîler tarafından tamamlandı. Emevîler dönemindeki sorunlar sebebiyle Türkler bu dönemde İslamiyeti kabul etmediler. Devlet yönetimi Abbasîlerin eline geçmesiyle Türk-Arap ilişkilerinde yeni bir dönem başladı. Bu yeni dönemde ayrımcılık ortadan kalktı. Müslüman Türkler'den alınan vergiler kaldırıldı. İki taraf arasında bağlayan iyi ilişkilerin gelişmesinde Talas Savaşı'nın önemli bir yeri vardır. Çin orta Asya'ya hakim olmak istiyordu kök Türk devleti yıkıldığından Asya'da çine karşı durabilecek bir Türk gücü yoktu. Orta Asya'yı kendi hakimiyetleri altına almak isteyen Abbasîler Çin ordusu ile 751 yılında Talas'ta karşı karşıya geldiler. Bir Türk boyu olan Karlukların yardımıyla müslümanlar büyük bir zafer kazandılar. Türkler Talas Savaşı'ndan sonra büyük gruplar halinde Müslüman olmaya başladılar. Abbasîler döneminde Türkler orduda asker olarak görevlendirmeye başladılar. Gaza görevini üstlenen Türkler,devletin sınırlarını bizans 'a karşı korumak amacıyla inşa edilen "Avasım" denilen şehirlere yerleştiler. Türklerin yerleştiği en büyük şehir ise "Samarra" idi. Ordularında Türklerle yer veren Abbasîler yönetim merkezlerinde bu şehre taşıyarak emniyet içinde yaşamaya başladılar. Türklerin İslamiyet'i kabullerinden önceki dinleri olan Gök Tanrı inancında;tek tanrı,cennet,cehennem gibi kavramlar İslam dini ile benzerlik gösteriyordu.

Divanı Lügat'it Türk ve Kutadgu Bilig

XII. yüzyılda Orta Asya'da yaşayan Ahmet Yesevi, Türkler arasında İslamiyet'in yayılmasında büyük rol oynamıştır. İyi bir din eğitimi alan Ahmet Yesevi'nin yetiştirdiği binlerce öğrenci Orta Asya ve Anadolu'da İslamiyet'i anlatmış, insanların bu dini kabul etmesini sağlamıştır.

Karahanlı Devleti

Karahanlı Devleti, Orta Asya'da Uygur Devletinin yıkılmasından sonra Karluk, yağma, çiğil Türkleri tarafından kurulmuştur. Kurucusu Bilge Kül Kadir Han'dır. Başkentleri Karabalasagun'dur. Kağgar, Semerkant, Fergana diğer önemli şehirleridir. Doğu ve Batı Türkistan'ın içine alan bölgede kurulmuştur. Satuk Buğra Han tahta çıktığında İslamiyetin halk arasında yayılmasını sağlamıştır. İlk Müslüman Türk devletidir.

Kağgarlı Mahmut ve Divan-ı

Lûgat'it Türk

Türk ilerini gezerek Türk kültürüne ait bilgileri topladı. Bunları kullanarak Divan-ı Lûgat'it Türk adlı eserini yazdı. Kağgarlı Mahmut bu eserini Araplar'a Türkçeyi öğretmek ve Türk dilinin ne kadar zengin bir dil olduğunu anlatmak için yazmıştır.

Yusuif Has Hacib ve Kutadgu Bilig Yusuf Has Hacib tarafından yazılmış olan Kutadgu Bilig, mutluluk veren bilgi anlamına gelmektedir. Yazdığı eser siyasetname türünde bir eserdir.

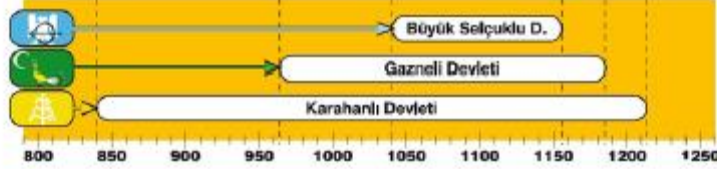
Gazneliler Devleti

Kurucusu Alp Tigin'dir. Devletin başkenti Gazne şehridir. En parlak dönemi Sultan Mahmut dönemdir. Gazneliler devletinin kurucuları ve sultanları Türk'tür. Gazneli Mahmut Hindistan'a 17 sefer düzenlemiş ve Hindistan'ın kuzey bölgelerini ele geçirerek Hindistan'da İslamiyetin yayılmasını sağlamıştır.

Sultan Mahmut

"Kutadgu Bilig zamanında Gazneli Devleti en güçlü dönemini yaşadı. Devletin sınırları Hindistan'ın içlerine kadar genişledi. İslamiyet'i yaymak için yaptığın seferler sonucu Abbasi halifesi tarafından "sultan" unvanına layık görüldün. Devletin, İslam dünyasının lideri ve konurucusu haline geldin. Yaşamının tümünü bir şey yeme içme ve lehin yaşarak geçirdin. Ülkende adaletle özen verdin. Devletine sınırları içlerine zenginleştirdi. Farklı milletleri birleştirip insanların haklarını koruyduğunu öğrenen yabancı devletlere saldırdın. Şehitlere kadılar atayıp yavaş işleri dışarıya koydun. Öğrene özen vererek ülkende medreseler açtın. Dilin, edebiyat ve sanatın gelişmesi için bilim, şair ve sanatçıları sarayında topladın. Ünlü şair Firdüsi ve bilim insanı İbnü'l-Batnı sarayına yaklaştırdın."

SO

3

Düşün

1 Kazanlar Devlet İhtiyatı kabul edilmesine rağmen Türkiye her alanda kalkınmışlık okuyu ve Türk vatandaşlarına göre yaşamaktadır.

Bu doğru.

1. Türk köllüğünde köpürmeler
2. Milliyetçilikte sarkı çalmaları
3. İmparatoriye kurarak kabul edilmeden parçalanmış halkların her biri olarak gösteriliyor?

A) Yoktur B) Evet
C) Evet D) Evet

2 18. yüzyılda Türk Devletlerinde olan değişiklikler, Başka Felsefeyi temsil etti olarak değerlendirilerek olarak değerlendirilmiştir. Başka Felsefeyi temsil eden olarak değerlendirilmiştir hangisine yerleştirilebilir?

A) Ona Aya Türk boyuna koyu kişi kurmay
B) Türk köllüğünde kurmay ve gelinmeye
C) Devletleri her iki politikasında her gösterme
D) Gazeteleri her iki politikasında her gösterme

3 Gazetelerin her iki politikasında her gösterme.

A) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
B) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
C) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
D) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme

4 Osmanlı Devleti'nin Türk Tarihinde önemli bir rolü vardır. Türk Devletleri ve Türk vatandaşları, her iki politikasında her gösterme.

Bu doğru.

1. Türk köllüğünde köpürmeler
2. Milliyetçilikte sarkı çalmaları
3. İmparatoriye kurarak kabul edilmeden parçalanmış halkların her biri olarak gösteriliyor?

A) Yoktur B) Evet
C) Evet D) Evet

5 Türk - İslam dünyasında İslam dininin Kur'an'da belirtilen ilkeleriyle ilgili olarak, Gazetelerin her iki politikasında her gösterme.

A) Osman - Devleti Türk Tarihinde önemli bir rolü vardır.
B) Osman - Devleti Türk Tarihinde önemli bir rolü vardır.
C) Osman - Devleti Türk Tarihinde önemli bir rolü vardır.
D) Osman - Devleti Türk Tarihinde önemli bir rolü vardır.

6 Gazetelerin her iki politikasında her gösterme.

A) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
B) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
C) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
D) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme

7 Gazetelerin her iki politikasında her gösterme.

A) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
B) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
C) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
D) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme

Sosyal Bilgiler Konu Kazanım Testleri

8 Gazetelerin her iki politikasında her gösterme.

A) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
B) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
C) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
D) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme

9 Gazetelerin her iki politikasında her gösterme.

A) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
B) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
C) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
D) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme

10 Gazetelerin her iki politikasında her gösterme.

A) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
B) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
C) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme
D) Gazetelerin her iki politikasında her gösterme

Online Paylaşımlar

Online Test

Online Test

Online Test

SOSYAL BİLGİLER

4

ANADOLU'NUN GİZEMLİ MEDENİYETLERİ

ESKİ ÇAĞLARDA MADENLER

CİLALI TAŞ DEVRİ

MADEN DEVRİ

ANADOLU'NUN GİZEMLİ MEDENİYETLERİ

SÜMERLER

BABİLLER

ANADOLU MEDENİYETLERİ

ASURLAR

HİTİTLER

Dünya Bir Kağıda
Nasıl Sağar

HARİTA ÖLÇEK
PARALEL VE
MERİDİYEN

VIDEO DERS

ÇİZGİ ÖLÇEK

BÜYÜK ÖLÇEKLİ
HARİTA

ÇALIŞMA YAPRAĞI

Çalışma Soruları

1. Ölçek neye denir?

90 kuzeyde 90
güneyde olmak
üzere 180 adet
paralel vardır.

2. Kesir ölçek ve çizgi ölçek ne demektir?

180 Doğu'da 180
batıda olmak üzere
360 meridyen
dairesi vardır

3. Büyük ölçekli ve küçük ölçekli haritaların tanımlarını yazın.

4. Büyük ölçekli haritalarla küçük ölçekli haritalar arasındaki farklar nelerdir?

5. Paralellerin tanımını ve özelliklerini yazınız

6. Meridyenlerin tanımını ve özelliklerini yazın

7. Türkiye'nin özel konumunun özelliklerini yazın

8. Türkiye'nin matematik konumunu ve özelliklerini yazın.

*Meridyenler arasında
4 dakika zaman farkı
vardır*

Haritalardaki küçültme oranına ölçek denir.

Haritalarda kesir ölçek ve çizgi ölçek bulunur.

Haritalar Büyük ölçekli haritalar orta ölçekli ve küçük ölçekli haritalar olmak üzere üçe ayrılır

Büyük ölçekli haritaların ayrıntısı fazladır.

Küçük ölçekli haritaların ayrıntısı azdır

AENEAN IACULIS
LAOREET ARCU
DONEC QUIS NUNC

NULLA RUTRUM
COMMODO LIGULA
NUNC UT LECTUS

MORBI CONGUE
MAGNA NON LACUS
VIVAMUS NEC NUNC

ÜLKEMİZİN DOĞAL KAYNAKLARI

KATIL

1. Topraklarımız hangi alanlarda kullanılmaktadır? Yukarıdaki haritaya göre ülkemizde yetişen tarım ürünleri nelerdir?
2. Tarımsal üretimin ülkemiz ekonomisindeki yeri ve önemi nelerdir?
3. Ülkemizde hangi denizler bulunmaktadır? Bunların ülke ekonomisine katkıları nelerdir?

Toprak, su, orman ve madenler başlıca kaynaklardır. Türkiye bu kaynaklar bakımından zengin bir ülkedir.

4. Giderek azalan su kaynaklarında israfı önlemek için hangi tedbirler alınabilir?
5. Ülkemiz maden zenginliği bakımından dünyada kaçınıcı sıradadır?
6. Ülkemizde hangi madenler bulunmaktadır bunların ülke ekonomisine katkıları nelerdir?

PEKİŞTİR

Tarım, özellikle verimli toprağın bulunduğu alanlarda yapılır. Sulama, tohum, gübreleme, üretimde kullanılan makineler ve hatta üretilen ürünlerin pazarlanması tarımsal faaliyetlerdeki verimi ve kazancı artırır.

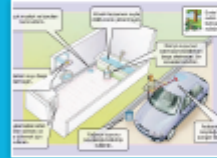
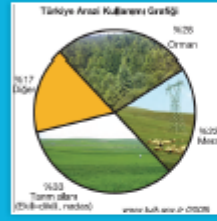
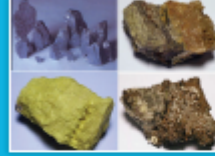
Yer altı zenginlikleri denince aklınıza madenler gelmektedir. Ülkemiz maden yönünden zengin bir ülkedir. Türkiye'nin en büyük maden rezervleri dolomit, mermer, linyit, Kaya tuzu, taş kömürü, bor, torna ve pomaz taşdır.

Ülkemizin yaklaşık % 28'i ormanlarla kaplıdır. Bu ormanların büyük çoğunluğu ise kıyı kesimlerde bulunmaktadır. Ülkemizde en fazla orman Karadeniz bölgesinde bulunmaktadır. Ormanlar sanayide ham madde ve yakacak başta olmak üzere çeşitli amaçlar için yararlıdır.

ONLINE TEST

Ülkemizin doğal kaynakları

Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizde deniz ulaşımı çok önemli bir konuma sahiptir. İstanbul ve Çanakkale boğazları Karadeniz ile Akdeniz arasındaki ulaşımı sağlamaktadır.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Soyad, Ad: Gençer, Büşra Gamze

Uyruk: Türk (T.C.)

Doğum Tarihi: 16 Haziran 1989, Siirt

Medeni Durum: Bekar

Telefon: +90 212 000 57 91

email: busra.gencer@de.bahcesehir.edu.tr / bggencer@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Yılı
Lisans	Bahçeşehir Üniversitesi	2012
Lise	Yalova Anadolu Ticaret Meslek Lisesi	2007

İŞ DENEYİMİ

Yıl	Kurum	Görev
2013 - Devam	Bahçeşehir Üniversitesi Uzaktan Eğitim Birimi	Eğitim Teknoloğu

YABANCI DİL

İngilizce (Orta Düzey), Arapça (Az Düzey)

YAYINLAR

1. Gençer, B.G., Gürbulak, N., ve Adıgüzel, T. (2014). *Eğitimde yeni bir süreç: Ters - yüz sınıf sistemi*. International Teacher Education Conference (ITEC-2014).

SERTİFİKA VE SEMİNERLER

- 2011 BJK Koleji Tübitak “ Bizden Batman’a Bilim ve Sevgi Köprüsü” Projesi
- 2011 TÜBİTAK Projesi, Bahçeşehir Üniversitesi, “Darüşşafaka Eğitim Kurumları”
- 2011 Bahçeşehir Üniversitesi IEEE Mühendislik ve Teknoloji Kulübü ”Proje Yönetimi Sertifikası”
- 2010 Orta Doğu Teknik Üniversitesi BÖTE Kurultayı
- 2009 Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Sorumluluk Projesi (Velilere Bilgisayar Eğitimi)
- 2008 Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Sorumluluk Projesi (Bahçeşehir Personeli Bilgisayar Eğitimi)

İNGİLİZCE ÖZET

A CASE STUDY TOWARDS THE IMPLEMENTATION OF THE FLIPPED CLASSROOM MODEL IN THE SCHOOLS

Although it is perceived as a new aspect, use of technology in education has its roots in 19th century. Lecturer, author and management scientist, Peter F. Ducker (1999) defends the idea; "Things that can be taught, have to be taught, and they can be learnt in no other way. However, learnable things also have to be learned, and such things can never be taught." According to him, technological reform started with the question "How can we learn everything?", and this question resulted in new approaches and ideas, revealing the fact that learning and teaching are two different processes. In line with this new understanding and technology, a new system has been tried to be implemented in education. Learning preferences have always been changing, new activities have been defined in order to teach information simpler and permanently. In the end, today's point has been reached. After trying various methods, Keller determined that individualized learning system is one of the best out there, pointing out that it brought fresh air into education systems (Elçin, 2006). Traditional perception of education, consisting of the trilogy; class, teacher and student, left its place to a system, which can be used in any place and any time deemed appropriate. As a result, in recent years, instead of the face to face approach which has been known as the traditional education, a blended system of both tradition and new emerged, named as computer aided education or web based education, and accepted by everyone. Since today's technology allows a fast growing information network, this new formation spawned breakthroughs in learning and teaching systems. Parallel to the developments in information and communication technologies, distance learning benefits actively from innovations and becomes widespread. Distance learning is defined as the system in which teacher and student continue teaching/learning activities through information and communication

technologies while being in different locations. Nowadays, this developing renewed system is being used actively in many grounds, from preschool education to universities. These technologies dispose the limits of place and time, bringing flexibility to education, also including different technologies which can be adapted to education's requirements (Antalyalı, 2004; Şimşek & others, 2009).

Following advancement of technology, usage of distance learning system is on the rise and it is used more as a supplementary education affecting learning process, including all kinds of help rather than a tool in education. As digital learning technologies develop and take place in face to face education platforms, and depending on requirement, their use in amalgam with distance learning and face to face education, gave rise to the new blended method (Ünsal, 2010; Geçer, 2013). This approach, while becoming widespread in schools, addresses to individual learning patterns, supports autonomous learning, is advised to be used as supplements for in-class activities, and it promotes 21th century skills. Hence, flipped classroom model, a new strategy based on distance learning and blended learning approach targeted at learning-teaching, has come into question whether it is applicable in education or not. Flipped classroom model is defined as a model in which teacher prepares upcoming topic in advance using technology and represents the topic to the students on a learning platform out of school, while in classroom, teacher organizes problem solving sections individually and for groups on the topics (Gençer, Gürbulak & Adıgüzel, 2014). In other words, in-classroom teaching and homework-studies that are given to supplement interchange places, consequently this method supports individual learning of students and enhances their problem solving skills (Verleger & Bishop, 2013).

Flipped classroom model benefits both teacher and student greatly in use of technology, enhancing their individual learning skills and making education permanent. This system's aims are such that; student learns firstly at home on his own, at his own pace, time and frequency, in addition he can easily reinforce learned information, because lessons address to more than one sensory organs, resulting a more permanent learning. It is also mentioned that in this system, student learns how to reach and use information, learns basics individually at home and contribute more

actively in classroom. The system allows student to take responsibilities and display his skills and knowledge in classroom activities (Foust, 2012; Jenkins, 2012). Furthermore, flipped classroom system improves student's ability to interpret in classroom, also makes learning process fun by making it easier, in addition to increasing permanency of education and motivation of the student, so that it is considered that student can better cope with difficulties encountered in individual learning by focusing in the classroom. It is pointed out that in face to face education system, students who have difficulties understanding the topic while teacher lectures, tend to not ask teacher to re-state a topic because of the embarrassment or because of heavy load of the syllabus/short course times, teacher is not able to make repetitions of the topics, however, such cases are not present in flipped classroom education (Duerden, 2013; Miller, 2012).

It is argued that there are also some disadvantages of flipped class room system in addition to its advantages. Jenkins (2012) states that it is not as easy as in face to face education to check whether student follows the lecture, understood the lecture correctly and understood how much of it. He also adds that flipped classroom system lacks teacher-student relationship and clear guidance of the teacher which is required in such situations, resulting in a poor learning. It is also considered that this system might pose difficulties for the students who do not have individual learning habit, furthermore, asynchronously planned lectures may cause situations that student cannot reach and ask questions to teacher when he needs, in turn health of the education deteriorates (Talbert, 2012).

It is emphasized that contents which are not appropriately prepared for distance learning methods, may cause doubts on whether the information understood correctly or not, as a result, such doubts may give rise to wholly other problems; like effort and time correcting the mislearnt information. On top of all that, even though internet based learning systems seem to allow to reach information in any time and place, there exist many risks. As student's attention may distract easily, he spends more time in front of the computer, causing difficulties for parents and teacher to check the student (Duerden, 2013).

After analyzing applications and researches regarding homework, blended learning and flipped classroom model, some points were made, such as; students don't know which sources should be used for homework, which results in negative attitudes both by parents and students because of below average homework, while researchers usually state that teachers should appoint homework in line with topics and daily life, while keeping in mind that other lecturers also appoint homework, so students should have enough time to develop their social lives, also parents should be informed about homework, while students about the usage of sources. Another observation was that homework supporting technology usage interactively should be used, which could render the study more fun. When researches on blended learning examined, it was deduced that since some students' individual learning competence didn't develop sufficiently and since they were not eligible to take responsibility, and even though computer supported education helped their motivation and they managed to attain information at will, they still desire face to face education too because they could not reach some equipment and experienced difficulties when faced with an unfamiliar system. Regarding the researches based on flipped classroom model application examples; it is usually pointed out that model is used to improve students' listening, monitoring the lecture and their learning activities, while helping students who missed the class to catch up, creating extra time to spend in-class activities. Nonetheless, it has some disadvantages because students and teachers could not adapt to the system at the same time, however model still had better results concerning student motivation and success in comparison to other models (Coşkun, Gelen & Kan, 2009; Dill, 2012; Ersoy & Anagün, 2009; Gannod, Burge & Helmick, 2008; Korkmaz & Karakuş, 2009; Talbert, 2012; Turanlı, 2007; Uluyol & Karadeniz, 2009).

Since traditional education system has some limitation and contents of the lessons are heavily loaded, it seems that there is a time problem for in-class activities and applications (Özer & Öcal, 2013; Külekçi, 2013). In addition, although in the traditional education system, the look at using homework to consolidate the learnt material in school, to raise responsible, self-confident children is positive (Cooper, 2006; Halis, 2001); there are concerns about whether homework result in efficient study, or in boredom, as it is hard to check such problems (Dinçer & Ulutaş, 2003),

additionally these homework made in a location where students cannot ask questions to teachers (Talbert, 2012). In this study, flipped classroom system (Zownorega, 2013), an alternative to the above ideas, which is defined as an interchange of places between the homework and learning the lesson -some examples exist in the world-, is analyzed by using the application of collage, which was implemented for the first time in Turkey. The system's integration to the Turkish educational system is discussed as well.

Many researches evaluating effects of the advancement of the information and communication technologies on the education systems, state that Turkey has shortcomings in comparison to other countries since traditional method is dominant and Turkey has troubles integrating new learning methods, technological innovations and developments applied in different countries around the world: (1) incorrect and too much homework are given, (2) learning process is more teacher-centered rather than student centered, (3) different sources are not used simultaneously during the course, (4) lack of importance given to the in-class activities because of time limitation and scarcity and (5) lack of supply of the technological equipment for the schools and students to be used in education. This study was made to present a solution in order to decrease these problems, therefore, "flipped classroom" education model -which is known as the interchange of the places of homework and in-class activities, allegedly making student more active in learning process- and how to use this model in the Turkish educational system were discussed. A case study in a school was used, which had been implemented in accordance with the definition of the system. Investigations about the model's use process, its effect on the implemented school, students and learning were in the scope of this study. Also, in the light of the data acquired, possible implementations of the system in different schools in the Turkish educational system and whether model was able to better the educational system were discussed.

In this case study, descriptive analysis method was used which allows to present organized data and consequent interpretations derived from findings and their descriptions in the prior framework based on teacher opinions and criteria which rest upon the content of the documents. In the data analysis process, firstly, themes such

as model's effect on the implemented institution, application process and materials used in the process in addition to their effects on learning were determined; data acquired from meetings within the frame of these themes and from other sources were organized. In the next stage, organized data, sometimes referenced directly if deemed necessary, were described and their meaning explained by correlations.

In the scope of the research, three meetings were made with the teacher and these meetings were recorded by voice recorder. Besides, during the research process, teacher was communicated through mail and telephone. In the first meeting, aims of the research, general information about the path to follow were presented to the teacher; a study strategy was decided, in addition, general information about the documents at the hand of the teacher was received as well. After studies were made and appropriate permissions were received, questions that would be used in the second and third meetings were sent to the teacher before meetings took place. In the second meeting, data that had been planned to be analyzed were determined, and necessary precautions were taken so that these data would be supplied to the researcher. In this meeting process was explained in detail in order to clarify the operation of the application. During the period of thesis preparation, third meeting was made. In this final meeting, study's course/state and teacher's future aims about the system were discussed, some of the previous questions were repeated, so that data's reliability was tried to be determined and it was decided to get elaborative information about them. In addition, since this study was about a past research, information on the peculiarities of students who used the system was received through questioning the teacher.

While conducting the research, document review method was used in order to analyze documents which were containing cases and information subject to the aims of the research, in addition to check the reliability of information which was acquired in meetings held. Depending on the problem of the research, sources which should be used were determined. Data sources were defined by the fields, on which this qualitative research was made and following documents/materials were investigated in the study; (1) materials used during the lectures (five lesson videos used to represent the content of the lesson in different weeks, seven lesson follow-up sheets

which were used to help consolidating and supplementing the content, learning platform which presents weekly content during the term), (2) in order to measure the effect of a new system on student, student's view of the new system and whether technology is an efficient method in education or not; documents of "45. Ortaöğretim Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması" (45. Contest of the Secondary Education Students Research Projects) organized by TUBITAK were analyzed. These documents were based on 37 students consisting of 6. and 7. grades as test and control groups. Documents, formed of open ended questions, project information and surveys, belong to the project "Flipped Classroom Eğitim Modelinin Ortaokul Öğrencileri Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi" (Evaluation of the Flipped Classroom Education Model's Effects on Secondary Education Students) within the above mentioned contest which took place in the months October-November of the 2013-2014 term, concluded in March 2014.

In the institution, during the use of flipped classroom model lecturing was realized through lesson videos. Five videos were analyzed by using sources such as meetings and document examinations. As a result of this analysis, it was understood that videos used in the scope of the lessons were created by the applications Knomiva and Explain Everything. In accordance with the aimed gains of the lessons, these videos were no longer than 15 minutes. These videos were designed such that while teacher lectures vocally, an image chosen by the teacher is displayed on the screen, in some videos real images were used. Important issues were usually remarked with a red point, aiming to catch the attention of the student.

The teacher answered the question asked about the stages of the application process in the first meeting as follows: *"Firstly, they watch the video lesson and complete lesson follow-up sheets before coming to the lecture, then we handle the lecture by discussing titles and using visuals, and complete the lesson with a group study on the topic."* In the second meeting, he indicated that he had used Knownia and Explain Everything systems in creation of lesson videos for the flipped classroom system, which he perceived as a system that aims to let the student learn a topic at home instead of the classroom in school. He also remarked that he shared those lesson videos with students via Edmodo learning platform. He added that at

each week's end, lesson videos on the next week's topic were also given to the students, bundled with lesson follow-up sheets. These videos were prepared with QR (square) code and were designed to consolidate topics learnt. In one hour of the weekly three hours in-class activities, teacher repeated topic according to the questions of the students aiming a blended learning as well. Teacher organized activity based studies in the remaining two hours.

In regard of the advantages gained by the institution, news broadcast in many platforms about institution's success can be counted; it has been deduced that these news resulted that institution's name were heard by more people, increasing its "brand equity". TUBITAK project consisting of control and test groups was analyzed in order to measure the effects of the flipped classroom on learning. In the project, one group received flipped classroom model, and the other continued with traditional learning method. In the exams applied; questions required open ended comments, descriptions, graphical interpretation, open ended discussion, filling the blanks, two multiple choices, information analysis and diagrams, totaling to eight different question types and following exam results obtained: (1) in control group, students increased their success by %28,8 between pre- and final exams regarding filling the blank questions. In open ended comment type, however, no rise in the success was observed. In general, for this group, increase in success was % 15,58 between pre- and final exams, while increase of the success for the final exam was % 58,25 on its own, (2) in test group, open ended comment type questions yielded % 50 increase in success, while questions depend on the analysis of the given information in the table saw a % 8,8 increase in success. If evaluated in general, increase in the success between pre- and final exams was %30, and increase just in the final exam was % 78.14 and (3) students in test group were overall more successful in all questions in comparison to the control group. Analysis based on the average scores in the final exams showed that test group students were % 19,89 more successful than the control group students.

It can be deduced that flipped classroom model presents an active learning process, procuring material variety, since as mentioned by the teacher, lesson videos were shared via a platform, supplementing learning with lesson follow-up sheets and

students watched each week these depending on the length of the topic these 7-15 minutes long videos at home (prepared in two episodes if deemed necessary), at the same time answering questions in lesson follow-up sheets prepared according to the different techniques. In addition, in one of the three hours in a week, making a general review about the topic and organizing activity -project based studies in the remaining two hours, all contributed to the same deduction.

Researches made indicate that Turkish educational system has more exams, lack alternative learning methods which present student a chance to develop individually, suffers from shortage of information and communication technologies in education, contains many different opinions, both positive and negative, about the necessity of the homework and cannot advance since homework which have the ability to teach student a topic or to consolidate the learnt knowledge do not have forms compatible with the education system (Giasser, 1990; PISA, 2012; TIMMS, 2011). Problems that should be solved regarding homework, students' high rate of incorrect homework returns because of lack of know-how and underdeveloped research methods, parents' inability to support students for homework, even bias against homework coupled with a negative attitude towards school (Turanlı, 2007; Ersoy & Anagün, 2009); all these point out that in Turkish educational system too, researches and evaluations directed to use of educational systems implemented in other countries have to made, and brings flipped classroom model (known as an interchange of places between homework and learning) as an usable system into light. In this context, opinions derived from the students and teachers within the flipped classroom method implemented school indicate that traditional system has heavy homework load, homework take a long time to complete, but such problems are absent in flipped classroom system and this system renders students and teachers more active in education and helps to eliminate difficulties encountered by students in homework.

Places where technology most intensely used and open to active participation resulting in new methods are; multimedia in direction of testing new learning-teaching methods, evaluations of education systems, individual differences, learning strategies, measurement, teaching designs, moral and professional problems, quality

and communication in education and likewise, however, Turkish education system contains very few examples and studies in such fields. Despite Turkey's adaptation to the globalizing world, advancement in communications and technology, and especially Turkey's great effort to follow closely western innovations and trends, Turkish educational system still conserves most of its traditional system. Consequently, Turkey lacks to fulfill the contemporary necessities born out of innovations in education, fails to put enough emphasis on recent studies so that it would not lag behind other countries and also cannot succeed completely in integrating such innovations to its own system.

To resolve such difficulties, explaining flipped classroom model's positive sides to the parents step by step and without startling bears great importance. It can be said that during the process of learning and adapting to this new system, besides students and teachers, parents should receive instructions about flipped classroom model as well in order to ease adopting the new system. It is considered it would be helpful that in order to eliminate difficulties rise when students who are familiarized with a system in which teacher is a dominant factor in teaching process, face with a system promoting individual learning and taking responsibilities, teachers should organize contents of the lessons interactively, i.e. they should design courses such that students could keep their interest. First condition to realize this is that teachers have to be able to follow the pace of ever advancing technology, so that they can present an active feedback about how much this new education model positively affects education.

FATIH (Movement of Enhancing Opportunities and Improving Technology) project took start as of November 2010, it was directed at the above mentioned requirements by aiming to change the learning-teaching lives of students and teachers, defending that teachers should be educated about such topics and integrate information technology into lessons with the interactive, in-class use of images, videos and presentations. FATIH project allegedly intended to create a more equal medium opportunity wise, better, active and quality education, improving students' lives in the long term (MEB, 2012). In order to reach intended targets within the scope of this project, books and tablets were distributed to students as educational

sources, scholarships were given to improve students' financial situations, also it was agreed to keep the support to female students so that they can continue to attend school and to implement changes in teaching programs, as a result supporting country's development.